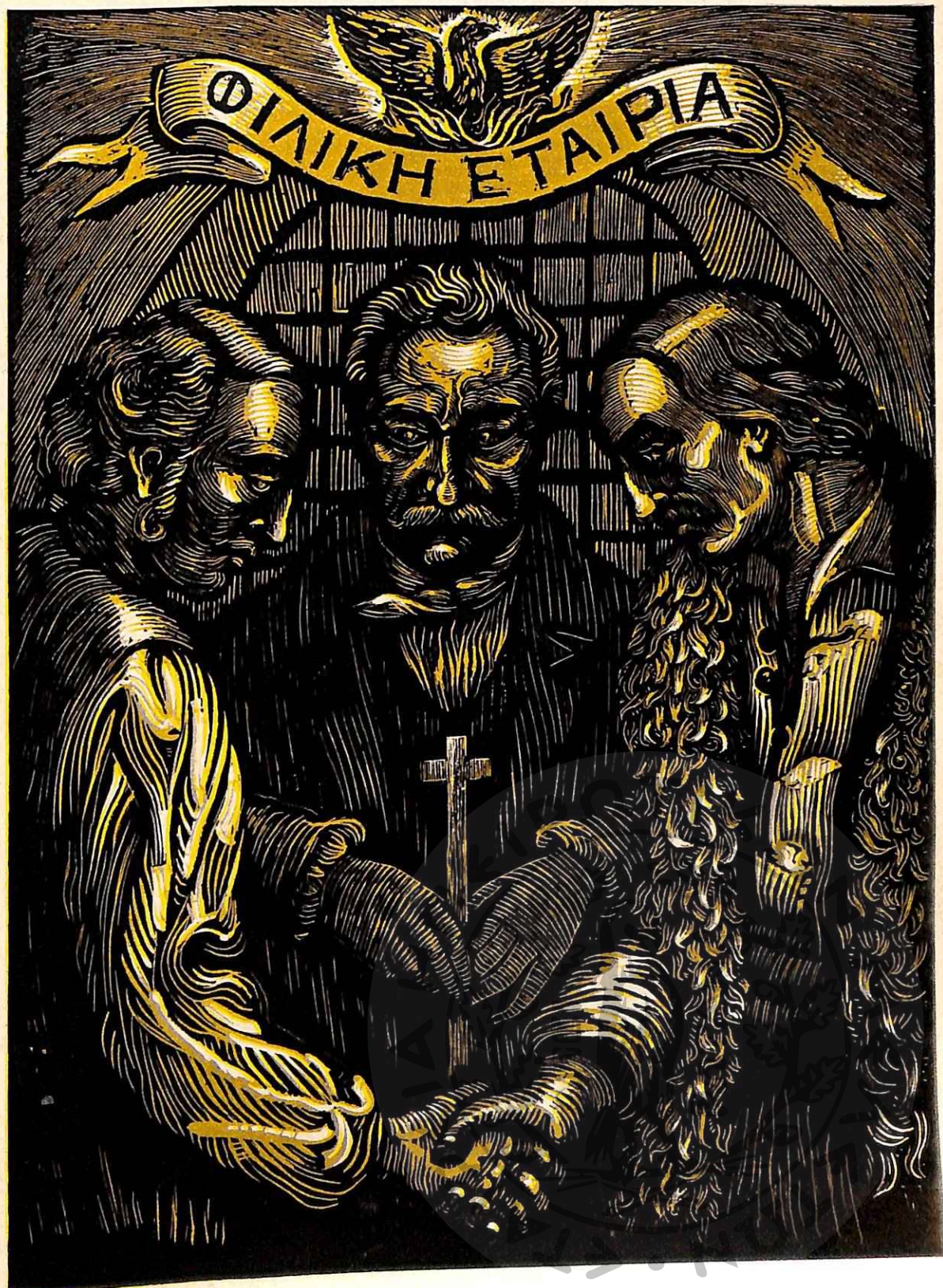

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1968

ΣΤΗ ΣΗΜΑΙΑ ΜΑΣ

ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ ΓΙΑΝΝΗ ΝΟΥΣΙΑ

Ρυθμός Έμβατηρίου.

1. Μιάς λευ. τε. ριάς ση. μά. δι χι. λιο. τρα. γου. δη. μέ. - νης,
2. Μὲ τού. ρα. νοῦ μας μοιά. ζεις τό γα. λα. νό τὸ ντύ. - μα,

1. Ἐ. σὺ εἶ.σαι πού θερ. μαί. - νεις σὰν θε. ἱ. - κὸ κρα. σί. - Τὰ
2. μὲ τὸ γα. λά. ζιο κῦ. - μα πού σκάει στὴν ἀμ. μου. διά. - Ση.

1. μά. τιγὸ. ποιος ση. κώ. - ση, στὴν ὄ. - ψη σου δα. κρύ. - ζει, μὲ δό. ξα
2. μαία, πα. ρόν. τες ὄ. - λοι, γιὰ σέ, γιὰ τὴν Πα. τρι. - δα, τὰ στη. θια

1. πλημ. μυ. ρί. - ζει, τί εἶς' ἐν. δο. ξη καὶ σὺ, - τί εἶς' ἐν. δο.
2. μας ἄ. σπí. - δα καὶ σί. - δε. ροή καρ. διά, - καὶ σί. - δε.

1. ξη καὶ σὺ.
2. ροή καρ. διά.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941 • Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 23ον • ΜΑΡΤΙΟΣ 1968 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 6

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Υπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθύνσεις συμφώνως Α. Ν. 1092, ἄρθρον 6 : Διευθύνσεις Περιδοκῶν : ΚΑΛΛΙΡΡΩΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Δώρα δ' Ἰστορία 22. • Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου : ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 καὶ Σόλωνος

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 2 (Διὰ τὰ Σχολεῖα 1,50) — Ἐτήσια συνδρομὴ Ἑσῶτ. Δρχ. 12. Ἑξῶτ. 10 σελλ. ἢ 2 δολλ.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ : Παρακαλοῦμεν θερμῶς : α) τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὥπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὥπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλονται ἀπροσώπως Ε. Ε. Σ. Ν., Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Σελίς	Page
Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ : Ἡ 25 Μαρτίου 1821	2
Α.Κ. : Ὁ Κάλβος καὶ ὁ βωμὸς τῆς Πατρίδος	3
Ρ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ : Οἱ Δασκάλεις	4
Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Οἱ παραμονὲς τῆς Ἐπανα- στάσεως	6
Θ. ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ : Ποίημα	7
Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ : Κλεφτόπουλα καὶ Ψυχογιοὶ	8
Σ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : Τὰ τρία ὄνειρα	9
Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ : Ὁ Ἄγγελος	10
Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ : Τὰ πρῶτα ἑλληνικὰ Ταχυδρομεῖα	12
Χ. ΑΝΤΕΡΣΕΝ : Ἡ καμπάνα (μετ. Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥ- ΛΟΥ)	13
Π. ΦΛΩΡΟΥ : Ἡ μικρὴ Ἀδελφὴ τοῦ Ἑλέους	14
Ι. ΠΟΛΕΜΗ : Ποίημα	15
ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν. : Εἰκόνες	16
ΚΙΝΗΣΙΣ — ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν.	18
Ν. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ : Τὰ ὑμενόπτερα ἔντομα	22
Η ΥΓΕΙΑ	23
ΠΑΠΟΥ — ΓΙΑΓΙΑΣ : (Α.Β.) Ἑμμετρὲς συμβουλές	23
ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΤΡΙΚΑ ΝΕΑ	24
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ	26
ΠΝΕΥΜΑΤ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ — ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ	27
ΜΑΤΙΕΣ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ : Εἰκόνες	28
Ε. ΜΑΛΟ : Μὲ οἰκογένεια	32
Α.Β. — Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ — Γ. ΝΟΥΣΙΑ : Στίχοι — Μουσικὴ στὰ ἐσώφυλλα.	
Ε.Ρ. ΦΩΤΙΑΔΙΣ : The Anniversary of the 25th March 1821	2
Α.Κ. : The Poet Kalvos on the Patriotic Ideal	3
R. PAPADIMITRIOU : The School-teachers	4
S. PANAGIOTOPOULOS : Before the Greek Revolu- tion of 1821.	6
TH. KONSTANTINOU : Poem	7
S. SPERANTSAS : «Kleftes» and Stepsons in the Pre- revolution Era	8
S. SPILIOPOPOULOS : The Three Dreams	9
A. KARANTONIS : Angelos	10
P. KALONAROS : Early Post Service in Moderne Greece	12
H. ANDERSEN : The Bell (Transl. by M. Stasinopoulos)	13
P. FLOROS : The Young Sister of Mercy	14
J. POLEMIS : Poem	15
H.J.R.C. GROUPS ACTIVITIES : Pictures	16
H.R.C. and H.J.R.C. MOVEMENT-ACTIVITIES	18
N. DIMITROKALLIS : Hymenoptera	22
HEALTH	23
GRANDFATHER — GRANDMOTHER : Advice in Verse	23
RED CROSS NEWS	24
READERS CONTRIBUTION :	26
PUZZLES	27
GLIMPSES ALL OVER THE WORLD : Pictures	28
HECT. MALO : With Family	32
A.B. — S. SPERANTSAS — G. NOUSIAS : Music — Verse in the Inner Cover	

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ με τὰς μορφὰς τῶν ἱδρυ-
τῶν τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας Νικολάου Σκουφᾶ,
Ἀθανασίου Τσακάλωφ καὶ Ἐμμαν. Ξάνθου, εἶ-
ναι ἀντίγραφον ἔργου (ξυλογραφίας) τοῦ διαπρε-
ποῦς γλύπτου κ. Βάσου Φαληρέα, ὁ ὁποῖος ὄχι

μόνον προσέφερε τοῦτο εὐγενῶς εἰς τὴν ἑλλη-
νικὴν Ἐρυθρὴν Σταυρὸν Νεότητος, ἀλλὰ καὶ
συνέβαλε μετὰ τὴν προσωπικὴν ἐπιβλεψὶν τοῦ Νότη
ἐπὶ τῇ τῆς τοπογραφικῆς ἀποδόσεως.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΔΩΡΕΑ
1. 75081a
46-8-85
ΗΜΕΡΟΜ. 36199
ΑΡΙΘ.

Η 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ της 25ης Μαρτίου «ένδον σκά-
πτει» τὰς ψυχὰς τῶν Πανελλήνων καὶ φέρει
εἰς ἀναλογισμὸν τῆς ὅλης ἐλληνικῆς ἱστορίας, ποὺ
ὑπῆρξε καὶ εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἱστορία τῶν συμφο-
ρῶν καὶ τῶν θριάμβων, τῶν πτώσεων καὶ τῶν ἀνα-
στάσεων, τῶν μεταπτώσεων ἀπὸ τῆς ἄκρας εὐτυχίας
εἰς τὴν ἄκραν δυστυχίαν καὶ τανάπαλιν. Ὁ παλαιὸς
χρησμὸς τῆς Πυθίας ἀσκήδς βαπτίζει, δύναι δέ τοι
οὐ Θέμις», ποὺ ἐλέχθη διὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν,
ἰσχύει καὶ διὰ τὴν καθόλου ἐλληνικὴν ἱστορίαν. Τὸ
ἔθνος ἐρρίφθη πολλάκις εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ Δίκη,
ἡ σύνθρονος τοῦ Διὸς, δὲν ἐπέτρεψε ποτὲ νὰ βυθισθῇ.
Ἀνεδύθη μὲ κόπον καὶ μόχθον, μὲ τὴν ὀδύνην τῶν
ἐκλεκτῶν, ἀλλὰ πάντοτε ἀνεδύθη. Καὶ ἀνεδύθη ἰσχυ-
ρότερον καὶ καλύτερον. Διότι ἐστήριξε τὸ ἔθνος
τοῦτο ἡ ἐνδοξὸς ἀφετηρία τῆς Μεγάλης Ἰδέας του:
Τὰ Μηδικὰ, τὰ ὁποῖα καθηγίασαν τὴν ἔννοιαν τῆς
Ἐλευθερίας. Ἄν δὲ οἱ ἱστορικοὶ καὶ οἱ φιλόσοφοι
τοῦ πολιτισμοῦ θὰ συζητοῦν ἀτελευτήτως περὶ τοῦ
τί συνεισέφερεν ἡ Ἀσία καὶ τί ἡ Εὐρώπη, δηλαδὴ
ἡ Ἑλλάς, εἰς τὴν Σιούφειον προσπάθειαν τοῦ πολιτι-
σμοῦ, — τοῦτο μόνον δὲν ὑπόκειται εἰς συζήτησιν,
τοῦτο μόνον εἶναι ἀναμφισβήτητον: Ὅτι, ἐνῶ εἰς τὴν
Ἀσίαν, εἰς κάθε βῆμα, θὰ συναντήσωμεν τὴν ἰδέαν
τῆς δεσποτείας καὶ τὸν δεσπότην, πέρα τῆς θελή-
σεως τοῦ ὁποῦ οὐδὲν ὑπάρχει, τούναντίον εἰς τὴν
Ἑλλάδα θὰ συναντήσωμεν παντοῦ τὴν ἐλευθερίαν, τῆς ὁ-
ποίας ἕνα οἱ Ἕλληνες γνωρίζουν προστάτην καὶ σωτήρα,
— τὸν Νόμον, εἰς τοῦ ὁποῦ τὰ κελεύσματα ὑποτάσσον-
ται ὄχι καταναγκασόμενοι ἀλλὰ ἐλευθέρως καὶ ἐκουσίως
τοῦτο ἀποδεχθέντες. Καὶ ἡ ἔννοια τῆς Ἐλευθερίας, — ἰδοὺ
ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων.

Ἰδοὺ διατὶ οἱ Ἕλληνες εἶναι ἀρχηγέται ἡρώες»
τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὄχι οἱ, πολὺ παλαιότεροι αὐτῶν
χρονικῶς, λαοὶ τῆς Ἀσίας. Ἐκεῖ ἡ δουλεία. Ἐδῶ ἡ
ἐλευθερία. «Οὐ τις δούλοι κέκληνται φωτὸς οὐδ'
ὑπῆκοι» — οὐδενὸς ἀνδρὸς ὀνομάζονται δούλοι οὐδὲ
ὑπῆκοι — θὰ κηρύξῃ εἰς τοὺς «Πέρσας» τοῦ ὁ
Μαραθωνομάχος ἰδρυτῆς τῆς τραγωδίας, ὁ Αἰσχύλος.
Καὶ πρὸς σωτηρίαν τοῦ ὑψίστου τούτου ἀγαθοῦ θὰ
προσέλθουν οἱ ὀλίγοι ἄνδρες, οἱ ὀλίγοι ἀλλ' ἐλευθεροὶ
ἄνδρες, νὰ ἀγωνισθοῦν ἐναντίον τῶν πολυαριθμῶν καὶ
ἄριστα συγκεροτημένων, ἀλλ' ἀνελευθέρων ἐχθρῶν.
Καὶ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἡ αὐτὴ θὰ ἐπαναλαμβάνε-
ται ἱστορία. Ἡ ὀλιγάριθμος φυλὴ, αἱ ὀλίγαι Εὐμε-
νίδες τοῦ φωτός, θὰ μάχωνται διαρκῶς ἐναντίον τῶν
πολλῶν Ἐρινύων τοῦ σκότους, — τῆς οἰασθήποτε
προσελεύσεως καὶ οἰουδήποτε χαρακτήρος δεσποτείας.

Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐμοίρασαν αἱ Μοῖραι τοὺς
Ἕλληνας, τὸν μικρὸν τοῦτον, δυστυχῆ, πτωχὸν λαόν,
ἀλλὰ νευρώδη, ἀλλὰ πλούσιον, πλουσιώτατον εἰς ἀγά-
πην πρὸς τὴν Πατρίδα, — τὸν αἰώνιον αὐτὸν Ὀδυσ-
σεῖα ποὺ δὲν τὸν κρατοῦν αἱ γοητεῖαι ὅσας θὰ συναν-
τήσῃ εἰς τὸν δρόμον του, ἀλλὰ σπεύδει πρὸς τὴν
«Ἰθάκην», — πρὸς τὸ πάτριον ἔδαφος, ὑπὲρ τοῦ
ὁποῦ εὐρίσκει πάντοτε μίαν Ἀλτιν, ὅπου θὰ ἀγω-
νισθῇ τὸν στεφανίτην, οὐδέποτε τὸν χρηματίτην,
ἀγῶνα. Καὶ εἰς τὴν ὑψηλεσίαν τοῦ πατρίου τούτου
ἐδάφους τίθεται τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα τῶν Ἑλλή-
νων καὶ διὰ μέσου τῆς ἱστορίας τῶν τὰ πεδία τῶν

μαχῶν καθοσιώνονται εἰς συνεχεῖς Ὀλυμπίας, ὅπου
κερδίζουν τὸν κότινον οἱ πένταθλοι Ὀλυμπιονῆκες
τῆς ἐθνικῆς ἱστορίας: Οἱ Λεωνίδαί, οἱ Ἀλέξανδροι,
οἱ Ἡράκλειοι, οἱ Βουλγαροκτόνοι, οἱ Παλαιολόγοι,
ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Καραϊσκάκης, ὁ Κανάρης, ὁ
Μπότσαρης, — μέχρι τῶν συγχρόνων Ὀλυμπιονικῶν,
ὅσοι ἀθάνατοι ἤδη νεκροὶ ἢ εὐγενεῖς ἀφανεῖς ζῶντες
ἐδικαίωσαν τὸ ἀγωνιστικὸν πνεῦμα τῆς Αἰωνίας Ἑλ-
λάδος εἰς τὸ Σαραντάπορον, εἰς τὸ Μπιζάνι, εἰς τὸ
Κιλκίς, εἰς τὴν Τζουμαγιά, εἰς τὸ Σκρᾶ, εἰς τὸν
Σαγγάριον, εἰς τὴν Πίνδον, εἰς τὴν Κάμιναν, εἰς τὴν
Νεμέρσαν, εἰς τὸ Τεπελένι, εἰς τὸ Ἀργυρόκαστρον
καὶ εἰς τὸ Βίτσι καὶ εἰς τὸν Γράμμον. Ὑπὸ τὴν
σκέπην τῆς Προμάχου Ἀθηνᾶς, τῆς Ὑπερμάχου
Στρατηγοῦ, τῆς Παναγίας τῆς Ἐλευθερωτρίας ὑψώ-
νουν τὰ τρόπαια ἐναντίον τῶν Ἐπιδρομέων. Καὶ
σῶζουν τὴν Μητέρα Γῆν καὶ τὴν παραδίδουν «μεῖζω
καὶ ἀρείω» εἰς τὰς νεωτέρας γενεάς, αἱ ὁποῖαι ἀνα-
λαμβάνουν ὠραιότατον, ἀλλὰ καὶ βαρύτατον χρέος.

Πανηγυρίζοντες τὴν νίκην ἐναντίον τοῦ Σουλτά-
νου, τιμῶμεν τὴν ἑκατοστὴν τεσσαρακοστὴν ἐβδόμην
ἀμφιετηρίδα τῶν νέων Ἐλευθερίων, τὰ ὁποῖα προστί-
θενται εἰς τὴν ἀτελεύτητον σειρὰν τῶν ἀπελευθερω-
τικῶν ἀγώνων τῆς ἱστορίας τοῦ τραγικοῦ γένους τῶν
Ἑλλήνων, — ἱστορίας πέντε καὶ πλέον χιλιᾶδων ἐτῶν.
Καὶ σπένδομεν φόρον τιμῆς πρὸς τοὺς μαχητάς, ὅτι
τῶν νέων Μῆδων («ἐστόρεσαν») τὴν δύναμιν! Καὶ μὲ
εὐφροσύνην καὶ πόνου δάκρυ παραβάλλομεν τὰ νέα
Ἐλευθέρια πρὸς τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα, τὰ πρῶτα Ἐλευ-
θέρια, ποὺ οἱ Ἕλληνες ἔστησαν εἰς τὰς Πλαταιάς.

Ἀληθινά! Πόσον μεγαλειώδες θὰ ᾔτο ἡ τελετὴ
τῆς 25ης Μαρτίου νὰ ἐτελεσιουργεῖτο εἰς τὴν ὑψηλο-
τέραν κορυφὴν τῆς Πίνδου, — τοῦ ἱεροῦ ὄρους ὅπου
κορυφώνονται οἱ τελευταῖοι ἀγῶνες τοῦ Γένους ἐναν-
τίον τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ 1940 - 1941, ἐναντίον ἐπειτα
τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ κομμουνιστικοῦ Πανσλαβισμοῦ τῷ
1946 - 1949! Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐποπτεύοντες γῆρυ τὸ
ἱερὸν ἔδαφος τῆς Πατρίδος, τοὺς τόπους τῶν πολυ-
νέκρων μαχῶν, θὰ ἐβλέπαμεν τί ἐδημιουργήθη, τί
ὀφείλομεν εἰς τὸ εὐλογημένον Εἰκοσιένα! Θὰ ἐωρτά-
ζαμεν ἔτσι ὅπως ἀκριβῶς οἱ ἀρχαῖοι Πλαταιεῖς, οἱ
ὁποῖοι τὴν ἐορτὴν τῆς ἐνδόξου μάχης, ποὺ ἐτερμά-
τισε τὴν ἑλληνοπερσικὴν τιτανομαχίαν τῆς Μητροπο-
λιτικῆς Ἑλλάδος, διεξῆγον ἐπὶ τόπου μὲ ἐπιμνημο-
σινον πομπήν. Καὶ ὠδήγει τὴν πομπήν ὁ ἄρχων,
προβαίνων, κατὰ τὸν Πλούταρχον, ξιφῆρης μέσῳ τῆς
πόλεως, πρὸς τοὺς τάφους τῶν ὑπὲρ πατρίδος πεσόν-
των, ἔλουε καὶ ἔχριε μὲ μύρον τὰς ἐπιταφίους στήλας,
ἔσφαζε ταῦρον εἰς τὴν πυράν, προσήχθετο εἰς τὸν
Δία καὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν Χθόνιον καὶ ἔλεγε, ἐνῶ
ἔχυνεν οἶνον ἀπὸ τὸν κρατῆρα: «Προπίνω τοῖς ἀν-
δράσι τοῖς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων ἀποθα-
νοῦσι». Καὶ ὅπως οἱ πρόγονοί μας προσήρχοντο εἰς
τὸν ἰδρυθέντα ἐκεῖ εἰς τὰς Πλαταιάς, εὐλαβείας ἔνεκα
καὶ εὐγνωμοσύνης, νάον καὶ βωμὸν τοῦ Ἐλευθερίου
Διὸς, ἔτσι καὶ ἡμεῖς, πιστοὶ εἰς τὴν εὐσεβῆ παρά-
δοσιν τοῦ ἔθνους, θὰ ἀναπέμπωμεν εἰς τὸ Θεῖον τὰ
χαριστήρια, καὶ θὰ δοξολογοῦμεν τοὺς ἀθλητάς τῆς
«Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας». Καὶ λιβανωτὸς θὰ ἀνέρ-
χεται ἡ εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τὰς ψυχὰς τῶν μεγα-
λυνῶν ἡρώων ἐργατῶν τοῦ Εἰκοσιένα, τῶν ὁποίων τὰ
ὀνόματα χαραγμένα θὰ μένουν εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς
δέλτους τῆς ἐθνικῆς Ὀλυμπίας!

Α.Κ.

ΓΙΑ ΑΝΑΜΝΗΣΙ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΛΒΟΣ
ΚΑΙ “Ο ΒΩΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ,”

ΟΤΑΝ ἀναστήθηκε ἡ Ἐλευθερία στὴν Ἑλλάδα — καὶ
ἀναστήθηκε τὴν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ (25
Μαρτίου 1821) — δὲν ἦταν μόνη. Ἀμέσως τὴν ἀκο-
λούθησε καὶ ἡ Ποίηση, ἡ λαμπρὴ αὐτὴ πνευματικὴ
κληρονομία τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ. Θὰ ἔλεγε κανεὶς
πὼς αὐτὴ τὴν ἀνάστασι τῆς Ἐλευθερίας περίμενε καὶ
ἡ Ποίηση, γιὰ νὰ ἀκουστῇ πάλι ἡ φωνὴ τῆς, ἰσχυρῆς,
μεγαλόπνοης, ἐπιβλητικῆς, σάλπισμα ἀναστάσεως καὶ
αὐτῆς, ποὺ θυμίζει τὸ ἀρχαῖο ποιητικὸ μεγαλεῖο. Δυὸ
μεγάλοι ποιητὰὶ στάθηκαν ἀπὸ τὰ δεξιὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἄρι-
στερὰ τῆς Ἐλευθερίας, καὶ μὲ τὴ λύρα τους καὶ τοὺς
πατριωτικὸς τοὺς σκοποὺς συνώδευσαν τὸ νησιφόρο
πέρασμά της μέσ' ἀπὸ τὴν ἀναγεννημένη Ἑλλάδα.
Ὁ Σολωμὸς καὶ ὁ Κάλβος. «Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλ-
μένη — τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά — καὶ σὰν πρῶτα ἀν-
δρειωμένη — χαῖρε, ὦ χαῖρε Ἐλευθερία!» — ἐψῆλνε ὁ
Σολωμὸς. Καὶ πρὸς τὴν ἀπόκτησι τῆς Δόξας, τῆς
ἐθνικῆς Δόξας, προτρέπει τοὺς ἀρματωμένους Ἕλλη-
νας, ἡ σοβαρὴ καὶ ἀρχαιοπρεπὴς λύρα τοῦ Κάλβου:
«Ὡ δόξα, διὰ τὸν πόθον σου — γίνονται καὶ πατρί-
δος — καὶ τιμῆς καὶ γλυκειάς — ἐλευθερίας, — καὶ
ὑμνων, — ἄξια τὰ ἔθνη»: «Ἐὰν τὸ ἀκόνισμα ἡ δό-
ξα — τὸ ξίφος, κεραυνοί — ἐὰν ἡ δόξα θερμώσῃ — τὴν
ψυχὴν τῶν Ἑλλήνων — ποῖος τὴ νικᾷει;»

Τὴν ἀπάντησι τὴν ἔδωσε ἡ ψυχὴ τῶν Ἑλλήνων
τοῦ '21. Ἐνίκησε τοὺς τυράννους της καὶ ἐδοξάσθη.
Καὶ τὴ δόξα αὐτῇ, ποὺ ἀπὸ τότε, τόσες φορές στε-
φάνωσε τοὺς ἐλληνικοὺς ἀγῶνας, τὴν ὕμνησαν καὶ
τὴν ἀποθανάτισαν οἱ δυὸ πρῶτοι μεγάλοι ἐθνικοὶ
ποιητὰί μας. Ἰδιαίτερα, ὁ Ἀνδρέας Κάλβος, δόκ-
κληρο τὸ ἔργο του, ποὺ τὸ ἀποτελοῦν εἰς οἱ «Ὁδαί»,
τὸ ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τοὺς Τουρκομάχους τοῦ 1821.
Ὁραματίσθηκε τοὺς ἀγῶνας τους, κυρίως τοὺς θαλασ-
σινούς, καὶ τοὺς ἀπέδωσε σὲ μιὰ σειρὰ θαυμασίων
εἰκόνων ἐπικολυρικῶν. Ὑμνησε μὲ ὑπερηφάνεια τὴν
μεγάλην θυσίαν τῶν ἱερολοχιτῶν τοῦ Ὑψηλάντη: «Ἄλλ'
ἂν τις ἀποθάνῃ — διὰ τὴν πατρίδα, ἡ μύρτος — εἶναι
φύλλον ἀτίμητον — καὶ καλὰ τὰ κλαδιά — τῆς κυπα-
ρίσσου». Ἀπεθέωσε τὸ ἀπίστευτον κατόρθωμα τοῦ
Κωνσταντίνου Κανάρη, ποὺ μὲ τὸ μικρούλοτό του,
πυρπόλησε τὴν τουρκικὴ ναυαρχίδα: «Κανάρη! Καὶ
τὰ σπῆλαια — τῆς γῆς ἐβόουν, Κανάρη, — καὶ τῶν
αἰώνων τὰ ὄργανα — ἴσως θέλει ἀντηχήσουν — πάντα:
Κανάρη!» Καὶ ἡ τελευταία «Ὁδὴ» του, σὰ νὰ συνο-
φίξῃ δόκλιτρο τὸ ἔργο του, εἶναι ἀφιερωμένη στὸν
«Βωμὸ τῆς Πατρίδος».

Τρέξατε ἀδελφοί, τρέξατε,
ψυχὰι θερμαί, γενναῖαι
εἰς τὸν βωμὸν τοῦ γένους
τῆς πατρίδος ἀντιτάσσοντα
τρέξατε πάντες.

Ἄς παύσῃσι αἱ δεινότητες
ποῦ εἴχοντο τὰ ἔθνη
ταυρὰ, ἐπὶ τὰ σκληρότατα
ὄντη τῶν ἀγρίων
δολίχων τυράννων.

Τρέξατε ἔδω συμφώνως
τοὺς χοροὺς αἱ συμπλέξωμεν,
προσφέρων ὁ καθένας
λαμπρὴν θυσίαν, πολύτιμον
εἰς τὴν πατρίδα.

Ἐδῶ αἱ καθιερώσωμεν
τὰ πάθη μας προθύμως,
τ' ἄρματα ἡμεῖς ἀφράξωμεν
μόνον διὰ νὰ πληρώσωμεν
τοῦ Ὁσμὰν τὰ στήθη.

Ἐδῶ πάντα τὰ πλοῦτή μας
αἱ χύσωμεν ἐν ὄσῳ
γυμνὸν σκαθὶ βασισώμεν,
μᾶς φθάσῃσι τὰ φύλλα
τίμα τῆς δάφνης.

Κ' ὅποτε ἀπὸ συστρίψωμεν
τὸν αἰχμαστὸν ζυγόν,
ἀλλὰ, ὄχι ἀφέβωσι, πλοῦτή
θέλει μᾶς δώσει πάλιν
ἡ ἐλευθερία.

Ἐδῶ ἡδονὰς καὶ ἀνάστανον
ὁ φίλοι, αἱ παρατήσωμεν
ἐξῆρ πέρα τὸ στρώμα,
φορεῖται τὸ φρικτὸν
τῆς δουλείας εἶνα.

Ἐδῶ, σὺν ἀνδρήματι,
εἰς τὸν βωμὸν πλησίον,
τοὺς συγγενεῖς, τὰ τέσσαρ
ἀγαπητὰ, τοὺς γέροντας
τώρα αἱ ἀφήσωμεν.

Πάντα ὅσα εἰς τὴν καρδίαν μας
εἶναι ἀκριβῆ, δὲν πρέπει
εἰς ἄνδρας ποὺ τρομάζουν
ἐμπροσθεν εἰς ἀνόητον
βάβαρον σπῆττον.

Ὅτε ἡ ζωὴ δὲν πρέπει.
Τρέξατε ἀδελφοί, τρέξατε
συμμετρῶς ἐχορεύσασθε,
σύμμετρα αἱ ἀποθάνωμεν
διὰ τὴν πατρίδα.

Γιὰ τὸν Κάλβο ἡ «πατρίδα» δὲν εἶναι μιὰ ἄδεια
λέξι. Εἶναι ὁλόκληρος ὁ κύκλος τῆς ζωῆς ποὺ ὀρίζει
καὶ περιβάλλει ὅ,τι πιδ ἄξιο, πιδ ὑψηλὸ ἀλλὰ καὶ
πιδ ἀγαπημένον ὑπάρχει γιὰ ἓνα λαόν, — καὶ πρὸ
παντὸς γιὰ ἓνα λαὸ ἱστορικόν, ὅπως εἶναι ὁ Ἕλληνας.
Γιὰ τὸν Κάλβο ἡ πατρίδα τοῦ ἀρχισε ἀπὸ τὴν
ἀγαπημένη γενέθλια γῆ του, τὴν μοσχοβολισμένην
Ζάκυνθο, ποὺ τόσο νοσταλγικὰ τὴν τραγούδησε.
Πέρασε στὴ λατρετὴ ἀνάμνησι τῆς μητέρας του
καὶ ἀπλώθηκε καὶ ἀγκάλιασε ὅλον μας τὸν τόπο, μ' ὅλη
τὴν ἱστορία, τίς παραδόσεις, τὰ κλέη καὶ τίς
κληρονομίες ποὺ μᾶς ἔφησε μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες.
Ἀλλὰ, ὅπως βλέπουμε ἀπὸ τίς στροφές τῆς παρα-
πάνω Ὁδῆς, Πατρίδα δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ χωρὶς
τὴ δίψα τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἡ ἐλευθερία δὲν κερδι-
ζεται χωρὶς ἀρετὲς καὶ χωρὶς θυσίες. Ἡ ὑπέρτατη
ἀρετὴ, εἶναι ὁ ἀνδρισμός, ἡ ἀφοβία τοῦ κινδύνου καὶ
τοῦ θανάτου, ἡ ἀφιλοκέρδεια καὶ ἡ ἀπέχθεια τῆς
δουλείας. Μόνο σὰν κατέχουμε αὐτὲς τίς ἀρετὲς μπο-
ροῦμε νὰ προσφέρουμε τίς θυσίες ποὺ πάντα γυρεῖ
ὁ ὑπέρτατος γιὰ τὴν Πατρίδα Ἀγὼν. Νά, ὁ Βωμὸς
τῆς Πατρίδος, συμβολιστὴς μᾶς καλεῖ νὰ τὸν ζωῶμεν
καὶ νὰ χορεύουμε γύρω τὸν τὸν χορὸ τοῦ ἀγῶνος,
τὸν χορὸ τῆς θυσίας, τὸν χορὸ τοῦ πολέμου. Κι ὅπως
οἱ ἀρχαῖοι μᾶς πρόγονοι, ἔτσι καὶ ἡμεῖς, ἀσύμμετρα αἱ
ἀποθάνωμεν διὰ τὴν πατρίδα. Μὲ τίς βαθυστόχα-
στες τοῦ αὐτῆς στροφῆς, ὁ Κάλβος «σύμμετρα» ἐρ-
μήνευσε τὴν ψυχολογία τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ '21.
Ἀλλὰ ἡ ψυχολογία ἐκεῖνη, δὲν ἀφοροῦσε μόνον μιὰ
ὀρισμένη περίοδον τῆς ἱστορίας μας. Εἶναι ἡ ἀλη-
θινή καὶ ἡ παντοτινὴ ψυχολογία τῆς ἐθνικῆς μας
συνειδήσεως. Ὅποτε χρειαστῇ, ὅλοι θὰ πούμε πρό-
θυμα, ἀσύμμετρα αἱ ἀποθάνωμεν — διὰ τὴν πατρίδα.

Από τὸν Μακεδονιὸν Ἀγῶνα ΟΙ ΔΑΣΚΑΛΕΣ

ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ἀναβρασμό τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα, οἱ Δασκάλες διεδραμάτιζαν ἕναν βασικό, ἕναν κύριο ρόλο. Αὐτὲς ἦταν ὁ σύνδεσμος ἀνάμεσα στοὺς μαχόμενους. Αὐτὲς κρυφὰ παρότρυναν τὶς νοικοκυρὲς νὰ περιθάλλουν τοὺς ἀγωνιστὲς, νὰ φροντίζουν τοὺς τραυματίες. Αὐτὲς μετέφεραν πολὺτιμες εἰδήσεις, τροφίμα, ἐφόδια, ὅπλα, σφαίρες. Καὶ παρὰλληλα δίδασκαν, ἐνέπνεαν, ἐνεθάρρυναν.

Ἡ θυσία τοῦ Παύλου Μελά στὴ Στάτιστα, ἀντὶ νὰ ποήσει ἀναπτέρωσε τὸ φρόνημα. Ὁ Ἀγῶνας μὲ πῦρ πείσμα συνεχίζονταν.

Μὲ τὸ θούριο τοῦ Κωνσταντίνου Σταματόπουλου στὰ χεῖλη, «Δὲν θὰ τὴν πάρουνε ποτὲ τὴν γῆ τῶν Μακεδόνων» ριχνόταν ὅλοι στὴν προσπάθεια νὰ σώσουνε τὴν ἱερὴ κληρονομιά. Τὸ «μολὸν λαβὲ» τοῦ Λεωνίδα, ἔγινε τὸ «Δὲν θὰ τὴν πάρουνε ποτὲ» τῆς γενιᾶς τους. Ἀργότερα, στὰ χεῖλη τῆς δικῆς μας γενιᾶς, ἔγινε ἕνα ἀπλό «Ὁχι». Ὁ Λαός μας ἔχει τὸν δικό του λακωνικὸ τρόπο νὰ ἐκφράζη τὴν ψυχὴ του.

Δὲν θὰ τὴν πάρουνε ποτὲ τὴν γῆ τῶν Μακεδόνων, τὴν γῆ ποὺ εἶναι Ἑλληνική, τὸ χάσμα τῶν αἰώνων. Τὴν γῆ ποὺ ἐπεφώτισεν διὰ λαμπρῶν ἀντίνων ἡ δόξα τῶν προγόνων μας, ἡ δόξα τῶν Ἑλλήνων...

Ἀκόμα καὶ σήμερα σὲ παρελάσεις καὶ γιορτὲς στὴ Μακεδονία μας ἀντιλαλεῖ τὸ θούριο. Ἐχει ζυμωθῇ μὲ τὴν ψυχὴ μας καὶ οἱ περισσότεροι ἀγνοοῦν σὲ ποιὸν ποιητὴ ἀνήκει. Εἶναι δικό τους, σὰν τὸν ἀέρα ποὺ ἀνασαίνουν, σὰν τὸ γαλάζιο Θεομαῖκό ποὺ ἀτενίζουν, σὰν τὶς αἰώνιες, τὶς ὁλόλευκες κορφὲς τοῦ Ὀλύμπου.

Ἡ ΘΥΣΙΑ τῆς Αἰκατερίνης Χατζηγεωργίου κεῖνο τὸν τραγικὸν καιρὸ ἦρθε νὰ προσδώσῃ μιὰ ξεχωρὴ αἴγλη στὴν ἱερὴ ἀποστολὴ τῆς Δασκάλας.

Δεκαεπτὰ μόλις χρονῶν ἡ Αἰκατερίνη Χατζηγεωργίου, ἔδωσε ὅλη τὴν φλόγα τῆς ψυχῆς της στὸν Ἀγῶνα. Κατάγονταν ἀπὸ τὴ Γευγελή. Ἀπεφοίτησε ἀπὸ τὸ Ἀνώτερο Παρθεναγωγεῖο τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἀμέσως ἀρχισε τὴν ἀποστολὴ της στὰ χωριά. Ἦταν τόσο

Σχεδιασμοὺς ΗΛ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

γενναία, τόσο καλή, τόσο ὁμορφη, ποὺ ἕνας θρόλος ἀρχισε νὰ πλέκεται γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομά της. Ὅλοι τὴ λάτρεναν. Ὁ Βούλγαρος ἀρχικομιτατζῆς Ἀποστόλ καὶ οἱ σύντροφοί του σκύλιαζαν. Πολλὲς φορὲς ἔστειλε ἀνθρώπους δικούς του νὰ τῆς μὴνύσουν πὼς ἂν δὲν ἔπανε νὰ διδάσκῃ τὰ παιδιά, ἂν δὲν ἔπανε νὰ βοηθῇ τοὺς πολεμιστὲς, νὰ ἐνθουσιάξῃ μικροὺς καὶ μεγάλους, θὰ εἶχε ἄγριο τέλος.

Ἡ ἀτρόμητη Ἑλληνοπούλα ἀποκρινόταν μὲ εὐρωπεία στὶς ἀπειλὲς αὐτὲς καὶ συνέχιζε τὸ ἔργο της. Ἕνας κόσμος γύρω της, ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ τὴν προσφύλαγαν καὶ ὅλοι θὰ ἔδιναν καὶ τὴ ζωὴ τους γιὰ νὰ τὴν ὑπερασπιστοῦν. Οἱ Βούλγαροι τοῦ Ἀποστόλ τὴν ἔβλε-

παν νὰ πηγαίνει καὶ νὰ ἐρχεται σχολεῖο, ἀγέρωχη, περήφανη, τριγυρισμένη ἀπὸ τὴν ἀγάπη ὅλων, γεμάτη χαμόγελα καὶ ἐνθουσιασμό καὶ ὅλο περισσότερο σκύλιαζαν ἀπὸ μῖσος. Τότε, ἀφοῦ δὲν μπορούσαν νὰ ἀπλώσουν χεῖρι δολοφονικὴ ἐπάνω της, τὸ ἐγκληματικὸ μυαλό τους σκέφτηκε κάτι ἄλλο πῶς τὸν τρομερό. Ἕνα ἀπόγευμα, σὰν σχόλασε τὰ παιδιά, ἔμεινε νὰ τελειώσῃ τὴ γραφικὴ ἐργασία της στὸ σχολεῖο. Οἱ κομιτατζῆδες, ποὺ κατασκόπευαν, τὸ ἀντιλήφθηκαν πὼς ἦταν μόνη καὶ κύκλωσαν τὸ κτίριο. Ἦταν πολλοί. Δύναμι δλόκληρη. Κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ πλησιάσῃ. Τὴν πρόσταξαν ἄγρια νὰ παραδοθῇ. «Δὲν παραδίδομαι», ἀποκρίθηκε πίσω ἀπὸ τὶς γυρτὲς γρίλλιες ἐκείνη. «Παραδόσου γιατί χάνεσαι». «Ὁχι. Δὲν παραδίδομαι». Ἀρχισαν νὰ πυροβολοῦν. Ἀπτόσητη ἐβγαλε ἐκείνη τὸ πιστόλι ἀπὸ τὸν κόρφο της καὶ πυροβολώντας ξάπλωσε δυὸ νεκρούς. Οἱ σύντροφοί της ἄφρισαν ἀπὸ θυμό. Ἀγριεμένοι ἀπὸ τὴν ἀνδρεία της, ὅλο τὴν πρόσταζαν νὰ παραδοθῇ. Ἐκείνη ἔριξε ὅλες τὶς σφαῖρες ποὺ εἶχε, ἀλλὰ ἐπέμεινε, δὲν παραδινόταν. Τότε, βλέποντας πὼς ἦταν ἀδύνατο νὰ τὴν καταβάλουν, ἔβαλαν φωτιά στὸ σπίτι ἀπὸ ὅλες τὶς μεριές. Οἱ καλαμιωτὲς καὶ ἡ φτηνὴ ξυλεία ποὺ ἦταν φτιαγμένο, ἀρπάζαν τὶς φλόγες ἀμέσως. Ὁ καπνὸς τὴν ἔβασε. «Ζήτω ἡ Ἑλλάδα, ζήτω ἡ ἐλευθερία», φώναζε ἀπὸ μέσα ἐκείνη, καθὼς παραδίδονταν στὸ ὀλοκαύτωμα. Ἦταν ἡ τελευταία της κραυγὴ...

Ἔτσι τέλειωσαν ὅλα... Οἱ ἀγῶνες, οἱ πόθοι τῆς ψυχῆς, τὰ δεινὰ. Ὅλα, ἐξὸν ἀπὸ τὴ λαχτάρα τῆς ἐλευθερίας, ποὺ πάνω ἀπὸ τὶς φλόγες ποὺ ἔζωναν τὸ κορμὶ της, φούντωνε καὶ θέρμενε.

Σὰν σκόρπισαν οἱ ἄνομοι καὶ καταλάγιασε ἡ φωτιά, μὲ θρήνους οἱ χωρικοὶ ἔφαζαν τὰ ἀποκαῖδια νὰ βροῦν τὰ λείψανα τῆς Ἡρωίδας. Δὲν βρῆκαν παρὰ λίγα κόκκαλα καὶ ἕνα χέρι. Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο χέρι, ποὺ

εἰδειχνε στὰ μικρὰ παιδιά τὸ δρόμο. Τὸ ἄβρο χεράκι, ἄφθαρτο ἀπὸ τὸ καταστρεπτικὸ ἔργο τῆς φωτιάς.

Μάζεψαν τὰ λίγα αὐτὰ λείψανα καὶ τὰ μετέφεραν στὴ Γευγελή, στὴν πατρίδα της, ὅπου τὰ ἐκήδεψαν σὲ πάνδημο πένθος. Ἐκεῖ, στὴ γῆ τῶν πατέρων της, κάτω ἀπὸ μιὰν ἀνθινὴ πλημμύρα, κείτονταν τώρα μιὰ χούφτα στάχτη ἐκείνη ποὺ λίγες ὥρες πρὶν ἦταν γεμάτη δύναμι, τόλμη, νιάτα καὶ ὁμορφιά. Ἐκείνη ποὺ ἡ ψυχὴ της κραδαίνονταν ἀπὸ ἀγάπη, ἀπὸ τὸ γλυκὸ ὄνειρο τῆς λευτεριάς. Ἐφενεγε μέσα στοὺς μεγάλους ἐνθουσιασμούς της τόσο ξαφνικά, τόσο τραγικά. Ὁ θρόλος της θὰ φτερούγιζε ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ. Ἡ θυσία της θὰ γινόταν ἐμπνευσι, λατρεία, φῶς, ὁδηγός. Ἡ Ἑλλάδα κήρυξε πανελλήνιο πένθος γιὰ τὸ χαμὸ τῆς Ἡρωίδας καὶ δεήσεις πύλλονταν σὲ ὅλες τὶς ἐκκλησίες. Σὲ ὅλα τὰ Σχολεῖα, κάθε πρωτὶ, μετὰ τὴν προσευχή, ὁ δάσκαλος ἔλεγε μπροστὰ στὴν εἰκόνα της:

«Αἰωνία σου ἡ Μνήμη, Αἰκατερίνη Χατζηγεωργίου».

Τὴν ἴδια χρονιά 28 Αὐγούστου 1904, πῆρε τὸ δρόμο πρὸς τὴν ἀθανασία μιὰ ἄλλη νεαρὴ δασκάλα. Ἡ Βελνίκω Τράϊκου ἀπὸ τὸ Γραδεμπόρι, ἡ Βελνίκω, ὅπως τὴν ἔλεγαν οἱ συναδέλφισσές της. Τὸ δολοφονικὸ μαχαίρι τοῦ Βούλγαρου ἔσχιζε τὰ νεανικά της στήθη, ποὺ πίσω τους ἔπαλλε μιὰ καρδιά δοσμένη στὴν Ἑλλάδα. Τὰ γλυκὰ χεῖλη, ποὺ δίδασκαν τὰ ἀθάνατα παραδείγματα τοῦ Σωτήρα, σίγησαν.

Ἡ σορὸς της μεταφέρθηκε στὴν Θεσσαλονίκη καὶ τάφηκε στὸ Κοιμητήρι τῆς Εὐαγγελίστριας τιμητικά, στὸν κοινὸ τάφο τῶν Μακεδονομάχων, ἐκεῖ ὅπου ἡ Στήλη μὲ τὰ χρυσὰ ὀνόματα. Ἐκεῖ βρίσκεται ὡς σήμερα. Μαζὶ της κεῖται καὶ ἡ Ἀγγελικὴ Φιλιππίδου, δίδυμη ἀδελφὴ της στὴ δόξα.

Ἡ Ἀγγελικὴ Φιλιππίδου εἶχε γεννηθῇ στὴ Θεσσαλονίκη καὶ ἦταν καὶ αὐτὴ ἀπόφοιτη τοῦ Παρθεναγωγείου. Ὅμως δὲν μπορούσε νὰ μὲν ἡσυχὴ στὴν πόλι, ὅταν ἡ ὑπαίθριος ὅλη φλέγονταν. Διέλεξε γιὰ δρᾶσι της τὸ πῶς ἐπίμαχο σημεῖο, ἕνα χωριὸ στὴν Καρατζόβα, ἐκεῖ ὅπου οἱ Βούλγαροι δροῦσαν ἀνεόχλητοι καὶ οἱ δικοὶ μας ὑπέφεραν τόσο. Τὰ παιδιά ἦταν ἀνάγκη νὰ μάθουν γράμματα καὶ οἱ μεγάλοι νὰ ἐμψυχωθοῦν. Ἀντιμετώπιζε τὴν

κατάστασι μὲ θάρρος ποὺ ἄφηνε κατάπληκτους τοὺς ἐχθρούς. Δὲν μπορούσαν πιά νὰ τὸ ἀνεχθοῦν. Μιὰ ἄγρια νύχτα τοῦ Δεκέμβρη τοῦ 1906 τὴ βρῆκαν δολοφονημένη ἔξω ἀπὸ τὸ φράχτη τοῦ σπιτιοῦ. Ἕνα ἀδιόρατο σημάδι στὸ μέρος τῆς καρδιάς, ἀπὸ ὅπου ἔσταζε μιὰ σταγόνα αἷμα, μαρτυροῦσε γιὰ τὸ πικρὸ τέλος. Ἡ σορὸς της μεταφέρθηκε κρυφὰ στὴν Θεσσαλονίκη, ὅπου πάνδημα, μέσα σὲ θρήνους καὶ σὲ σπαραγμὸ ἔγινε ἡ κηδεία της.

Ἡ ἀλυσίδα ἔδενε τοὺς κοίλους της, τὸν ἕναν ὕστερα ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ὅμως ὅσο οἱ νεκροὶ πλῆθαιναν, τόσο οἱ ζωντανοὶ ἀντιτάσσονταν μὲ σθένος.

Ποῦθε ἀντλοῦσαν κεῖνον τὸν ἡρωϊσμό; Ποῦθε ξεπηδοῦσε ἡ ἀψηφισιὰ τοῦ κινδύνου; Ἡ κάθε θυσία ἀναπτέρονε τὸ ἠθικὸ, χάριζε νέα πνοὴ στὸν ἀγῶνα. Ἦταν ὁ πῶς παρὰδοξος, ὁ πῶς ἡρωϊκὸς ἀγῶνας, ὁ δικὸς τους ἀγῶνας. Ἀγῶνας τῶν ὅλων, μὰ πῶτερο ἀγῶνας τοῦ πνεύματος. Καὶ τὸν ἀσκοῦσαν καὶ τὸν ἀντιμετώπιζαν οἱ μικρὲς ἡρωίδες, οἱ δασκάλες, μὲ ἀπόλυτη συναισθησι τοῦ προορισμοῦ τους, συνεπείς πρὸς τὶς ὑποχρεώσεις τους ἀπέναντι τοῦ ἔθνους, ὑπακούοντας στὴν δική τους ἐσωτερικὴ φωνή, στὸ πρόσταγμα τῆς δικῆς τους παρόρμησης γιὰ ἐλευθερία. Ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου, ποὺ δὲν δέχεται δεσμό, ἐλευθερία τοῦ Γένους, ποὺ ποτὲ δὲν ἔσκαψε τὸν αὐχένα στὴ βία. Ἐθελόντριες τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀξίας ποὺ ὁμορφαίνει τὴ ζωὴ, τῆς δίνει νόημα, ρίχνονταν στὴν προσπάθεια εὐτυχισμένες, ἀτρόμητες.

Μὲ πόσα εἶχαν ν' ἀντιπαλέωνται! Οἱ Τοῦρκοι τὶς ἀντίκριναν μὲ καχύποπτο μάτι, ἀγρυπνοὺ καὶ μοχθηροί. Νοιώθανε ὅτι ἔχαναν τὸ παιχνίδι νὰ διατηρήσουν τὶς κτήσεις τους στὴν Εὐρώπη, νοιώθανε ὅτι στὴν προῆ τὴν ἀπελευθερωτικὴ ποὺ ἐνέπνεε τὶς ψυχές, ἐμπνεύστριες ἦταν οἱ κοπελλίτσες, οἱ δασκάλες. Αὐτὲς ἀσκοῦσαν μιὰ θαυμαστὴ ἐπίδρασι. Τὶς ἐχθροεύονταν κρυφὰ καὶ φανερά. Οἱ Βούλγαροι ἐπάνω τους εἶχαν ἑξαπολύσει μὲ λύσσα τὴν δολοφονικὴ μανία τους. Οἱ Σέρβοι καὶ οἱ Ρουμάνοι μὲ ὑποβλη προπαγάνδα προσπαθοῦσαν νὰ ὑπονομεύσουν τὸ ἔργο τους. Προσηλύτιζαν μὲ κάθε τρόπο τοὺς πιστοὺς ὁπαδούς των καὶ ὅσο δὲν τὸ πετύχαιναν, τόσο ἀντιδρούσαν μὲ μανία. Εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν πολλοὺς ἐχθρούς. Μὰ κεῖνες ἀμέριμνες τοὺς παραμέριζαν

ὅλους καὶ ἐκτελοῦσαν τὸ καθήκον τους μὲ πίστι. Φώτιζαν τὶς νέες γενεές, ἔδιναν θάρρος στοὺς χωρικοὺς καὶ διεκδικοῦσαν γιὰ τὴν Ἑλλάδα τὴν σκλαβωμένη Μακεδονικὴ γῆ, τὴν ἑλληνικὴ ἀπὸ τὰ βάρη τῶν αἰώνων. Ἀντέταζαν τὴν ἀποφασιστικότητά τους, τὸ δίκιο τους, καὶ δὲν ἄφηναν κανένα ἐμπόδιο νὰ σταματήσει τὴν πορεία τους.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΤΡΑΓΙΚΟ ΧΑΜΟ τοῦ Τέλλου Ἀγῶνα, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1906, οἱ Τοῦρκοι ἀπήτησαν τὴν ἀπομάκρυνσι τοῦ γενναίου Μητροπολίτη Γερμανοῦ Καραβαγγέλη καὶ τοῦ ὑπέρροχου Προέξοντος Λάμπρου Κορομηλά. Στεροῦσαν ἀπὸ τὸν Ἀγῶνα τοὺς ἀρχηγούς, γιὰ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν.

Ὅμως ὁ ἀγῶνας ὁ πνευματικὸς παρέμεινε. Τὸν ἀσκοῦσαν οἱ Δασκάλες. Κι ὁλοένα λάβαινε ἔντασι γιὰ νὰ προετοιμάσῃ τὴ μεγάλη ὥρα τοῦ 1912. Πεντακοσίων χρόνων λαχτάρα, γινότανε πραγματικότης. Τὰ δεινὰ ποὺ ζήσανε, οἱ ἐλπίδες ποὺ θρέψανε τόσες γενιὲς ζωντάνευαν. Ὁ Ἑλληνικὸς ἀπελευθερωτικὸς Στρατὸς διάβαινε ταχύς, ὡδηγούμενος ἀπὸ τὴ Λευτεριά, μὲ διάπλατα τὰ φτερά τῆς νίκης καὶ λύτρωνε τὴν αἵματοβαμμένη τους Μακεδονία.

5η Ὀκτωβρίου 1912. Πίσω ἀπὸ τὶς κορφὲς τοῦ Ὀλύμπου τὸ κανόνι τραντάζει τὴ γῆ. Ἡ γλυκειὰ προειδοποίησι: Ἐρχονται! Ἐρχονται οἱ Ἑλευθερωταί.

Τὰ νέα διαδέχονται τὸ ἕνα τ' ἄλλο σὰ σπιθοβόλες ἀστραπὲς ποὺ διαπερνοῦν ἕνα σκοτεινιασμένο οὐρανὸ καὶ τὸν φωτίζουν. Ἐλασσώνα. Ἡ πρώτη νίκη. Μιὰ μόλις μέρα μετὰ τὴν κήρυξι τοῦ πολέμου, ἔξι Ὀκτωβρίου. Τὰ Ἑλληνικὰ νιάτα ξεχύνονται στὰ στενὰ τοῦ Σαραντάπορου. Προχωροῦν, προχωροῦν... Σὲ εἰκοσι μέρους προελαύνουν στὴ Θεσσαλονίκη. Μέρα τῆς Γιορτῆς τοῦ Ἀθλοφόρου Ἀγίου Προστάτη, μέρα τοῦ Ἀγίου Δημητρίου, 26 Ὀκτωβρίου.

Ὅπου οἱ ἐλευθερωτὲς διαβαίνουν ἕνα κῆμα ἀπὸ Γαλανόλευκες τοὺς ὑποδέχεται. Εἶναι ἐκεῖνες ποὺ κρυφὰ οἱ δασκαλίσσες μαζὶ μὲ τὶς μαθήτριες ἔγραβαν, ἔγραβαν στὴν τάξι τῶν ἐργοχείρων καὶ ὠρμήνευαν καὶ τὶς νοικοκυρὲς νὰ ράβουν καὶ νὰ τὶς κρατοῦν μὲ πόθο καταχωνιασμένες στὰ μπαούλα, γιὰ τὴ Μεγάλη Ὥρα.

ΟΙ ΠΑΡΑΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας εἶχαν προδοθῇ. Ὁ καίμακάμης εἶχε καλέσει στήν Τριπολιτσά τοὺς δεσποτάδες καὶ τοὺς προεστοὺς τοῦ Μοριά, τάχα γιὰ νὰ συσκεφθοῦν ἐπάνω σὲ σπουδαῖα ζητήματα. Ἀρχισαν κιόλα νὰ πηγαίνουν οἱ περισσότεροι. Μὰ οἱ πρόκριτοι τῆς Ἀχαΐας, πού εἶχαν λάβει μέρος στὴ σύσκεψι τῆς Βοστίτσας, δὲν ἔλεγαν νὰ ξεκινήσουν. Φοβόντανε, γιατί οἱ Τούρκοι ξέρανε τί ἐγινε ἐκεῖ. Ἐνας πατριώτης τοὺς εἶχε μὴνύσει πὼς πρῶτοι ἐκεῖνοι κινδυνεύανε.

Πήρανε δεύτερο κάλεσμα, καὶ τότε σκαρφίστηκαν νὰ κάνουν ψεύτικο γράμμα σταλμένο δῆθεν ἀπὸ φίλο Τούρκο τῆς Τριπολιτσᾶς, πού τοὺς προειδοποιούσε ὅτι ἅμα πᾶνε, θὰ χαλαστοῦν ὅλοι τους. Τὸ δώσανε σ' ἓναν ἐμπιστο ἀπὸ τὸ Σουβάρδο καὶ τὸν ὠρμήψαν νὰ τοὺς τὸ παραδώσῃ μὲ βίαια ἀπὸ τὰ Καλαβρυτὰ.

Στὶς 9 Μαρτίου τοῦ 1821 μιὰ μεγάλη πομπὴ ἀπὸ δεσποτάδες καὶ προεστοὺς βγήκε ἀπὸ τὴν πόλι. Ἦταν μαζί κι ὁ ταχυδρόμος πού εἶχε πάει τὴν κλήσι καίμακάμη. Δὲν προχώρησαν πολὺ, καὶ παρουσιάστηκε μπροστὰ τοὺς ὁ χωριάτης ἀπὸ τὸ Σουβάρδο. Προσέκρινε κ' ἔδωσε τὸ γράμμα στὸ γέρο Ζαΐμη, πού μαζί μὲ τὸν δεσπότη ἦταν ἐπικεφαλῆς τῆς πομπῆς.

Κατάπληξε κι ἀγανάκτησι φανέρωσαν ἀμέσως κ' οἱ δύο τους. «Νὰ τί γράφη», εἶπαν στοὺς συνοδοιπόρους.

Τότε πήραν ὅλοι τὴν ἀπόφασιν νὰ γυρίσουν πίσω. Πήγανε στὴ Μονὴ τῆς Ἀγίας Λαύρας καὶ ἀπὸ κεῖ ἔστειλαν ἀντίγραφο τῆς ἐπιστολῆς στὸ βοϊβόδα τῶν Καλαβρυτῶν. «Μὴ φοβόσαστε, τοὺς ἀπάντησε ἐκεῖνος, πρέπει νὰ ὑπακούσετε». Δὲν τοὺς ἐπέσε ὅμως, μόνο πού βιάστηκε νὰ γράψῃ σχετικὰ στὸν καίμακάμη τῆς Τριπολιτσᾶς.

Εἶχαν κερδίσει καιρό, μὰ ἔπρεπε νὰ ξεμπερδέψουν τὸ συντομώτερο.

Οἱ «κεφαλές», ὁ Παλαιὸν Πατρὼν Γερμανός, οἱ δύο Ἀσημάκηδες — Ζαΐμης καὶ Φωτῆλας —, οἱ δύο Σωτήρηδες — Θεοχαρόπουλος καὶ Χαλαλάμης —, ὁ δεσπότης τῆς Κερπινῆς κ' οἱ δύο Ἀντρέηδες — Λόντος καὶ Ζαΐμης —, ὅστερα ἀπὸ κάποιους δισταγμοὺς καὶ ζωηρὲς συζητήσεις, πήραν τὴ μεγάλη ἀπόφασιν νὰ δράσουν ἀμέσως. Ἡ ὥρα τῆς Ἐθνεγερσίας εἶχε σημάνει.

Καθένας ἀπὸ τοὺς ὁπλαρχηγούς τράβηξε στὸν τόπο του γιὰ στρατολογία. Ὁ Ζαΐμης κι ὁ Φωτῆλας πήγανε στὴν Κερπινή. Τὸ μεσημέρι τῆς 17 Μαρτίου εἶχαν καθίσει στὸ τραπέζι. Τοὺς ὑπηρετοῦσαν δύο ἐμπιστοὶ τοῦ Ζαΐμη, ὁ Χοντρογιάννης ἀπὸ τὸ Μάζι καὶ ὁ Πετιώτης.

— Τί νέα; ρώτησε ἀπάνου στὸ φαί ὁ Ζαΐμης τὸ Χοντρογιάννη.

— Αὐριο φεύγει γιὰ τὴν Τριπολιτσά ὁ Λαλαῖος Σεϊντής σπαῖς μὲ συνοδεία. Κουβαλᾶνε μπόλικο παρὰ τοῦ δημοσίου. Ἄν μᾶς διατάξῃ θὰ τοὺς χτυπήσουμε, θὰ πάρουμε τὸ θησαυρὸ πού ἀνήκει στὸ Γένος, γιατί εἶναι αἷμα του, καὶ θὰ τὸν φέρουμε ἐδῶ.

Ἀλλάξε κάτι ματιές μὲ τὸ Φωτῆλα ὁ σεβάσιμος ἀρχοντας, κ' ἔπειτα στήλωσε τὰ μάτια του στὸ παλληκάρι.

— Βάλε κρασί, πρόσταξε.

Ὅταν ἐκτελέστηκε ἡ διαταγή, σήκωσε τὴν κούπα του καὶ ἤπιε γιὰ τὴν Λευτερίαν τῆς Πατρίδας.

Ἐπειτα ξανάριξε τὴν ἀστραφτερή του ματιὰ στὸ Χοντρογιάννη καὶ τὸν Πετιώτη καὶ εἶπε:

— Στὴν εὐχή μου, παιδιά.

Ἡ διαταγὴ εἶχε δοθῇ. Πρῶτ-πρῶτ τὴν ἄλλη μέρα οἱ δύο λεβέντες ἀντάμα μὲ τὸ Λαμπρούλια, τὸ Δημόπουλο καὶ τὸν Ντόλκα, πήγανε στὴ Χελωνοσπηλιά καὶ παραφύλαξαν. Ὁ Σεϊντής δὲν ἄργησε νὰ φανῇ. Τὸν τουφεκίσανε, μὰ τοὺς ξέφυγε καὶ συνέχισε τὸ δρόμο του.

Ὁ βοϊβόδας τῶν Καλαβρυτῶν Ἰμπραήμ Ἀρναούτογλου, πού εἶχε κι αὐτὸς κινήσει γιὰ τὴν Τριπο-

N. ZA-IMIS

Προσωπογραφία KRAZAISEN. Ἐθνικὴ Πανακτοθήκη

λιτσά, μαθαίνοντας τίς ἐπιθέσεις τῶν Ἑλλήνων, ἐδείλιασε. Ξαναγύρισε στὴν πόλι καὶ κλείστηκε μὲ τὸ χαρέμι καὶ τοὺς ἄντρες του στοὺς τρεῖς καλαβρυτινοὺς πύργους.

Στὶς 21 Μαρτίου συνάχτηκαν στὴ Μονὴ τῆς Ἀγίας Λαύρας οἱ Βασ. καὶ Νικ. Πετμεζᾶς, Σολιώτης, Θεοχαρόπουλος καὶ Παπαδόπουλος κι ἀφοῦ βγάλαν ἀπὸ τὴν ὥραία Πύλη τῆς ἐκκλησίας τὴ χρυσοκέντητη εἰκόνα τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ τὴν ἔκριναν σημαῖα, καὶ πήραν κ' ἓνα κανονάκι τοῦ μοναστηριοῦ, τρέξαν νὰ χτυπήσουν τοὺς Τούρκους τῶν Καλαβρυτῶν. Ὅστερα ἀπὸ μικρὴ ἀντίστασιν ὁ Ἀρναούτογλου ἀναγκάστηκε νὰ παραδοθῇ μ' ὅλους τοὺς Μωαμεθανούς, ὠπλισμένους κι ἀοπλους.

Ὅταν οἱ Τούρκοι τῶν Πατρῶν ἔμαθαν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Καλαβρυτῶν, ταραχτήκαν. Ἐκῆσαν σύσκεψιν καὶ ἀποφάσισαν νὰ ἐνεργήσουν συλλήψεις προεστῶν καὶ νὰ σκοτώσουν τὸν Φιλικὸ Παπαδιαμαντόπουλο, πού κάποιος τὸν εἶχε προδώσει. Τὸν ζήτησαν στὸ σπίτι του, δὲν τὸν βρῆκαν, ἔβαλαν φω-

τιὰ καὶ πήγανε νὰ πιάσουν τοὺς ἄλλους. Ἦταν ὅμως ἄργά: ὠπλισμένοι ὁπλαρχηγοὶ κυκλοφοροῦσαν μὲ τὰ παλληκάρια τοὺς στοὺς δρόμους καὶ χτυποῦσαν ἀλύπητα τοὺς τυράννους. Οἱ Τούρκοι, πανικόβλητοι, τρέξαν νὰ κρυφτοῦν μέσα στὸ φρούριο.

Στὶς 24 μπήκαν στὴν πόλι τῶν Πατρῶν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Γερμανός, ὁ Ἀσχη. Ζαΐμης, ὁ Ρούφος, ὁ Σαγιᾶς κι ἄλλοι πρόκριτοι. Τοὺς ἀκολουθοῦσαν λίγοι ψυχωμένοι ἐμπιστοὶ τοὺς ἀρματωμένοι μὲ τουφέκια.

Ὁ Δεσπότης πρόσταξε νὰ σημάνουν οἱ καμπάνες, κι ὅταν ὁ κόσμος, ἀλαλάζοντας ἀπὸ ἐνθουσιασμό, μαζεῦτηκε στὴν πλατεῖα τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ἔστησε καταμεσίς τὸ Σταυρὸ τοῦ ὅρκου τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ κράζοντας «Ἐλευθερία ἢ Θάνατος» ἄρχισε νὰ ὀρκίζε τὸ λαό. Πέρασαν ὅλοι ἀπὸ ἐμπρός του, γονάτισαν κι ὠρκίστηκαν ν' ἀγωνιστοῦν αὐτὴν πίστει καὶ πατρίδος. Οἱ περισσότεροι ἀλλάξαν ἀναστάσιμον ἀσπασμό, φωνὲς ἀκούγονταν «καὶ στὴν Πόλι», δάκρυα κυλοῦσαν ἀπὸ τὰ περισσότερα μάτια.

Σύγκαιρα ἄρχισε ὁ ξεσηκωμός στὴ Μεσσηνία. Ξεκινώντας ἀπὸ τὴ Μάνη ὁ Πετρόμπεης, στὶς 22 Μαρτίου, πήγε ἔξω ἀπὸ τὴν Καλαμάτα, ἐνώθηκε μὲ τὸ Θεόδ. Κολοκοτρώνη καὶ τοὺς ἄλλους ὁπλαρχηγούς στὶς 24, καὶ ξεχύθηκαν ἔπειτα στὴν πόλι. Πρὶν ἀπὸ τὴν πανηγυρικὴ εἰσδὸς τοὺς, ἐκεῖ πού μερικοὶ ἄντρες τοὺς κουβαλοῦσαν νύχτα πολεμοφόδια φερμένα ἀπὸ τὴ Σμύρνη καὶ τὸ Ἀϊβαλί, ὅπως τοὺς πρόλαβε ἡ αὐγὴ, ἀπὸ Τούρκους τοὺς εἶδαν καὶ σπεύσανε νὰ τὸ ἀναφέρουν στὸν βοϊβόδα Σουλεϊμὰν ἀγὰ Ἀρναούτογλου. Αὐτὸς ἔκραξε τοὺς προύχοντες τῆς Καλαμάτας:

— Τ' εἶναι τοῦτα, ὁρὲ ραγιαδες; τοὺς ρώτησε.

— Χωριάτες εἶναι, ἀγὰ μου, πού κουβαλᾶνε λάδι.

— Καλά. Ἀμὴ οἱ ἀρματωμένοι;

— Φοβούνται τοὺς κλέφτες, βλέπετε.

Ἐκανε πὼς δὲν κατάλαβε, μὰ φρόντισε νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς Τούρκους νὰ τὰ μαζέψουν καὶ νὰ πᾶνε στὴ σίγουρη Τριπολιτσά. Εἶχε τρομοκρατηθῇ.

Στὸ μεταξύ ὁ Κολοκοτρώνης, πού ὠραματιζότανε κιόλα τὸ πάρισμο τῆς Τριπολιτσᾶς, τράβηξε πρὸς τὴ Γορτυνία. Δὲν εἶχε μαζί του παρὰ 200 ἄντρες. Προχωροῦσε σαρώνοντας ὅσους Τούρκους συναντοῦσε καὶ ξεσηκώνοντας τοὺς ραγιαδες. Ἀπὸ τὸ χωριὸ Σιχλά, ὅπου βρέθηκε στὶς 24 Μαρτίου, ἔστειλε δεξιὰ κι ἀριστερὰ ματατοφόρους μὲ συνθήματα ἐπαναστατικά. «Ὅλα εἶναι δικὰ μας κι ὁ Θεὸς θὰ εἶναι μαζί μας, ἔλεγε. «Μὴ πτοηθῆτε εἰς τὸ παραμικρόν», ἐτόνιζε τελειώνοντας. Σ' ἓνα ἄλλο μῆνυμά του, πού ἔστειλε στὴν Κυπαρισσία, ἔγραφε: «Γενικῶς ὠπλισθῆτε, μὲ ἀνοιχτὰ μπαϊράκια καὶ τρέξατε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος. Ἐντὸς ὀλίγου φθάνομεν καὶ ἡμεῖς μὲ 3.000 στρατεύματα». (Δικαιολογμένη ὑπερβολή: ἔπρεπε νὰ ἐμφυχώσῃ τὸν κόσμο).

Τὴν ἴδια μέρα ἐγινε δοξολογία ἔξω ἀπὸ τὴν Καλαμάτα, κοντὰ στὸ ποτάμι τῆς. Ἦταν ἐκεῖ προεστοὶ κι ὁπλαρχηγοί, νέοι καὶ γέροι, γυναικόπαιδα. Ἐνας παπὰς εὐλόγησε τίς σημαῖες καὶ τὰ ὅπλα, ἐδεθῆ γιὰ τὴν νίκη καὶ ὠρκισε τοὺς πολεμιστὲς, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν Πετρόμπεη.

Ἀνήμερα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ὁ ἄγγελος τῆς Λευτερίας εἶχε ἀνάψει μὲ τὴ δᾶδα του τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασι κ' εἶχε δώσει φτερά στὸ Γένος, πού ἐπὶ τέσσερους αἰῶνες «τὸ σκιαζε ἡ φοβέρα καὶ τὸ πλάκωνε ἡ σκλαβιά».

«Ἐλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν»

Λάμπει ὅπως φεύγει ἡ ἀνοιξίς, σὰ γέρουν τὰ στάχυα στὸν Ἰησοῦ, πού προσκυνᾶνε, καθὼς τὸν κάμπο διέρχεται, καὶ παίρνουν οἱ Μαθηταὶ τοῦ ψάνι πού πεινᾶνε.

Κι ὅπως διαλέγουν, τρίβοντας νὰ φᾶνε, τοὺς κόκκους ἀπὸ τ' ἄγανο, σὰν φέρουν τὰ μάτια στὴν ὁδὸ, χέρια κοιτᾶνε ὑποκριτῶν ψηλὰ πού ἀέρα δέρνουν.

Οἱ Φαρισαῖοι μαινόμενοι κραυγάζουν: τὸ νόμο οἱ Μαθηταὶ σου παραβιάζουν, «ὃ ἐν Σαββάτῳ οὐκ ἔστι ποιῶν».

«Ὁ δ' εἶπε αὐτοῖς», ὁ κόσμος ἄς ἀκούσῃ: «ἔλεον θέλω κι οὐ θυσίαν», ἂν βάζουν κανόνα αὐτὸ «Σαββάτο ἄς βεβηλοῦσι».

ΘΕΟΔ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ ΟΤΙ:

1) Αἱ ἐκθέσεις πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὸν προκηρυσθέντα διαγωνισμόν διὰ τὸ Βραβεῖον «ΑΧ. ΚΥΡΟΥ» σχολ. ἔτους 1967)68 (τεύχος Νοεμβρίου 1967, σελὶς 22) δέον νὰ ἀποσταλοῦν κατὰ τὸ τέλος τοῦ σχολ. ἔτους μέσῳ τῶν κ.κ. Ἐπιθεωρητῶν διὰ τὴν ἔγκαιρον προώθησιν τούτων εἰς τὰ Γραφεῖα μας.

2) Τὰ λευκώματα σχολ. ἀλληλογραφίας, πίνακες (μὲ θέματα ἀπὸ τὴν σχολικὴν ζωὴν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ τόπου) καὶ κοῦκλες μὲ ἐθνικὰς ἐνδυμασίας πρέπει νὰ φθάσουν πρὸς τὸ τέλος τοῦ σχολ. ἔτους εἰς τὰ Γραφεῖα μας, διὰ νὰ καταστήθῃ δυνατὴ ἡ συμμετοχὴ τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. εἰς τὰς ὀργανουμένας διεθνεῖς ἐκθέσεις Ε.Ε.Σ.Ν. τῶν χωρῶν τοῦ ἑξωτερικοῦ.

3) Τὸ κατ' ἔτος ἀποσπελλόμενον ἐρωτηματολόγιον σχετικῶς μὲ τὴν ἐρυθροσταυρικὴν δραστηριότητα τῶν Σχολείων πρέπει νὰ συμπληρωθῇ καὶ ἐπιστραφῇ εἰς τὰ Γραφεῖα μας, ἅμα τῇ λήξει τοῦ σχολ. ἔτους διὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ ἐτησίου στατιστικοῦ πίνακος, δράσεως καὶ τὴν ἔγκαιρον ἐνημέρωσιν περὶ ταύτης τοῦ ἐν Γενεῇ Συνδέσμου τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν.

4) Δέον νὰ δοθῇ ἡ προσήκουσα σημασία διὰ τὸν κατάλληλον ἐορτασμόν α) τῆς Παγκοσμίου Ἡμέρας Ὑγείας (7 Ἀπριλίου) καὶ β) τῆς Διεθνούς Ἡμέρας τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ (8 Μαΐου).

5) Πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν καὶ νὰ μᾶς σταλοῦν τὸ ταχύτερον α) τὸ Γενικὸν Δελτίον ἐγγραφῆς τοῦ Σχολείου εἰς τὸν Ε.Ε.Σ.Ν. καὶ β) αἱ καταστάσεις ἐγγραφῆς Ἐρυθροσταυριτῶν.

6) Ἐπιστροφὰι φυλλαδίων Περιοδικοῦ γίνονται δεκταὶ μόνον μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἐπομένου μηνός, δηλ. τεύχη Μαρτίου 1968 θὰ γίνωνται δεκτὰ μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1968.

7) Τὰ ἐμβλήματα διὰ τὸν περιοδικὸν νὰ μὴ στέλλωνται προσωπικῶς, ἀλλὰ ἀπὸ ὅπως ἔλθουν ἡλικίαν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος, ὁδὸς Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθήνας.

ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΓΙΟΙ

(Μελέτημα ανέκδοτο)

ΠΟΛΥ πριν από την ελληνική επανάσταση, παιδιά με γερή ψυχή και άφοβη καρδιά, που δεν μπορούσαν να υποφέρουν τη σκλαβιά, έφευγαν από τα χωριά τους και πήγαιναν να λημεριάσουν «όπου φωλιάζαν λύκοι». Έτσι σχηματίστηκαν οι πρώτες φωλιές των κλεφτών. 'Απ' αυτούς πάλι βγήκαν οι άρματολοι και έπειτα οι μεγαλύτεροι άρχηγοί του ένόπλου λαού, οι καπετανέοι.

Οι κλέφτες και οι άρματολοι άρχισαν να πολλαπλασιάζονται από το 1715, που άρχισε πιά να ξεπέφτει και η δύναμη των Ένετων. Οι αυθαίρεσες των κατακτητών ήταν λιγότερες, ένώσω κυριαρχούσαν ακόμα οι Ένετοι στην Ελλάδα.

Όταν τα παιδιά, τα κλεφτόπουλα, έφθαναν στα λημέρια των κλεφτών, άμέσως άρχιζαν να γυμνάζονται, όχι μόνο στα όπλα, αλλά και σε άθλητικές ασκήσεις, στο δρόμο, στο πήδημα και στο λιθάρι. 'Εμάθαιναν ακόμα και τί θα πή αιαλό βόλι». Και εύχόνταν ένα τέτοιο βόλι στην ανάγκη να τους εύρισκε, στο κεφάλι δηλαδή ή στην καρδιά, για να μείνουν στον τόπο και να μην πιασθούν ζωντανό από τον έχθρο.

'Απ' αυτά τα παιδιά έβγήκαν άργότερα τα στελέχη του επαναστατημένου λαού. Πολεμιστές άλάνθαστοι στο τουφέκι και στην πιστόλα. Και φοβεροί στο σπαθί, όταν έπε-

φταν σάν θύελλες επάνω στον έχθρο.

Κατά την Έπανάστασι τα παιδιά έσχημάτισαν άτακτα σώματα διαφορετικά. 'Εγιναν ψυχογιοί των πολεμιστών, που ήταν για τα παιδιά ψυχοπατέρες. Παιδιά δέκα και δώδεκα χρονών κι άλλα μικρότερα ακόμη, που δεν μπορούσαν να μεταχειρισθούν τα όπλα, άπετέλεσαν την επιμελητέαν και χρησιμοποιήθηκαν στις βοηθητικές ύπηρεσίες των πολεμιστών. 'Ετοίμαζαν το άζυμο ψωμί, κουβαλούσαν νερό κι εφρόντιζαν για τα ρούχα και τις λίγες άποσκευές των πολεμιστών. Κατά τη μάχη κουβαλούσαν ως τη γραμμή της φωτιάς το νερό και τα πυρομαχικά, παραστέκονταν σιμά στους ψυχοπατέρες τους κι εγέμιζαν τις πιστόλες και τα τουφέκια τους. 'Ετσι οι ψυχοπατέρες εύρισκαν έτοιμα τα όπλα, για να πυροβολήσουν, και να βαστάζουν τη μάχη, ώπου να κερδίσουν τη νίκη. Όταν πάλι οι πολεμιστάι έκαναν έφοδο με το σπαθί στο χέρι, στους ψυχογίους έμπιστεύονταν τα πράγματά τους, το τουφέκι, την κάπα, την φέρμελη. Τα ίδια παιδιά μάλευαν και τα λάφυρα μετά την μάχη.

Μια συγκινητική ιστορία διηγούνται για τον Καραϊσκάκη, όταν πήγε ψυχογίος στον Κατσαντώνη. 'Ο Κατσαντώνης του είχε αναθέσει να σηκώνη το άσκι με το νερό. Κι αυτή τη δουλειά ο Καραϊσκάκης την έκανε για καιρό. Μια μέρα

όμως, σε μια μετακίνησι, άρνήθηκε να σηκώνη το άσκι.

— 'Ας το σηκώνω κι άλλος, είπε. Δεν μπορώ πιά.

Τα παλληκάρια πήγαν και το είπαν στον Κατσαντώνη.

— Γιατί, μωρέ, άφησες το άσκι; ρώτησε άπότομα ο άρχηγός.

— Καπετάνιε, βαρέθηκα, θέλω άρματα, να πολεμήσω κι εγώ.

— Μην το παρατάρ, του είπε ο Κατσαντώνης ήσυχώτερα. Θάρθη μια μέρα και θα σε παρατήρη εκείνο μόνο του.

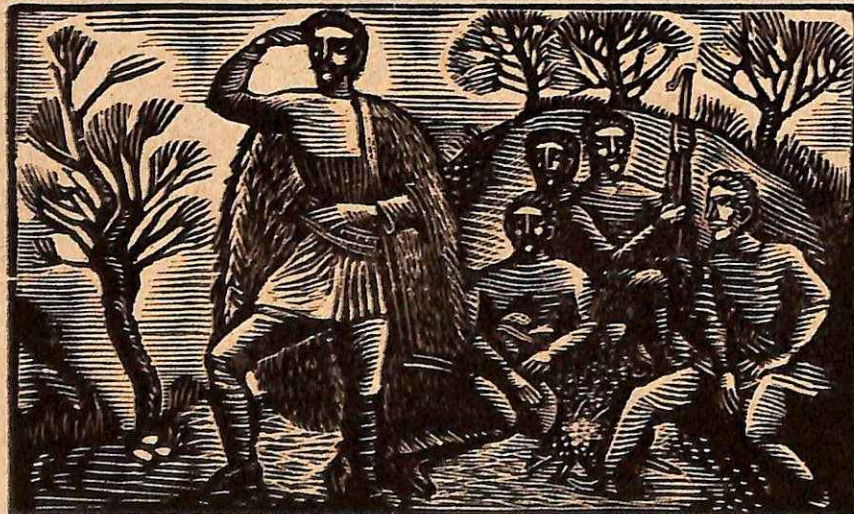
Ύστερα από λίγον καιρό, σε μια μάχη, άποσπάσματα καταδιωκτικά του 'Αλή Πασά κυνηγούσαν τα παλληκάρια του Κατσαντώνη. 'Ο Καραϊσκάκης σε μια στιγμή άπομονώθηκε. Μά κατορθώνει να σκοτώσει δυο 'Αρβανίτες, παίρνοντας το όπλο ενός άλλου, σκοτωμένου 'Αρβανίτη. Τα παλληκάρια του Κατσαντώνη, βλέποντας το κατόρθωμα του ψυχογιού, παίρνουν θάρρος, ξαναγυρίζουν και άρχίζουν στο κυνήγι τους διώκτες των. 'Ο Κατσαντώνης τότε, συγκινημένος, βγάζει το σπαθί του το περνά στον Καραϊσκάκη. Τον όνομάζει πρωτοπαλλήκαρο και του λέγει:

— Δεν σου είπα, πώς το άσκι θα σε παρατήρη μόνο του;

Συγκινητικό είναι κι ένα ποίημα του Βαλαωρίτη για το γέρο άρματολό 'Αστράπγιαννο. 'Ο γέρος είναι θανάσιμα τραυματισμένος και παρακαλεί τον ψυχογίό του Λαμπέτη να του πάρη το κεφάλι. Μά ο Λαμπέτης διστάζει. Πώς να σκοτώση τον πνευματικό του πατέρα! 'Ο 'Αστράπγιαννος επιμένει. Κι ο ψυχογίος, ύστερα από πολλούς δισταγμούς, άποκεφαλίζει τον έτοιμοθάνατο. Με το κεφάλι του γέρου άρματολού στο δισάκι, ο Λαμπέτης περνά λόγους και βουνά χιονισμένα και φθάνει στο παλιό λημέρι τους. Βγάζει το κεφάλι από το δισάκι, το χτενίζει, δροσίζει τα χείλη του με χιόνι και του βάζει στο στόμα ένα κομμάτι ψωμί. Το μιλεί:

«Σύνα, 'Αστράπγιαννε,
και κοιτάξέ με.
Φάγε με μένανε
λίγο ψωμί.

(Συνέχεια στη σελίδα 30)

Επιλογιστής ΣΠΥΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΤΑ ΤΡΙΑ ΟΝΕΙΡΑ

(Παραμύθι της Κανκασιανής Γεωργίας)

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ στη Ρωσία, στα 1964, έδωσε την ευκαιρία στον Πρόεδρο του 'Ελληνικού 'Ερνηρού Σταυρού κ. Κωνστ. Γεωργακόπουλο και τους συνοδούς του, προσκεκλημένους του Σοβιετικού 'Ερνηρού Σταυρού, να επισκεφθούν και το νοτιότερο Τμήμα της Σοβιετικής 'Ενώσεως, την 'Αρμενία. Το άεροπλάνο που μετέφερε τους ταξιδιώτες από τη Μόσχα στο 'Εριβάν, έπέρασε επάνω από την όροσειρά του Κανκασού, πολύ κοντά στην ύψηλότερη κορυφή του, το 'Ελμπρούς (5.641 μέτρα). 'Ο κ. Γεωργακόπουλος, βαθύς γνώστης όλων των περιόδων της ιστορίας του 'Ελληνισμού, έπληροφόρησε τους συνεργάτες του ότι το «'Ελμπρούς» είναι παρεμφερής μορφή του αρχαίου ελληνικού όνόματος 'Ελλέβορος και ότι σ' αυτές τις άπρόσιτες βοονοκορφές είχε τοποθετήσει η Μυθολογία το μαρτύριο του Προμηθέως. Τους έθύμισε ακόμη ότι η παραλιακή ζώνη της σημερινής Γεωργίας ήταν η άρχαία Κολχίς, τόσο γνωστή από την 'Αργοναυτική έκστρατεία και άργότερα μια χώρα κατάσπαρτη από ελληνικές άποικίες.

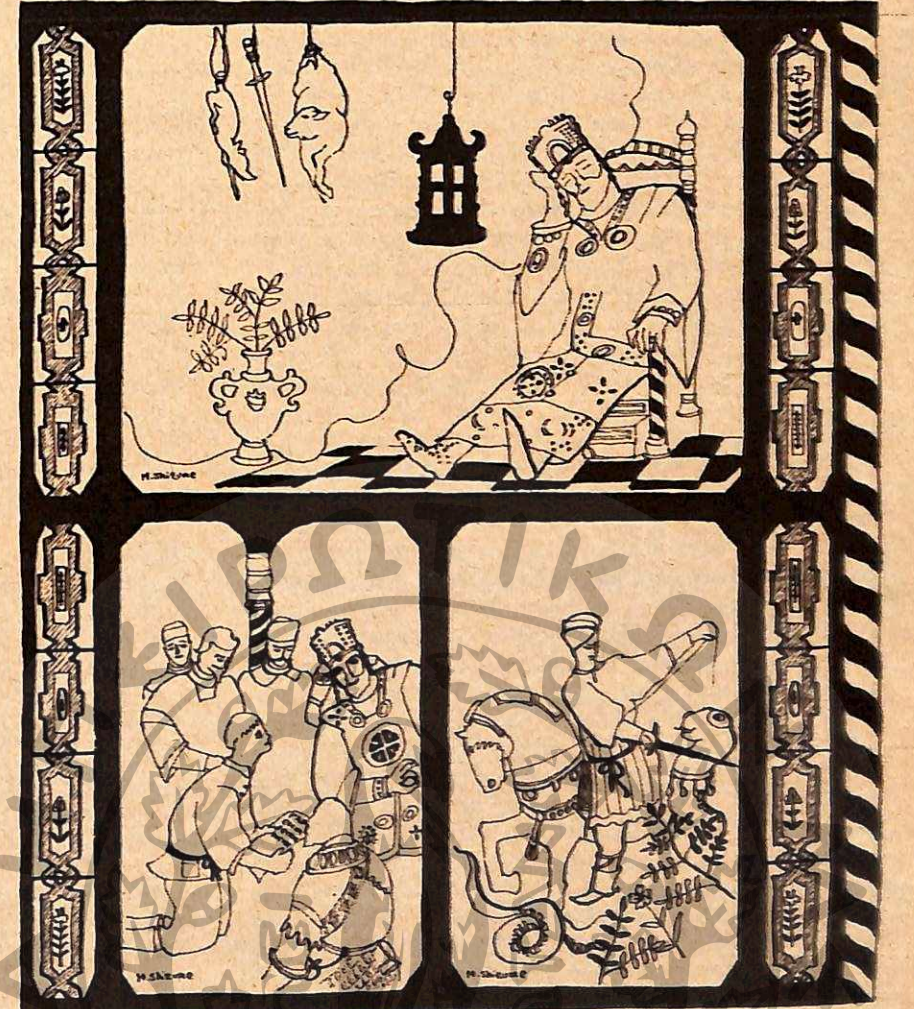
Αυτές οι άναμνήσεις ήρθαν στο νου μου, καθώς εδιάβαζα στο Δελτίο πληροφοριών της Ούνεσκο ένα παλιό παραμύθι της Γεωργίας, που περιέχει σοφά διδάγματα για λαούς και άτομα.

'Ο βασιλιάς κάποιας χώρας είδε μια νύχτα ένα παράξενο όνειρο: μία άλεπού κρεμόταν από την ούρά της, από τη στέγη του παλατιού. Μή μπορώντας να εξηγήση το όνειρό του, το διηγήθηκε στους άδελφούς και τους ύπουργούς του αλλά κι εκείνοι δεν μπόρεσαν να δώσουν καμιά εξήγησι. 'Εκάλεσε τότε όλους τους ύπηκόους του, με την έλπίδα ότι κάποιος απ' αυτούς θα έδινε απάντησι στην άπορία του. 'Ανάμεσα στους ύπηκόους που ξεκίνησαν για την πρωτεύουσα, ήταν κι ένας φτωχός χωρικός που τον έλεγαν 'Ιβάν.

'Ο δρόμος έφερε τον 'Ιβάν σ' ένα στενό πέρασμα γεμάτο πέτρες. 'Ανάμεσα στις πέτρες, ξαπλωμένο στο

μοσιάτι, ήταν ένα φίδι. 'Ο 'Ιβάν σταμάτησε φοβισμένος, αλλά το φίδι τον χαιρέτησε και τον ρώτησε με καλωσύνη που πηγαίνει. 'Ο 'Ιβάν του μίλησε για το όνειρο του βασιλιά και πρόσθεσε ότι είναι άπελπισμένος γιατί, άγράφματος χωριάτης όπως είναι, δεν έχει καμιά έλπίδα να το εξηγήση.

τεγαριά, ή άπάτη και ή προδοσία. 'Ο χωρικός ευχαρίστησε το φίδι και τράβηξε χαρούμενος για την πρωτεύουσα. Παρουσιάστηκε στο βασιλιά, του εξήγησε το όνειρο κι εκείνος, κατευχαρισμένος, του έδωσε ένα πονγγί γεμάτο χρυσά νομίσματα κι άλλα πλούσια δώρα. 'Ο 'Ιβάν πήρε πάλι το δρόμο για

— Θα σου δώσω εγώ την εξήγησι, του λέει το φίδι, φθάνει να μου ύποσχεθής ότι θα μοιραστής μαζί μου την άμοιβή που θα σου δώσει ο βασιλιάς.

'Ο 'Ιβάν δέχθηκε και το φίδι του εξήγησε το όνειρο: ή άλεπού που είδε ο βασιλιάς κρεμασμένη από τη στέγη του παλατιού, σημαίνει ότι στη χώρα κυριαρχεί ή κα-

το χωριό του, σκέφτηκε όμως ότι δεν ήταν ανάγκη να κρατήσει την ύπόσχεσί του και να δώσει τα μισά στο φίδι. 'Αλλάξε λοιπόν δρόμο κι έφτάσε στον τόπο του με άκέραιο το θησαυρό του.

Πέρασε λίγος καιρός και ο βασιλιάς είδε άλλο όνειρο. Αυτή τη φορά, από τη στέγη του παλατιού

(Συνέχεια στη σελίδα 30)

Ο Α Γ Γ Ε Λ Ο Σ

ΤΟΝ ΕΛΕΓΑΝ "Αγγελο, αλλά δεν έμοιαζε καθόλου με "Αγγελο. Πρώτα - πρώτα, γιατί οι "Αγγελοι έχουν πατρίδα τον ούρανό, ενώ αυτός είχε γεννηθεί στη γη, σ' ένα νησιώτικο χωριό, εκεί ψηλά, στις Στραπουργιές. Δεν ήταν καθόλου νέος όπως οι "Αγγελοι οι ζωγραφισμένοι στις εικόνες — και πρό παντός καθόλου όμορφος και χρυσοντυμένος. Ήταν κοντούλης, με μικρό κορμύ και μεγάλα πόδια. Ο άριστερός του ώμος, έγερνε. Τ' άραιά, άχυρένια μαλλιά του έπεφταν άχτένιστα πάντα, στα άξυριστα, φουσκωμένα μάγουλά του. Όταν άνοιγε τó στόμα του να μιλήσει, δεν έβλεπες κανένα δόντι. "Αλλά τó μέτωπό του ήταν πλατύ και φεγγερό, και τά μάτια του, όσο κι αν τά μελετούσες, δυσκολευόσουν νά πής τί χρώμα είχαν: μαύρα, καστανά, μελιά, λαδιά, γαλάζια, πράσινα, νερένια; Ήταν κάτι απ' όλ' αυτά τά μάτια τού "Αγγελου, μά εκείνο πού θά μπορούσες νά προσέξεις σάν κάτι τó παράξενο, ήταν πώς μοιάζαν με δυό σταλαγματιές χρυσάφι. Πώς λάμπαν καμμιά φορά, πώς άστραφταν! Κ' ήταν πάντα κακοντυμένος ό "Αγγελος — και βέβαια, πώς νά ντυθεί καλά, ένας τόσο φτωχούλης χωρικός; Γύρω από τó κορμί του κυμάτιζε ένα σακκάκι φαρδύ, παμπάλαιο, με μανίκια πιό μακριά απ' τά χέρια του. Τό παντελόνι του, από τριμμένο βελούδο, ήταν χιλιομπαλωμένο. "Απ' τόν άριστερό του ώμο κρέμοταν πάντα ένα ταγάρι κόκκινο με μπλε ρίγες, και κανείς ποτέ δεν ήξερε τί έχει μέσα. Κ' ή χοντρή μαγκούρα πού κρατούσε αυτός ό "Αγγελος και πού σάν περπατούσε τή χτυπούσε στη γη γρήγορα και ρυθμικά, φανέρωνε άνθρωπο πού είχε συνηθίσει στην όδοιπορία.

Και δεν ήταν πώς τού άρεσε τού "Αγγελου νά περπατάει. Μπορούσε και νά περπατάει, και μάλιστα, πολύ γρήγορα. Τόσο γρήγορα βιάζε κάποτε, πού έλεγε πώς αν έκανε ακόμη μιά προσπάθεια, θά μπορούσε και νά πετάξει. Μά ό "Αγγελος, δεν πετούσε. Τριγύριζε παντού μέσα τó χωριό με τó φτερωτό του βήμα· εκεί πού τόν έβλεπες στη Βρύσι, νά σου τον έξω από τó Σχολείο, κ' ύστερα από λίγα δευτερόλεπτα, ήταν στην άκρη τού χωριού κ' έμπαινε σ' ένα χωράφι και χανόταν κάτω απ' τά δέντρα, για νά ξαναφανή σέ λίγο έξω από την Έκκλησιά, ή μέσα στό «Καφενεϊόν οι πέντε φίλοι». Μά γιατί τριγύριζε όλη την ώρα έτσι αυτός ό "Αγγελος; "Ετσι, από όρεξι; "Οχι! Αυτή ήταν ή ζωή του. "Ο "Αγγελος έκανε θελήματα, ή πήγαινε κ' έφερνε μηνύματα. Τό χωριό αυτό ήταν πολύ απόμερο. Σκαρφαλωμένο στην πλαγιά ενός βουνού, ήταν τρεις ώρες μακριά από την πρωτεύουσα τού νησιού, και τó πιό κοντινό χωριό, απέιχε κι αυτό μιάμιση ώρα. "Ετσι σπαρμένα έδω κ' εκεί, κάπου είκοσι χωριά ήταν σ' όλο τó νησί. Εκείνα τά χρόνια, δεν είχε ακόμα μπει τηλεφωνο για νά συνδέονται τά χωριά με την πρωτεύουσα κι άναμεταξύ τους, κ' έτσι ένοιωθαν όλοι νά ζούν μακριά απ' τόν κόσμο, σάν άπομονωμένοι και καρφωμένοι εκεί στη γωνιά τους. Μά ή ζωή, θέλει επικοινωνία. Και κάθε μέρα οι συγχωριανοί τού "Αγγελου άντιμετώπιζαν αυτό τó πρόβλημα. «Πρέπει νά

ειδοποιήσουμε στό άπέναντι χωριό τόν τάδε για τó τάδε ζήτημα». «Πρέπει νά στείλουμε κάποιον στη Χώρα, νά μās φέρη τις νέες έφημερίδες και την άπόφασι τού Δημάρχου για τó δρόμο». «Είναι άρρωστη βαριά ή κυρά-Λενιώ, γρήγορα νά φέρουμε τó γιατρό από κάτω».

Βέβαια, σ' όλες αυτές τις περιπτώσεις πάντα θά βρεθί ένας τρόπος. Μά στό χωριό τού "Αγγελου, είχαν λύσει τó ζήτημα, και μάλιστα με τόν καλύτερο τρόπο, δηλαδή τόν πιό γρήγορο. "Ο "Αγγελος πάντα ήταν πρόθυμος και έτοιμος νά κάνη όλα αυτά τά θελήματα και νά μεταφέρη όλα τά μηνύματα, παντού, από χωριό σέ χωριό, από σπίτι σέ σπίτι. Και πόσο γρήγορα έκανε τή δουλειά του! "Ωσπου νά πής «κύμινο», πήγαινε και γύριζε από τή Χώρα, φέρνοντας ό,τι τού είχαν ζητήσει — κι από πάνω, όλα τά νέα. Πήγαινε στό τηλεγραφείο ό "Αγγελος, κ' εκεί τά μάθαινε όλα, ακόμα και τί γινόταν στην Άμερική! Κ' είχε ξεσπάσει ένας μεγάλος πόλεμος εκείνη την εποχή στην Εύρώπη, και κανείς δεν ήξερε τί ακριβώς συμβαίνει, ποιοι πολεμάνε, ποιοι νικάνε, πότε έγινε εκείνο, πότε έτοῦτο. Μά ό "Αγγελος με τó ταγάρι και τή μαγκούρα ήταν πρώτος και καλύτερα απ' όλους πληρορημένος. Κ' οι συγχωριανοί του, στις Στραπουργιές, τó μάθαιναν όλοι πρώτοι, πριν καλά-καλά τó μάθουν οι κάτοικοι τής χώρας. Τόν είχαν λοιπόν τόν "Αγγελο μή σάξη και μή βρέξη. Κ' εκείνος έκανε κάθε παραγγελία, και δεν δεχόταν ποτέ τίποτε από κανέναν, μήτε μιά δραχμή, μήτ' έναν καφέ στό καφενεϊό.

"Όσο για νά ζήση, είχε κι αυτός τó περιβολάκι του, εκεί στην άκρη τού χωριού, γύρω από τó λιθόχτιστο καλυβάκι του: λίγες ρίζες λαχανικά, πέντε λιόδεντρα, τρεις λεμονιές, μιά μυγαλιά, μιά μουσμουλιά, ένα κυπαρίσσι, μιά κατσίκια, τρία - τέσσερα πουλερικά, κ' ένα ρυάκι πού έτρεχε κελαιδώντας μέσ' από τó περιβολάκι και πήγαινε παρακάτω νά ποτίσει άλλα χωράφια — αυτός ήταν ό προσωπικός κόσμος τού "Αγγελου. "Όταν τύχαινε νά μὴν ἔχη καμμιά παραγγελία νά κάνη, καθόταν σέ μιά πέτρα, σιμά στό ρυάκι, κι ασάλευτος ώρα πολλή, κοίταζε τó νερό πού έτρεχε κ' έπαιζε μέσα από τά χορτάρια. Τό κοίταζε και τó άκουε. Τί τού έλεγε τού "Αγγελου τó τραγούδι τού νερού, δεν τόμαθε ποτέ κανείς. Μά δεν μπορεί παρά νά τού έλεγε πράγματα πού θά έκαναν τήν ψυχή του ν' αναγαλλιόζει. Γιατί εκείνες τις στιγμές έλαμπαν τόσο τά χρυσαφιά του μάτια, πού θαρρείς πώς φώτιζαν ακόμα και τó νερό — κι ας ήταν τόσο λαμπρός ό ήλιος. Ποιός ξέρει! Αυτός ό "Αγγελος πού έφερνε μηνύματα σ' όλο τόν κόσμο, ίσως νά έπαιρνε και τά δικά του, εκεί, από τή μυστική γλώσσα τού νερού.

Είχε μιά ιδιοτροπία ό "Αγγελος, ή μιά συνήθεια: Ποτέ δεν ήθελε νά μεταδίδη κακά μηνύματα. "Όταν άνοιγε τó στόμα του νά αναγγείλη κάτι σέ κάποιον ή σέ κάποιους, ήθελε, αυτό πού θά έλεγε, νά ήταν ώραίο, καλό, εύχάριστο. Τότε, έτρεχε πιό γρήγορα νά τó πῇ, κι όταν τó άνάγγελλε, τά μάτια του λάμ-

παν μ' όλη τους τή δύναμι. Μά ή ζωή, δεν είναι όλο καλά μηνύματα. Έχει, αλοίμονο, και τά δυσάρεστά της — κι ό "Αγγελος, καμμιά φορά, ήταν άναγκασμένος νά τά μεταδίδη κι αυτά. Μόνο πώς τότε, χωρίς νά τó θέλη, άργοπορούσε λιγάκι, κι όταν χτυπούσε μιά πόρτα για νά αναγγείλη κάτι τó δυσάρεστο, τó έλεγε άργά, με σκυμμένο τó κεφάλι. Μά τά μάτια του, δεν έλαμπαν καθόλου εκείνη τή στιγμή. Ήταν θολά, σχεδόν σκοτεινά. Κι άφου έλεγε τó δυσάρεστο μαντάτο, έκανε μιά στροφή κ' έφευγε ταχύτατα, σά νά τόν κυνηγούσαν. "Ισως θά πήγαινε νά ψάξη για νά βρη κάτι καλό νά πῇ σέ κάποιους άλλους.

"Ο πόλεμος, στόν κόσμο, συνεχιζόταν, και κανείς δεν ήξερε τί θά άπογίνη. "Ακόμα κ' οι άνθρωποι στις άπόκοσμες εκείνες Στραπουργιές, ζούσαν με πολλή άνησυχία. Ήταν τόσο ειρηνικά, όλα εκεί στό νησί, τόσο γαλήνια και φωτεινά, ή μιά μέρα τόσο γλυκά επαναλάμβανε τήν άλλη, πού οι άνθρωποι, εκεί, δεν καταλάβαιναν γιατί νά σκοτώνεται ό κόσμος, μακριά, στην Εύρώπη. Κι αν δεν ήταν ό "Αγγελος νά τούς κατατοπίζει κάπως στό πώς πάει ό πόλεμος, θά ζούσαν σέ μεγαλύτερη άκόμη άγωνία. "Ετσι περνούσαν οι μήνες, και γινόντανε χρόνοι. Κ' ό ένας χρόνος, δυό και τρεις και τέσσερες...

Μιά μέρα — αυτό συνέβαινε κάθε δεκαπέντε — μακριά, από τó βάθος τού όρίζοντα, στό πέλαγος, φάνηκε τó βαπόρι τής γραμμής. Ήταν μιά μαύρη κουκκίδα μέσα στό γαλάζιο, πού όλοένα μεγάλωνε - μεγάλωνε. Σέ λίγο θά έμπαινε στό λιμάνι, και θά έφερνε ό,τι πιό πολύτιμο ζητούσαν: μερικούς επιβάτες, λίγα έμπορεύματα, και πρό παντός νέα, νέα και έφημερίδες! Έφημερίδες με φωτογραφίες και ειδήσεις για τόν πόλεμο: κανόνια, γκρεμισμένες πολιτείες, στρατεύματα πού όδοιπορούν μέσα στη νύχτα, μεγάλα πολεμικά πού, θυμωμένα και περήφανα, αούλάωναν τά πέλαγα! Πρώτος, είδε τó πλοίο, ό "Αγγελος, από τó περιβάλι του, πού όπως πάντα, καθόταν κι άκουγε κ' έβλεπε τó νερό. Εκείνη τή μέρα, αν μπορούσε νά τόν δῇ κανείς, θά παρατηρούσε πώς κάτι τó παράξενο τού συνέβαινε. Δεν ήταν τόσο άτάραχος όπως άλλοτε — κάποτε έμοιαζε με άγαλμα — και τά μάτια του πετούσαν αληθινές άστραπές. Μόλις είδε τó πλοίο στόν όρίζοντα, πετάχτηκε από τήν πέτρα πού καθόταν, και σχεδόν μονομιάς, βρέθηκε στην πλατεία τού χωριού, πού κάτω από τά πλατάνια της ήταν μαζεμένοι κάμποσοι Στραπουριανοί.

— Κατεβαίνω στη χώρα, για νέα! βροντοφώνησε — και για πρώτη φορά άκούστηκε μιά τόσο δυνατή κραυγή στό χωριό. Τ' άχυρένια του μαλλιά άνέμισαν λίγο στό κεφάλι του καθώς πήρε μιά γοργή στροφή και χάθηκε πέρα από την πλατεία. Καθώς έφευγε, θαρρείς πώς τόν συνώδευαν για λίγο οι ήχοι από τις πέτρες και τά χώματα πού άνατάραζαν τά γοργά του πόδια. Οι χωριανοί, κοιτάχτηκαν μεταξύ τους, λίγο άνήσυχια, λίγο παράξενα. «Ας περιμένουμε», είπε ό κύρ-Κότσουφας, αό "Αγγελος δέ θ' άργήσει».

Δεν άργησε ό "Αγγελος. Είχε δεν είχε περάσει μιάμιση ώρα, και πέρα, από τó έμπα τού χωριού, άκούστηκαν τά χώματα κ' οι πέτρες πού χόρευαν γύρω από τά πόδια τού "Αγγελου. Νάτος κι ό ίδιος! Σχεδόν δεν ήρθε, δεν τόν είδε κανένας νά πλησιά-

ζει — ήταν σά νά βρέθηκε άξαφνα μπροστά τους, σά νά ζωγραφίστηκε εκείνη τή στιγμή, όπως οι γνωστοί μας "Αγγελοι στις εικόνες τής Έκκλησιάς. Στάθηκε εκεί κάτω από τήν ψηλή λεύκα, σιμά στη Βρύσι πού έτρεχε πλούσιο νερό, με τó δεξί του χέρι σήκωσε ψηλά τó ραβδί του, και βροντοφώναζε πάλλ.

— Ειρήνη! Συγχωριανοί, σās φέρνω τó μεγάλο νέο! Ειρήνη! "Ο μεγάλος πόλεμος τέλειωσε! Είναι βέβαιο! "Ηρθε τó νέο από τή θάλασσα, με τó πλοίο! "Ηρθε κι από τó τηλεγραφείο! Ειρήνη! Νικητές και νικημένοι κάθισαν γύρω από ένα τραπέζι κ' ύπόγραψαν τήν Ειρήνη!

Μιά βουή χαράς άνατάραξε τήν πλατεία, κι όσα καμπανάκια είχαν οι έσκλησιές τού χωριού, άρχισαν νά χτυπών με τρελλό κέφι. Τά παιδιά πηδούσαν τούς φράχτες κ' έτρεχαν άπάνω κάτω, φωνάζοντας, «Ειρήνη!» Λιβάνια μοσχοβόλησαν τόν άέρα. Κάποιες γριούλες τραβούσαν προς τήν Έσκλησιά με κεριά και θυμιατά στό χέρι. "Ο "Αγγελος, είχε χαθή μέσα σ' ένα πλήθος χωρικών πού τόν είχαν τριγυρίσει κι όλο κάτι τόν ρωτούσαν κ' εκείνος όλο και κάτι τούς άπαντούσε με άστραφτερά μάτια, σηκώνοντας άπάνω - κάτω, τó ραβδί του.

"Από τήν άλλη μέρα, ή ζωή στό χωριό βρήκε τήν παλιά της τάξη — αλλά με μιά διαφορά μόνο: "Ο "Αγγελος, είχε κλειστή στό καλύβι του και δεν έλεγε νά βγῇ, μ' όλα τά παρακάλια πού τού κάναν οι συγχωριανοί του. Μόνο τή νύχτα, σάν άποκοιμούντανε καλά όλο τó χωριό και βυθιζόνταν τά πάντα σέ μιά άνείπωτη γαλήνη, ό "Αγγελος έβγαινε σιγά - σιγά από τó καλυβάκι του, έφερνε γύρω τά σκοτεινά, σιωπηλά δρομάκια, χάιδευε τούς τοίχους τών σπιτιών με τά κλειστά παράθυρα, άγκάλιαζε τή λεύκα τής πλατείας, και ξαναγύριζε στό περιβολάκι του, για νά καθήση σιμά στό ρυάκι πού δεν έκανε ποτέ τó τραγούδι του. Τί ώραία πού ένοιωθε! Κάτωθε του, άπλωνόταν μιά βαθειά κοιλάδα, πνιγμένη στόν άχνό τής άστροφεγγιάς. Κάποια μυστηριακά φώτα λαμπύριζαν πέρα στό πέλαγος. Ψηλά, ό ούρανος γεμάτος άστρα, ήταν σά νά είχε μεγαλώσει τόσο πού με δέος τόν έβλεπες. Και τó νερό, όλόδροσο μέσα στη νύχτα, κελαιδούσε.

Κοίταζε ό "Αγγελος κάμποση ώρα τόν ούρανό, ξανακάρφωσε τά μάτια του στό τραγουδιστό νερό, και ψιθύρισε:

— Δεν έχει πιά άλλο μήνυμα! "Ο προορισμός μου τέλειωσε! Έφερα τó μήνυμα τής Ειρήνης σέ τούτο τó χωριουδάκι πού είναι και δικό μου! Φτάνει για μένα! "Ας έρθη άλλος στό πόδι μου! "Εγώ θά φύγω, θά πάω νά μείνω άλλού! Νά, άκούω κιάλας νά με φωνάζουν!

Σέ λίγο, οι χωρικοί συνήθισαν στην άπουσία τού "Αγγελου. "Αλλωστε, τούς έβαλαν τώρα και τηλεφωνο κ' έτσι μπορούσαν πιά νά επικοινωνούν εύκολα και γρήγορα με όλο τó νησί.

Μά τó ρυάκι, στό έρημωμένο περιβάλι τού "Αγγελου, τραγουδούσε άσάπαστα τó ίδιο κελαιδιστό τραγούδι πού τόσο αναγάλλιαζε τόν "Αγγελο. Δεν υπάρχει άμφιβολία, κάπου άλλού ό "Αγγελος, τώρα, στη γη ή στόν ούρανό, θ' άκούη τó ίδιο τραγούδι. Δεν είναι δυνατό νά μὴν τó άκούη.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ

ΘΑ ΦΑΝΗ ίσως σέ πολλούς παράξενο και ίσως άπίστευτον ότι κατά τούς χρόνους τής Τουρκοκρατίας υπήρχε στην Ελλάδα ταχυδρομική υπηρεσία, αν όχι τέλεια οργανωμένη, πάντως για την εποχή της επαρκής και μάλιστα εφάμιλλος, αν όχι τελειότερα, από πολλών άλλων προηγμένων Ευρωπαϊκών κρατών. Έχουμεν περι τούτου άποδείξεις από γράμματα σωζόμενα από τās αρχάς του 18ου αιώνας, από τών οποίων τó περιεχόμενον εξάγεται ότι όχι μόνον τακτικοί ταχυδρόμοι επηγάινονήρχοντο από την Κίπολιν εις την Πελοπόννησον και εις άλλα μέρη, αλλά και εξετέλουν την συγκοινωνίαν με σχετικώς μεγάλην ταχύτητα, άφου ό άλληλογραφών έλάμβανεν άπάντησιν εις έρωτήματά του έντός 25 τó πολύ ήμερών από την Πόλιν. Από τó όλον δέ ύφος τής άλληλογραφίας βγαίνει τó συμπέρασμα ότι ή υπηρεσία τών ταχυδρόμων αύτών ήτο τακτική τουλάχιστον με τās μεγαλοπόλεις τής Ελλάδος, τόν Μιστράν, την Τρίπολιν την Κιλαμάταν κλπ.

Άλλά και από άλλας ιστορικάς πηγάς μαθαίνουμε τά αύτά και γνωρίζομεν άκόμη ότι πολλαί πόλεις και κομοπόλεις είχαν πυκνήν ταχυδρομικήν συγκοινωνίαν, όχι μόνον μεταξύ των και με την Βασιλεύουσαν, αλλά και με τó έξωτερικόν, όπως π.χ. ή βιομηχανική κομοπόλις τών Άμπελακίων τής Θεσσαλίας, ή τά Ιωάννινα, με την Βενετίαν, την Βιέννην κλπ. Την διά ξηρās ταχυδρομικήν υπηρεσίαν επί Τουρκοκρατίας ενήργουν οί λεγόμενοι «τατάρηδες», οί όποιοι δέν ήσαν, τουλάχιστον τότε Τάταροι πλέον, αλλά Τούρκοι ίππείς, εξαίρετικά ταχείς και ικανοί. Έλέγοντο δέ έτσι από την εποχήν τών Βυζαντινών, όποτε, κατ' άλλας σωζόμενας ειδήσεις οί Τάταροι, γένος Σκυθικόν, εξετέλουν έπιπικόν την ταχυδρομικήν συγκοινωνίαν τής αυτοκρατορίας. Έπί Τουρκοκρατίας οί «τατάρηδες» έφεραν επί ιδιαιτέρα άμοιβήν και την ιδιωτικήν άλληλογραφίαν, αλλά κυρίως ήσαν ταχυδρόμοι κομίζοντες τās διαταγάς και τά φερμάνια από την Πόλιν πρós τούς πασάδες και τούς άλλους κυβερνητικούς υπαλλήλους και καμμιά φορά και

κακά μαντάτα, όποτε συνωδεύοντο και με τόν «μπαλταντζήν», ή «τζελάτην», τού όποιου ή άποστολή ήταν νά πάρη τó κεφάλι τού πατσαντος πασά, ή άλλου μεγιστάνος, διαταγή σουλτανική. Και από τότε

Σχεδιάσμα ΗΑΕΚΤΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥΝΤΖΟΥ

διέσωσεν ή δημοτική μας ποιήσις τούς στίχους:

Κάμποι, γενήτε θάλασσα
και σεις βουνά ποτάμι
νά πνίξετε τόν Τάταρην,
πού φέρνει τó φερμάνι!...

Γιά την ιδιωτικήν άλληλογραφίαν και μάλιστα τών χριστιανών έχρησιμοποιούντο ειδικώτερον οί λεγόμενοι «μενζιλτζήδες», πληρωμένοι άδρά από τις δημογεροντίες τών χριστιανικών κοινοτήτων, αί όποιαι είχαν οργανωμένην ταχ. επικοινωνίαν με την Πόλιν και με διάφορα άλλα μέρη τού Όθωμανικού κράτους, καθώς και με τó έξωτερικόν. Οί μενζιλτζήδες αύτοί διετηρήθησαν και κατά την διάρκειαν τής Έπαναστάσεως τού 21, έν συνεχεία δέ και άργότερα, μετά την άποκατάστασιν τού Έλληνικού Κρά-

τους. Ένας τέτοιος διάσημος μενζιλτζής κατά την Έπανάστασιν ήτον ό καπετάν Θανάσης Καρδαράς, ιδιαίτερος φίλος τού Κολοκοτρώνη, καταγόμενος από τó Ζυγοβίστι τής Γορτυνίας, λαμπροφορεμένος πάντοτε, ώστε πολλοί τόν έπαιρναν για στρατάρχη και όχι για άπλόν ταχυδρόμο. Αύτός είχεν αναλάβει έναντι ώρισμένης άμοιβής την ταχυδρομική άλληλογραφία τής Έπαναστατικής Κυβερνήσεως με τούς αρχηγούς τών ενόπλων δυνάμεων και σωμάτων, καθώς και με τās κατά τόπους κυβερνητικές αρχάς. Ήταν δηλαδή κατ' ουσίαν ό πρώτος ίδρυτής και προϊστάμενος τής ελληνικής στρατιωτικής ταχυδρομικής υπηρεσίας και ταυτοχρόνως και τής πολιτικής κυβερνητικής ταιαύτης. Είχε δέ ό καπετάν - Καρδαράς 16 έφιππους ταχυδρόμους με ισάριθμα καλά όλογα, καθώς και μερικούς πεζοδρόμους, οί όποιοι έπεσοπορούσαν μέρα - νύχτα, έως ότου φθάσουν εις τόν πρós όν όρον, αύτοί δέ οί τελευταίοι εκόμιζαν έμπιστευτικές ειδήσεις και άλληλογραφίαν πρós τούς στρατιωτικούς αρχηγούς.

Όταν έφθασεν ό Κυβερνήτης Καποδίστριας, όλη ή ταχυδρομική υπηρεσία διεξήγετο πάντοτε διά τού Καρδαρά, μολονότι πολλοί φιλέλληνες είχαν προτείνει στην Κυβέρνησιν άλλα συστήματα πύ μεθοδικά, ώστε νά εξυπηρετούνται και οί ιδιώται, άκόμη δέ και οί στρατιωτικοί, ως άτομα. Μερικοί μάλιστα Γάλλοι και Ιταλοί εξήτησαν νά οργανώσουν και τηλεγραφικήν επικοινωνίαν κατá τó όπτικόν σύστημα τών Άδελφών Σάππ, πού έλειτουργούσε και στη Γαλλία από την εποχή τής Γαλλικής Έπαναστάσεως, άλλ' όλα αυτά έμειναν μόνον σχέδια και δέν έτελεσφόρησαν στην πράξιν.

Ό Καποδίστριας λοιπόν υπήρξεν ό πρώτος, πού έσκέφθη νά οργανώση ταχυδρομικήν υπηρεσίαν τής προκοπής πρós χρήσιν, όχι μόνον τού Κράτους, αλλά και τών ιδιωτών. Και έτσι, λίγους μήνας μετά την άφιξίν του στην Ελλάδα και την εγκατάστασιν του στην Αίγινα, ύστερα από μακράν προεργασίαν (Συνέχεια στη σελίδα 31)

Η ΚΑΜΠΑΝΑ

(Παραμύθι)

ΤΟ ΒΡΑΔΥ, μέσα στα στενά δρομάκια τής μεγάλης πολιτείας, την ώρα πού βασίλευε ό ήλιος και τά σύννεφα έμοιαζαν σά χρυσό φόντο πίσω από τις μαύρες καπνοδόχες, άκουγόταν ένας παράξενος ήχος, σά μακρινός αντίλαλος καμπάνας. Μά δέ βαστούσε παρά μόνο μιá στιγμή, γιατί τόν έπνιγε ό θόρυβος από τ' άμάξια, τά κάρα και τούς διαβάτες.

Λιγάκι παραέξω από την πόλι, εκεί πού τά σπίτια είναι άραιότερα κι ή κίνησι λιγώτερη, φαινόταν πύ καλά ό όμορφος ούρανός, φλογισμένος από τις στεγνές άντηλιές, κι άκουγόταν καθαρότερα ό ήχος τής καμπάνας, πού φαινόταν νάρχεται, από τó μακρινό κι άπέραντο δάσος. Έκει πρόσεχαν ν' άκούσουν οί άνθρωποι κι αισθανόνταν μιá γλυκειά θρησκευτική κατάνυξι.

Στά τελευταία, άρχισαν νά ρωτούν ό ένας τόν άλλον:

— Μά είναι καμμιά εκκλησιά μέσα στο δάσος; Και τί γλυκά πού χτυπάει! Δέν πάμε πύ κοντά νά την άκούσουμε;

Κι ένα πρωί ξεκίνησαν. Οί πλούσιοι με τ' άμάξια τους, οί άλλοι με τά πόδια. Μά ό δρόμος φάνηκε σ' όλους πολύ μακρύς, κι όταν πύ έφτασαν στην άρχή τού δάσους, ξαπλώθηκαν στη χλόη νά ξεκουραστούν. Ένας ζαχαροπλάστης απ' την πολιτεία έστησε εκεί έναν πρόχειρο πάγκο, όπου χτυπούσε τρομερά ένα κουδούνι για νά προσκαλή πελατεία, κι όλοι έφαγαν και χόρτασαν από τά γλυκά του.

Όταν βράδιασε, πήραν τó δρόμο νά γυρίσουν. Όλοι ήταν ένθουσιασμένοι με την ήμερα πού πέρασαν κι έλεγαν πώς ήταν από τις ωραιότερες τής ζωής τους. Τρεις σοβαροί κύριοι, πού ήταν σοφοί μεγάλης άξίας, είπαν πώς τριγύρισαν τó δάσος απ' άκρη σ' άκρη και πώς άκουσαν καθαρά την καμπάνα, μόνο πού τούς φάνηκε πώς ό ήχος της ερχόταν τώρα από την πόλι. Ό ένας απ' αύτούς, πού ήταν και ποιητής, έγραψε ένα ποίημα με ωραίες όμοιοκαταληξίες, όπου παρομοίαζε τόν γλυκό ήχο τής καμπάνας με ναούρισμα μητέρας πού κοιμίζει τó μικρό της.

Τό ποίημα τυπώθηκε και τó διάβασε κι ό βασιλιάς. Η Μεγαλειότης του ενδιαφέρθηκε γι' αύτή την ιστορία κι είπε ότι όποιος κατάρθωνε ν' ανακαλύψη από πού ερχόταν αύτός ό ήχος, θάπαιρνε τόν τίτλο τού βασιλικού καμπανοκρούστη (έστω κι αν ό ήχος δέν έβγαινε από καμπάνα) και μεγάλο ισόβιο μισθό.

Πολλοί ώρέχτηκαν αύτές τις άμοιβές και βάλθηκαν νά βήκουν μέσα στο άγριο δάσος. Όμως ένας μοναχά βόηχ κάποιον τρόπο νά εξηγήση τó φαινόμενο. Δέν προχώρησε περισσότερο από τούς άλλους. Μά, καθώς έλεγε, είχε διακρίνει πάνω στον κορμό ενός μεγάλου δέντρου μιá κοκκινιά, πού κάθε τόσο χτυπούσε τή μύτη της πάνω στο δέντρο, για ν' άρπάξη άράχνες κι άλλα έντομα. Αυτό λοιπόν προσενούσε τόν ήχο, — ή ίσως ή φωνή τού πουλιού τής Άθηνάς άντηχούσε μέσα στην κουφάλα τού δέντρου και παραμορφωνόταν.

Όλοι παίνεσαν την ξεπνάδα και την παρατηρη-

τικότητά του κι ό βασιλιάς τόν διώρισε βασιλικό καμπανοκρούστη και τούδωσε και τó μισθό. Από τότε, ό σοφός αύτός έβγαζε κάθε τόσο κ' από ένα βιβλίο τυπωμένο σέ ωραίο χαρτί, για ν' άποδείξη έπιστημονικά την παραγωγή τού περιέργου φαινομένου, σύμφωνα με τή δική του εξήγησι. Και κανένας πύ δέν είχε αντίρρηση.

Ήρθε μιá μέρα πού τά παιδιά έπαιρναν την πρώτη κοινωνία, κι ό παπás έβγαλε ένα θαυμάσιο λόγο, πού τά παιδιά τά συγκίνησε βαθιά. Ένοιωθαν πύ ότι άφηναν την παιδική ήλικία κι ότι έπρεπε ν' άρχίσουν νά σκέπτονται τά σοβαρά χρέη τής ζωής. Ό καιρός ήταν θαυμάσιος κι όλα μαζί πήγαν νά κάμουν περίπατο πρós τó μέρος τού δάσους.

Ό ήχος τής καμπάνας άντηχεί τώρα πύ δυνατό,

πύ μελωδικά από κάθε άλλη φορά. Μιá γοητεία τραβά τά παιδιά πρós τó δάσος κι αποφασίζουν νά πλησιάσουν όσο μπορούν.

— Σήγουρα, αύτό δέν είναι κοκκινιά! είπαν.

Όστόσο, τρία απ' αύτά γύρισαν πίσω.

Πρώτα πρώτα μιá δεσποινιδούλα πού περίμενε στο σπίτι της τή μοδίστρα νά κνή προβα στο καινούργιο της φόρεμα, πού θά φορούσε στην πρώτη εμφάνισι της στον κόσμο, στο μεθυσιακό χορό.

— Άδύνατον, είπε, νά παραμελήσω τόσο απονδαία ύπόθεσι.

Όστερα, ένα φτωχό άγόρι πού είχε δανειστή τά ρούχα και τά παπούτσια πού φορούσε από τó γιό τού άφεντικού του, κι έπρεπε νά τά γυρίση πίσω τ' άπόγεμα και πάντως νά μην τά λερώση στα χώματα και στα χόρτα τού δάσους.

Ό τρίτος πού γύρισε, ήταν ένα άγόρι, πού δήλωσε ότι δέν συνήθιζε νά πηγαίνει μακριά από την πόλι χωρίς τούς γονείς του. Οί άλλοι χαμογέλασαν κι αύτός τους είπε ότι δέν είναι διόλου καθώς πρέπει νά περιγελούν. Τότε εκείνοι έσκασαν στα γέλια, αύτός όμως δέν άλλαζε άπόφασι, μάλιστα ήταν πολύ περήφανος για τή φρόνιμη στάσι του.

(Τό τέλος στο προσεχές)

Μεταφρ. ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΜΙΚΡΗ ΑΔΕΛΦΗ ΤΟΥ ΕΛΕΟΥΣ

Διήγημα

Η ΚΥΡΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ είχε χηρέψει από τον άντρα της, που της είχε αφήσει ένα σπιτάκι, μικρό και άσχημο, στους Αγίους Αναργύρους, ανάμεσα νότια Νέα Σμύρνη και Βουρλοπόταμο. Ξενοπλέοντας και ξενοδολεύοντας σε εύπορα σπίτια του Παλαιού Φαλήρου και της Νέας Σμύρνης, είχε αναστήσει τα δυό της αγόρια, τον Παντελή και τον Νώντα. Όταν ξέσπασε ο αλβανικός πόλεμος, ο πρώτος έφυγε στο μέτωπο. Ο άλλος έτελείωνε τη μαθητεία του σε σιδεράδικο εκεί κοντά, στον Βουρλοπόταμο. Αλλά ο πόλεμος δέ χωρατεύει κ' εκεί που η κυρά Αναστασία περίμενε πώς θα την ξεκούραζαν οι γιοί της, βρέθηκε τον Οκτώβρη του 1944, κατά την απελευθέρωση, μόνη πάλι και απροστάτευτη όπως όταν είχε χηρέψει, με τα ανήλικα παιδιά στη ράχη της: ο Παντελής, από μιάς αρχής, τα έφερε έτσι ή τύχη να βρεθεί στρατιώτης στην Αίγυπτο και ο Νώντας, από το 1942, δεν είχε ξαναγυρίσει από ένα ταξίδι στη Θεσσαλονίκη, όπου πηγαίνονταν για μικροεμπόριο σε τρόφιμα.

— Να μη μου δώση ο Θεός και καμιά κόρη! αναστέναζε κάπου κάπου η κυρία Αναστασία που είχε ξαναγυρίσει το μπουγάδιασμα των ρούχων και το σφουγγάρισμα σε πλουσιόσπιτα.

Και μ' όλο που δεν είχε ξεπεράσει τα πενήντα-τρία, το μέτωπό της το εξαράκιωναν κάμποσα αυλάκια. Όπως και να είναι, ξενοδολεύοντας, τα βόλευε. Ο μόνος της καημός ήταν που δεν έπαιρνε ειδήσεις από τα παλληκάρια της. Οπότε, επάνω σ' αυτά, ξέσπασε η ανταρσία του «Δεκέμβρη». Από τα ψηλάματα της Αγίας Παρασκευής, στην επάνω Νέα Σμύρνη, ταμπουρωμένοι, οι αντάρτες έπολυβολούσαν κατά το Ίωσφογγλειο, όπου ήταν στρατονωμένη εθνοφυλακή. Τα βόλια ξέφευγαν τότε τότε και έφταναν ως τους Αγίους Αναργύρους. Κ' εμπρός στον κίνδυνο, η κυρά Αναστασία έπαψε να βγαίνει από το φτωχικό της. Άλλωστε τώρα και τα εύπορα σπίτια είχαν διπλομανταλωθεί: ο ένας έφοβόταν τον άλλον.

Την τελευταία φορά είχε πλύνει ρούχα στού Φωστήρη, στη νεοσιμωναϊκή συνοία Χρυσάκη, προς το Ίωσφογγλειο. Όταν έφευγε — το κίνημα είχε φανερωθεί, όχι όμως ακόμα και οι έχθροπραξίες —, η κόρη του Φωστήρη είχε ξεπροβοδίσει την κυρά Αναστασία ως την έξω-θυρα του περιβολιού και την καληνύχτισε λέγοντάς της:

— Τώρα θα κάνης καιρό να μās ξανάρθης. Δεν ξέρομε τί θα γίνει με το κίνημα. Μά εγώ θα έρχωμινά σε βλέπω.

— Εκείνο που φοβούμαι, Έλεονώρα μου, είναι τα αρθρικά. Σήμερα με πόνεσε και το σικώτι. Και το φοβούμαι, το εύλογημένο. Δε σās είπα τίποτα, μα την ώρα που έπλενα, μ' ένοχλούσε. Άς είναι, έχει ο Θεός. Καλή νύχτα, παιδί μου.

— Θάρω να σε δώ. Καλή νύχτα: της είπε η Έλεονώρα, πρόθυμη.

Ό,τι φοβόταν η κυρά Αναστασία, έγινε δυνατή κρίσι του σικωτιού την έριξε στο κρεβάτι. Κάποια μεσόκοπη γειτόνισσα, κι αυτή παθιασμένη, έρχόταν στη χάσι και στη φέξι να τη βλέπη: μα η ανταρσία

είχε αγριέψει και ο κόσμος, τρομοκρατημένος, δεν το κουνούσε από τα σπία του. Πάντα, κάθε τόσο, οι σφαίρες που είχαν βάλει στόχο τον πρόχειρο στρατώνα της εθνοφυλακής, έσφύριζαν επάνω από τα κεφάλια των κατοίκων της συνοικίας Ίωσφογγλείου και Χρυσάκη: κάπου κάπου έλοξοδρομούσαν και προς τους Αγίους Αναργύρους, όπου εκείτονταν ή άρρωστη παραδουλεύτρα. Από πολλά σπία έλειψε και το ψωμί. Το Παλιό Φάληρο μόνο ήταν ελεύθερο, αλλά ποιος και πώς να τρέξη έως εκεί: είχε άκουστη και πώς τα καταστήματα τροφίμων δεν έπαιρναν ελληνικά χρήματα. Ζητούσαν χρυσές λίρες.

Επάνω σ' αυτά η κυρά Αναστασία άκουσε ένα μεσημέρι πατήματα στο μικρό προαύλιο, που της φάνηκαν διαφορετικά από της γειτόνισσας. Η καρδιά της έλαχτάρησε: «Ποιος νάναι άραγε;» ψιθύρισε. Όπου ανοίγεται η θύρα και μπαίνει η μικρή Έλεονώρα.

— Έλεονώρα, καλή μου! φώναζε χαρούμενη ή άρρωστη. Η συγκίνησι της έκοβε τη λαλιά.

— Λοιπόν, είδες που ήρθα;... Μα γιατί είσαι στο κρεβάτι; Είσαι άρρωστη;

Η μικρή εξύωσε, έσφιξε το χέρι της γυναίκας, έριξε μια ματιά τριγύρω: εγκατάλειψε και στέρησε.

— Τώρα, πρώτα πρώτα, θά σε βοηθήσω να πλυθής. Ύστερα θά σου ζεστάνω ένα τουβλο — έτσι μου είπε η μαμά —, πονείς αϊ; Θά σου τ' βάλω στο σικώτι. Να δής πόσο θά σε ανακουφίση. Και έπειτα θά φās τη σούπα που σου έφερα — από άθος βρώμης, αυτό που λένε κουάκερ. Σούφερα και παξιμάδια.

Σάν καλή Αδελφή του Έλέους, παραστάθηκε στην κυρά Αναστασία σε όλα ή Έλεονώρα. Ό,τι είπε, έγινε. Συμμάζεψε κ' ένοικοκύρεψε και τον χώρο δόγυρα και, φεύγοντας, ύποσχέθηκε πώς γρήγορα θά ξαναρχόταν. Η άρρωστη, γεμάτη εύγνωμοσύνη, έσμιξε τα δάχτυλα των δυό χειρών, όταν έμεινε πάλι μόνη, και προσευχήθηκε:

— Σ' εύχαριστώ, Μεγαλοδύναμε. Κόρη δεν είχα και κόρη μου φανέρωσες.

Τις ημέρες εκείνες ο κόσμος είχε αγριέψει. Άκούονταν πολλά: άπαγωγές, δολοφονίες, κλεψιές: οι πολυβολισμοί από τα όπισω ψηλώματα συνεχίζονταν: πολλών σπιτιών οι τοίχοι έδειχναν τ' άχνάρια από τις σφαίρες. Όταν μάλιστα μαθεύτηκε πώς ο δήμαρχος της Νέας Σμύρνης σκοτώθηκε, δεν έτολμούσε κανείς να βγή στο δρόμο: ο δήμαρχος είχε ανεβή στο δώμα του σπιτιού του, να ταγίση τις όρνιθές του και να μαζέψη κανένα αυγό: ένα βόλι τον ήρε και τον άφησε στον τόπο. Έτσι, όταν η Έλεονώρα φανέρωσε πάλι την έπαθυμία να κατεβή στους Αγίους Αναργύρους, ήμητέρα της, δεν την άφησε:

— Θέλεις να σε σκοτώσουνε όπως το δήμαρχο; Την έφοβέρισε.

Η μικρή Αδελφή του Έλέους, τότε, παρακάλεσε τον νεαρό αδελφό της να τη συνοδεύση. Ο Άρίστος άρνήθηκε: δεν είχε καθόλου όρεξι να τον άρπάξη κανένας αντάρτης ή να τον ξεπαστρέψη ως εθνικόφρονα. Όσο όμως συλλογιζόταν την κυρά Ανα-

στασία κατάκοιτη και έρημη ή Έλεονώρα, άδιαφορούσε εμπρός σε κάθε έμπόδιο που όρθωνόταν αντί-κρου στο χρέος της να παρασταθή σε συνάνθρωπο που είχε την ανάγκη της. Καί, την ώρα που οι άλλοι, ύστερα από το μεσημεριανό γεύμα, ήσύχαζαν, το κορίτσι, πατώντας στις μύτες των ποδιών, βγήκε από το σπίτι κ' έτράβηξε κατά τους Αγίους Αναργύρους: στο χέρι έκρατούσε την τσάντα με κάτι τρόφιμα, τη θερμοφιάλη με τη ζεστή σούπα κ' ένα δυό μύλα για την άρρωστη.

Στο δρόμο ψυχή. Μέσα από τα κλειστά παράθυρα κάποιες μορφές την έκοίταζαν παραξενεμένες, σάν να ήταν φαντάσματα.

Η κυρά Αναστασία αισθανόταν τον έαυτό της κάπως καλύτερα. Πάλι ή μικρή Αδελφή του Έλέους την περιποιήθηκε, έφρόντισε για τούτο κ' εκείνο: την άλλη μέρα — έτσι ύποσχέθηκε της άρρωστης — θά πεζοπορούσε ως το Παλιό Φάληρο να της έφερνε το φάρμακο της συνταγής, που της είχε γράψει ένας γιατρός που κατά τύχη είχε βρεθί εκεί κοντά.

Θά ήταν επάνω κάτω τέσσερες ή ώρα, όταν ή Έλεονώρα ξαναπήρε το δρόμο του γυρισμού στο σπίτι. Γοργά γοργά, με την άδεια της τσάντα, έβράδιζε, και, πρώτη φορά, ένοιωσε την καρδιά της να κομποδενείται. Θά ήταν ίσως εκείνο το μαύρο πυκνό σύννεφο επάνω από την Πάρνηθα, γνώριμο προμήνυμα κρύου. Έξαφνα έπηρε το ατύ της το τόσο συνηθισμένο πιά, εκείνον τον ζοφερό μήνα, σφύριγμα των σφαιρών. Στην αρχή έπεσε μπρούμυτα — έτσι την είχε όρμηνέψει ο Άρίστος — και περίμενε λίγο. Ύστερα σηκώθηκε όρθια κ' έπήγε να προφυλαχτή όπίσω από κάποιο μαντρότοχο: το δειλινό όμως έβιαζόταν, σε λίγο θά σουρούπωνε. Το κορίτσι έκανε καρδιά και τ' έβαλε στα πόδια κατά το Ίωσφογγλειο, όπότε ένοιωσε πώς κάτι βαρύ την έχτύπησε επάνω από τον άγκώνα του δεξιού χειριού. Έπιασε το μέρος και ένοιωσε στα δάχτυλά της κάτι ζεστό, σάν αίμα. Την ίδια στιγμή άκουσε άσυνήιστο θόρυβο: γυρίζοντας το κεφάλι, ξεχώρισε κάτι που έρχόταν κατά πάνω της: έτρόμαξε μην ήταν αντάρτες κ' έτρεξε να χωθή στην άμμο του πρώτου σπιτιού: ή καγκελόπορτα ήταν άμπαρωμένη. Στο μεταξύ βρέθηκε όλόκληρη μέσα στην τυφλωτική ακτίνα του προβολέα. Όταν άκουσε να όμιλούν άγγλικά, ήσύχασε. Ο προβολέας γύρισε άλλου και τ' όχημα έσταμάτησε.

— Τι ζητάς έδώ; την έρώτησε ο Άγγλος στρατιωτικός. Ήταν άρμα μάχης που είχε βγει για περιπολία. Οι Άγγλοι ανέβασαν το κορίτσι στο άρμα και τ' μεταφέρανε στο σπίτι του: από κεί πήραν τον πατέρα μαζί και πήγανε γραμμή στο στρατιωτικό νοσοκομείο που είχαν εγκαταστήσει στην Καλλιθέα.

Η πληγή δεν άργησε να γιάνη: δεν ήταν βαθιά. Το δεκεμβριανό κίνημα έπέρασε: από την Αίγυπτο έγύρισε και ο Παντελής, ο γιός της κυρά Αναστασίας. Η πρώτη του δουλειά ήταν να πάη με τη μητέρα του στο σπίτι του Φωστήρη, για να γνωρίση κι αυτός τη γενναία μικρή Αδελφή του Έλέους, που είχε κοντέψει να θυσιάση τη ζωή της, για να μην αφήση έρημη κι απροστάτευτη τη μάνα του. Η κυρά Αναστασία δείχνοντάς του την Έλεονώρα, τού είπε:

— Όταν έφυγες στον πόλεμο, δεν είχες άδερφούλα. Τώρα, έδωσε ο Θεός ν' άποχτήσης. Νάτηνε!

Και σκύβοντας, έσφιξε στην άγκαλιά της τ' ό γεναίο κορίτσι με τ' ανθρωπιστικά αισθήματα.

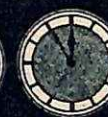
Μή φοβηθής!

Μή φοβηθής τ' ό σπία που άνοιξε στη γή βαθιά τα θέμελά του, κι άς έρθουν χίλιοι άνεμοστρόβιλοι και τη σικεπή του άς ρίξουν κάτω.

Μή φοβηθής τ' ό δέντρο που άπλωσε τις ρίζες του βαθιά στο χώμα, κι άς σπάση την κορφή του ό άνεμος και τ' ά πυκνά κλαδιά του άκόμα.

Μή φοβηθής ατύ που έστήριζε στην Πίστι άπάνω την έλπίδα. Τόν είδα στη ζωή να μάχεται, μα πάντα άνίκητο τόν είδα.

ΙΩ. ΠΟΛΕΜΗΣ

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΕΧΕΙ
8.760 ΩΡΕΣ

Ο χρόνος έχει 8.760 ώρες

**ΔΟΣΤΕ 60 ΩΡΕΣ
ΣΤΟ LINGUAPHONE**

και δά συνεννοήσθε έλεύθερα,
σε όποια γλώσσα δελήσετε.

Δέν ύπάρχει άνθρωπος που να μη μπορή να έξοικονομήση δέκα έως είκοσι λεπτά μέσα στην ήμέρα του και να τ' ά διαθέση για μιάν εύχάριστη και ξεκουραστική άπασχόλησι, όπως είναι τό ν' άκούτε τους δίσκους του LINGUAPHONE. Πάρτε και σεις ατύ την άπόφασι και σε λίγες έβδομάδες θά μπορήτε να συνεννοήσθε έλεύθερα στην ξένη γλώσσα που σās ενδιαφέρει, με άψογη σύνταξι και προφορά, γιατί θά έχετε μάθει τ' ό κάθε τί σωστά άμέσως από την αρχή. Τό πώς, θά σās τ' έξηγήση ο θαυμάσιος

ΔΙΣΚΟΣ ΔΩΡΕΑΝ

με τ' δείγματα μαθημάτων σε τέσσερις γλώσσες και με τ' σχετικό έντυπο, που σās τόν προσφέρουμε χωρίς καμιάν ύποχρέωσί σας. Για να τόν λάβετε, γράψτε μας, αναφέροντας και διτ είσθε άναγνώστης του Ε. Ε. Σ. Νεότητος (και έσωκλείστε γραμματόσημα δρχ. 7,50 για έξοδα άποστολής κλπ). Τό LINGUAPHONE διδάσκει...

**37 ΓΛΩΣΣΕΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ
LINGUAPHONE**

ΑΘΗΝΑΙ: Πανεπιστημίου 10 - ΤΗΛ. 623.880
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Τιμισκή 68 - ΤΗΛ. 32-370

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ

Βοήθεια εις σεισμοπλήκτους και ένδεεις
Help to earthquake victims and to the needy

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Θάσου Καβάλας.
Juniors of Elem. School Thassos Kavala

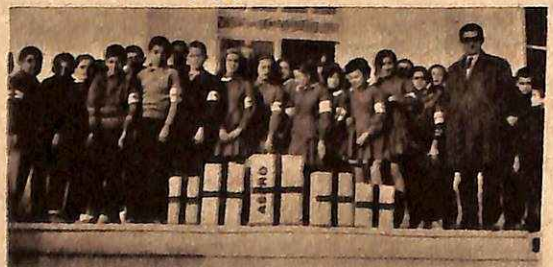
Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Πετρωτών Όρεστιάδος με δέματα δι' άκριτικά φυλάκια.
Juniors of Elem. School Petrotou Thrace.

Ε.Ε.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Άσβεστοχωρίου Θεσσαλονίκης.
Juniors of 2nd Elem. School Asvestochori, Macedonia.

Ε.Ε.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Κορινού Πιερίας.
Juniors of 2nd Elem. School Korinon Pieria.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Ροδοπόλεως Σιντικής με δώρα δι' άκριτικά φυλάκια.
Juniors of Elem. School Rhothopolis with gifts for servicemen at the frontics.

Ε.Ε.Ν. 43ου Δημ. Σχολ. Θεσσαλονίκης.
Juniors of 43rd Elem. School Salonica.

Ε.Ε.Ν. 16ου Δημ. Σχολ. Θεσσαλονίκης.
Juniors of 16th Elem. School Salonica.

Ε.Ε.Ν. 34ου Δημ. Σχολ. Θεσσαλονίκης.
Juniors of 34th Elem. School Salonica.

Ε.Ε.Ν. 3ου Δημ. Σχολ. Κρ. Βρύσης Γιαννitsών, με δώρα διὰ τούς άκρίτας.
Juniors of the 3rd Elem. School Krya Vryssi, Yianitsa.

Ε.Ε.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Δράμας.
Juniors of the 2nd Elem. School Drama.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μ. Παναγίας Σταγείρων Χαλκιδικής.
Juniors of Elem. School M. Panayia, Macedonia.

Ε.Ε.Ν. Γυμν. Έλευθερουπόλεως Καβάλας, με δώρα διὰ τούς άκρίτας.
Juniors of High School Eleftheroupolis.

Ε.Ε.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Γιουμενίσσης Πατονίας.
Juniors of 2nd Elem. School Youmenissa.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Άγ. Λουκά Γιαννitsών.
Juniors of Elem. School Aghios Loucas Yianitsa.

Ε.Ε.Ν. Γυμνασίου Καλμαριάς Θεσσαλονίκης.
Juniors of High School Kalamaria Salonica.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Άνω Ποροίων Σιντικής.
Juniors of Elem. School Ano Poroia Sintiki, Macedonia.

ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εις Κοινότητα και σχολεία.
Health in the Home

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Παιδοπόλεως Άγ. Δημητρίου, Όραιοκαστρου Θεσσαλονίκης.
Juniors of Elem. School of Children's Center St. Demetrius Salonica.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μαυροβουνίου Έδέσσης.
Juniors of Elem. School Mavrobounion Edessa.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μεσοκόμου Θεσσαλονίκης.
Juniors of Elem. School Messocomon Salonica.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Άγ. Πνεύματος Σερρών.
Juniors of Elem. School Aghion Pnevma Serrai

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Γαλατινής Βοΐου.
Juniors of Elem. School Galatini Macedonia.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μικροκάμπου Παιονίας.
Juniors of Elem. School Microcampos Paionia.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Δήμητρας Γρεβενών.
Juniors of Elem. School Demetra, Grevena.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Κορμιστής Φυλλίδας.
Juniors of Elem. School Kormitsa Phyllis.

Ε.Ε.Ν. 2ου Δημ. Σχολ. Έπανομής Θεσσαλονίκης.
Juniors of 2nd Elem. School Epanomi, Salonica

Ε.Ε.Ν. 12ου Γυμν. Θηλ. Άθηνών με φαρμακεία δι' όρεινά χωριά.
Juniors of 12th High School for girls Athens with medical chests for remote villages.

ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΟΥΣ ΑΓ. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ

Κατόπιν συνεννόησης μετά του Υπουργού Προνοίας κ. Ε. Που- λαντζά, ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός, εὐθὺς μετά τὴν ἀναγγελίαν τῶν καταστρεπτικῶν σεισμῶν, ἀπέ- στειλε τὴν 20-2-68 δι' ἀρματαγω- γοῦ πλοίου, διατεθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, διὰ τοὺς πληγέντας εἰς Ἅγιον Εὐστράτιον καὶ Λήμνον 770 ἀτομικὰ δέματα ἱματισμοῦ, 400 κλινωσκεπάσματα, 1.000 κι- λὰ τυροῦ καὶ 600 κιλά γάλακτος. Ἐπίσης ἀποστέλλονται ζάχαρις, 800 κιλά ὀρυζῆς, παιδικὰ τροφὰ, φα- σόλια, μακαρόνια καὶ σπορέλαιον. Ἐν συνεχείᾳ ἀπέστειλε τὴν 23ην ἰα- τρεῖον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ συνερ- γάτου του ἱατροῦ κ. Πρεσβέλου, πλή- ρως ἐξοπλισμένον καὶ συνοδευόμε- νον ὑπὸ τριῶν ἀδελφῶν καὶ δύο Σα- μαρειτῶν, ὅπως παρέχει νοσηλείαν ἀσθενῶν εἰς εἰδικὴν ἐγκατάστασιν ὀκτὼ κλινῶν. Ἐπίσης ἀπέστειλεν ὡς συμπλήρωσιν τῶν ὡς ἄνω ἐφο- δίων καὶ 500 εἰσέτι κιλά τυροῦ, 300 κιλά γάλακτος εἰς κόνιν, 300 κιλά

ὀρυζῆς, φασόλια, ζάχαριν, ζυμαρικά, παιδικὰς τροφὰς, σπορέλαιον, σοκο- λάτες, καραμέλλες, καὶ παιγνίδια διὰ τὰ σεισμόπληκτα παιδιὰ κ.ά.

ΓΕΥΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΡΑΚΟΠΟΥ- ΛΕΙΟΝ ΣΧΟΛΗΝ

Τὴν 9 Φεβρουαρίου ὁ Ε.Ε.Σ. παρέθεσεν ἐν τῇ Δρακοπούλειᾳ Σχο- λῇ γεῦμα πρὸς τιμὴν τῆς κ. Hit- schmanova. Παρέστησαν ὁ Πρόε- δρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακό- πουλος, ὁ Ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ κ. Σ. Μαλασπίνας κ.ά. Κατόπιν προε- βλήθησαν κινηματογραφικαὶ ταινίαι τοῦ Συνεδρίου Ε.Ε.Σ. τοῦ ἔτους 1959 καὶ ἄλλαι σχετικαὶ μετὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὰς Ἐπαρχίας.

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Τὴν 30 καὶ τὴν 31 Ἰανουαρίου πολλὰ μέλη τῆς Χριστιανικῆς Ἐν- ώσεως Ἐπιστημόνων προσήλθον εἰς τὸ Κέντρον Αἰμοδοσίας τοῦ Ἑλ- ληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ προσέφεραν αἷμα ὑπὲρ τῶν ἀγαθο- εργῶν σκοπῶν του.

Τὴν 2 Φεβρουαρίου ἐπίσης προσε- φέρθη αἷμα ὑπὸ φοιτητῶν τῆς Παν- τείου Σχολῆς, ἐν τῷ πλαίσιῳ τῆς «Ἑβδομάδος Ἀγάπης».

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΒΟΗΘΕΙΑΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΙ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

Ἐπὶ τῇ βάσει στοιχείων τῆς ἀρ- μοδίας Ὑπηρεσίας κατὰ τὸ 2ον ἑξάμηνον 1967, 561 μαθήτριά Γυ- μνασίων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ὡς καὶ Σχολείων Πε- ριοχῆς Θεσσαλονίκης παρηκολούθη- σαν τὰ ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. ὀργανωθέντα μαθήματα Οἰκοὶ Νοσηλείας καὶ Πρώτων Βοηθειῶν, τὰ ὅποια δι- δάσκουν εἰδικευμένοι πρὸς τοῦτο ἀδελφοὶ τοῦ Ε.Ε.Σ.

Εἶναι ἀξιοὶ συγχαρητηρίων οἱ κ.κ. Δ)νται τῶν Σχολείων διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν κατανόησιν τῆς σπου- δαιότητος τῶν μαθημάτων τούτων καὶ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν μαθητριῶν τῶν πρὸς παρακολούθησίν των.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὁλονὲν περισ- σότεραι μαθήτριά θὰ θελήσουν νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. εὐκαιρίας.

ΔΩΡΕΑΙ ΜΕΣΩ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Ἡ Ἑταιρία Βιομηχανίας Σιγαρέτ- των Κεράνη παρέδωκε εἰς τὸν Ἑλ- ληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν ἐπιταγὴν 100.000 Δρχ. διὰ νὰ διατεθῇ ὑπὲρ

ὁρισμένον σκοποῦ εἰς Ἅγιον Εὐ- στράτιον καθὼς καὶ 1.000 κυτία σιγαρέττων διὰ νὰ διανεμηθοῦν εἰς τοὺς κατοίκους.

Ἐπίσης ὁ Σύλλογος τῶν ἐν Ἑλ- λάδι Βρετανῶν ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Ε.Ε.Σ. ὅτι διαθέτει ὑπὲρ τῶν σει- σμοπαθῶν 50.000 Δρχ.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ ΤΗΣ «ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΑΦΟΞΙΩΣΙΝ»

Ὁ Πρόεδρος τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλληνικῆς Κοινότητος καὶ τοῦ ἀ- γαθοεργοῦ Σωματείου «Ἐνθάρρυν- σις πρὸς ἀφοξίωσιν» κ. Ἰω. Κλή- μης φωτογραφούμενος μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωρ- γακοπούλου, τοῦ Ἀντιπρόεδρου αὐ- τοῦ κ. Σ. Μαλασπίνα καὶ τῆς κ. Κλήμης, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπονομὴν τῶν τιμητικῶν διακρίσεων, περὶ ὧν ἐγράψαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΙΑΤΡΕΙΟΝ ΕΝ ΜΑΝΕΣΙ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγιεινῆς ἐτοπο- θέτησεν ἱατρὸν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ε. Ε.Σ. παραχωρηθὲν ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς Ἀγροτικὸν Ἰατρεῖον οἰκημῆ- του ἐν Μάνεσι Καλαβρύτων.

Ὡς γνωστὸν τὸ οἰκημα τοῦτο, ἀνηγέρθη διὰ δωρεᾶς τῆς ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ κ. Κατίνας Τσελέπη καὶ συμβολῇ καὶ μερίμνῃ τοῦ Ε.Ε.Σ.

Ἡ ἡμέρα τῶν ἐγκαίνιων τοῦ Ἰα- τρείου θ' ἀναγγελθῇ προσεχῶς.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 1966 - 1967

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀπονομῆς Βρα- βείων διὰ τὴν καλλιτέραν Ἐρυθρο- σταυρικὴν δρᾶσιν τῶν ομάδων Ε.Ε. Σ.Ν. κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1966/67, συμφώνως πρὸς τοὺς δρους τῶν προκηρυχθέντων διαγωνισμῶν καὶ μετὰ μελέτην τῶν ὑποβληθεισῶν ἐκθέσεων συμμετοχῆς εἰς τοὺτους, ἀπένευμε ταῦτα ὡς ἀκολούθως:

ΒΡΑΒΕΙΟΝ «ΑΧΙΑΛΕΩΣ ΚΥΡΟΥ».
I. Α' Βραβεῖον ἐκ 3000 δραχ. εἰς τὰς ομάδας Ε.Ε.Σ.Ν. τοῦ Δημ. Σχολείου Καλῶν Δένδρων Β' Περιφ. Σερρών.

Β' Βραβεῖον ἐκ 2.000 δραχ. εἰς τὰς ομάδας Ε.Ε.Σ.Ν. τοῦ Δημ. Σχολείου Ἀγ. Ἀντωνίου Α' Περιφ. Ἡρακλείου Κρήτης.

II. Β' ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΕΙΣ ΜΝΗ- ΜΗΝ ΔΑΝΑΗΣ ΑΔΩΝΙΔΟΣ ΚΥΡΟΥ.

1) Δημ. Σχολ. Ἀχλαδιάς Αἰγια- λείας δραχ. 1.000, 2) Δημ. Σχολ. Γρηγόρι Αἰγιαλείας δραχ. 1.000, 3) Δημ. Σχολ. Κάτω Ποταμιᾶς Αἰ- γιαλείας δραχ. 1.000, 4) Δημ. Σχολ. Κοσοικίων Ἰκαρίας δραχ. 1.000, 5) Δημ. Σχολ. Ἀγ. Ροῦμελῆς Σφα- κίων Β' Περιφ. Χανίων δραχ. 1.000.

III. Βραβεῖον ἐξ εἰσφορῶν εἰς μνήμην 1) Δανάης Ἀδωνίδος Κύρου, 2) Ἀριάδνης Λεκοῦ, 3) Σπύρου Μελά, 4) Ἰωάννου Κου- μίδου καὶ 5) Μιλτιάδου Χριστο- φῆ δραχ. 5.300.

1) Δημ. Σχολ. Καστανέας Σά- μου δραχ. 600, 2) 1ον Δημ. Σχολ. Ἀμπελώνος Λαρίσης Β' Περιφ. δραχ. 600, 3) Δημ. Σχολ. Καστανέας Κονίτσης δραχ. 600, 4) Δημ. Σχολ. Κερασούλας Καλαμπάκας δραχ. 500, 5) Δημ. Σχολ. Ἀγ. Τριάδος Κα- λαμπάκας δραχ. 500, 6) Δημ. Σχολ. Δάφνης Καλαβρύτων δραχ. 500, 7) 2ον Δημ. Σχολ. Ληξουρίου Κεφα- ληνίας δραχ. 500, 8) Δημ. Σχολ. Μηλέας Μαντινείας δραχ. 500, 9) Δημ. Σχολ. Ἀνατολῆς Ἱεραπέτρας δραχ. 500, 10) Δημ. Σχολ. Πρίνας Ἱεραπέτρας δραχ. 500.

IV. Ἡ δρᾶσις τῶν Ὁμάδων Ε.Ε.Σ.Ν. τῶν ἀκολούθων 23 Σχολείων ἐκρίθη ἀξία ἀπονο- μῆς Διπλώματος Τιμητικῆς Δια- κρίσεως.

1) Ἀρσάκειον Ἀθηνῶν (Ψυχί- κόν), 2) Κολλέγιον Ἀθηνῶν, 3) 1ον Λύκειον Θηλ. Ἀθηνῶν, 4) 7ον

Γυμν. Ἀρρ. Ἀθηνῶν, 5) 12ον Λύ- κειον Θηλ. Ἀθηνῶν, 6) 14ον Γυμν. Ἀρρ. Ἀθηνῶν, 7) Οἶκ/κόν Λύ- κειον Θηλ. Ἀθηνῶν, 8) Λύκειον «Ἑλληνισμός» Κ. Σταυριανοῦ Πειραιῶς, 9) Γυμν. Ἀμοργοῦ, 10) Λύκειον Θηλ. Ἀρτης, 11) Γυμν. καὶ Λύκειον Θηλ. Θηβῶν, 12) 1ον Γυμν. Ἀρρ. Ἡρακλείου, 13) Γυμν. καὶ Λύκειον Θηλ. Καβάλας, 14) Λύ- κειον Σητείας, 15) Πυθαγόρειον Γυμν. καὶ Λύκειον Ἀρρ. Σάμου, 16) Πρότυπον Δημ. Σχολ. Ἀνωτ. Ἑκκλ. Σχολῆς Θεσ/νίκης, 17) 34ον Δημ. Σχολ. Β' Περιφ. Ἀθηνῶν, 18) 101ον Δημ. Σχολ. Β' Περιφ. Ἀθηνῶν, 19) 11ον Δημ. Σχολ. Βόλου, 20) Δημ. Σχολ. Ἐλαιοχω- ρίου Παγγαίου Β' Περιφ. Καβάλας, 21) Δημ. Σχολ. Καρυδιάς Κομοτι- νῆς, 22) 1ον Δημ. Σχολ. Σάμου, 23) 1ον Δημ. Σχολ. Δεσκάτης Ἐ- λασσόνος.

V. Ἡ δρᾶσις τῶν Ὁμάδων Ε. Ε.Σ.Ν. τῶν ἀκολούθων 97 Σχο- λείων ἐκρίθη ἀξία Ἰδιαιτέρας Μνείας:

1) Γυμν. Θηλ. Σάμου, 2) 14ον Δημ. Σχολ. Β' Περιφ. Ἀθηνῶν, 3) 1ον Δημ. Σχολ. Καλαμπάκειου Δράμας, 4) 1ον Δημ. Σχολ. Προ- σωτσάνης Δράμας, 5) Δημ. Σχολ. Ἀμπελίων Καλαμπάκας, 6) Δημ. Σχολ. Ἀχελινάδος Καλαμπάκας, 7) Δημ. Σχολ. Ἀχλαδέας Καλαμπά- κας, 8) Δημ. Σχολ. Μαυρελίου Καλαμπάκας, 9) 2ον Δημ. Σχολ. Εὐδόμου Θεσ/νίκης, 10) Δημ. Σχολ. Πηνειᾶδος Τρικάλων, 11) Δημ. Σχολ. Ἐλάτης Γορτυνίας, 12) Δημ. Σχολ. Ζήριας Πατρῶν, 13) 26ον Δημ. Σχολ. Πατρῶν, 14) Δημ. Σχολ. Ἀρμένων Χανίων, 15) Δημ. Σχολ. Ἀγιοφύλλου Καλαμπάκας, 16) 2ον Δημ. Σχολ. Καλαμπάκας, 17) Δημ. Σχολ. Κονίσκου Καλα- μπάκας, 18) Δημ. Σχολ. Κορυδαλλοῦ Καλαμπάκας, 19) Δημ. Σχολ. Ματο- νερίου Καλαμπάκας, 20) Δημ. Σχολ. Μηλέας Ἀσπρ/μου Καλαμπάκας, 21) Δημ. Σχολ. Μουργκιολοῦ Καλαμπάκας, 22) Δημ. Σχολ. Λογγὰ Καλαμπά- κας, 23) Δημ. Σχολ. Σηροκάμπου Καλαμπάκας, 24) Δημ. Σχολ. Ὁ- ξυνείας Καλαμπάκας, 25) Δημ. Σχολ. Περιστερίας Καλαμπάκας, 26) Δημ. Σχολ. Σαρραίνης Καλαμπά- κας, 27) Δημ. Σχολ. Σκεπαρίου Καλαμπάκας, 28) Δημ. Σχολ. Τσουγκούρου Καλαμπάκας, 29) Δημ. Σχολ. Φλαμπουρεσίου Καλαμ-

Η Dr. HITSCHMANOVA ΕΙΣ ΤΟ ΕΝ ΜΑΚΡΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Τὴν 5 Φεβρουαρίου ἡ τιμηθεῖσα διὰ τοῦ εἰς μνήμην Ἀθηνᾶς Μεσο- λωρᾶ καθιερωθέντος Χρυσοῦ μεταλ- λίου τοῦ Ε.Ε.Σ. Dr Lotta Hits- chmanova τῆς Unitarian Service Committee of Canada, συνοδευμέ- νη ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἑλληνι- κοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Κ. Γεωρ-

γακόπουλον, ἐπεσκέφθη τὸ ἐν Νέᾳ Μάκρῃ Ἀγροτικὸν Κέντρον τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ ἰδιαιτέρως τὸν ἐκεῖ ὑπὸ ἀποπεράτωσιν Οἶκον Ἀδελφῶν, ὁ ὅποιος, ὅπως καὶ τὸ Κέντρον, ἀνη- γέρθη ἐν μέρει μετὰ δωρεὰν τῆς ἐν λόγῳ ὀργανώσεως.

Ἡ ἐκλεκτὴ ξένη μας, ὡς ἐδήλω- σεν, ἔμεινε κατενθουσιασμένη ἀπὸ τὸ ἐπιτελούμενον κοινωφελὲς τοῦτο ἔργον.

πάκας, 30) 20ον Δημ. Σχολ. Βόλου, 31) Δημ. Σχολ. Κρήνης Β' Περιφ. Τρικάλων, 32) Δημ. Σχολ. Πύλης 'Αμφιλοχίας, 33) 4ον Δημ. Σχολ. Αιγίου, 34) Δημ. Σχολ. Λακ/νος, 35) Δημ. Σχολ. 'Ισθμίας Κορινθίας, 36) Δημ. Σχολ. Γουβών Μολάων, 37) Δημ. Σχολ. 'Επιταλίου 'Ολυμπίας, 38) Δημ. Σχολ. Μαγουλάδων Β' Περιφ. Κερκύρας, 39) Δημ. Σχολ. Μελάνων Νάξου, 40) 1ον και 2ον Δημ. Σχολ. Μαραθοκάμπου Σάμου, 41) 1ον Δημ. Σχολ. Σάμου, 42) 1ον Δημ. Σχολ. Κριτσάς Μερ/λου, 43) 1ον Δημ. Σχολ. Αιγίου, 44) 2ον Δημ. Σχολ. Αιγίου, 45) 3ον Δημ. Σχολ. Αιγίου, 46) 5ον Δημ. Σχολ. Αιγίου, 47) 6ον Δημ. Σχολ. Αιγίου, 48) 7ον Δημ. Σχολ. Αιγίου, 49) 8ον Δημ. Σχολ. Αιγίου, 50) 9ον Δημ. Σχολ. Αιγίου, 51) Δημ. Σχολ. Αιγίων Αιγίου, 52) Δημ. Σχολ. Αιγίας Αιγίου, 53) Δημ. Σχολ. 'Ακράτας Αιγίου, 54) Δημ. Σχολ. 'Αμπελοκήπων Αιγίου, 55) Δημ. Σχολ. 'Ανω Διακοπτού Αιγίου, 56) Δημ. Σχολ. Βαλιμητίων Αιγίου, 57) Δημ. Σχολ. Βελλάς Αιγίου, 58) Δημ. Σχολ. Βουτσίου Αιγίου, 59) Δημ. Σχολ. Γκρέκα Αιγίου, 60) Δημ. Σχολ. Δημητροπούλου Αιγίου, 61) Δημ. Σχολ. Διακοπτού Αιγίου, 62) Δημ. Σχολ. 'Ελαιώνος Αιγίου, 63) Δημ. Σχολ. 'Ελίκης Αιγίου, 64) Δημ. Σχολ. 'Εξοχής Αιγίου, 65) Δημ. Σχολ. Ζαχλωριτίων Αιγίου, 66) Δημ. Σχολ. Καθολικού Αιγίου, 67) Δημ. Σχολ. Κάτω Πτέρης Αιγίου, 68) Δημ. Σχολ. Κουλούρας Αιγίου, 69) Δημ. Σχολ. Κούμαρι Αιγίου, 70) Δημ. Σχολ. Κουνινάς Αιγίου, 71) Δημ. Σχολ. Κραθίου Αιγίου, 72) Δημ. Σχολ. Κρήνης Αιγίου, 73) Δημ. Σχολ. Λάκκας Αιγίου, 74) Δημ. Σχολ. Λόγγου Αιγίου, 75) Δημ. Σχολ. Λόφου Αιγίου, 76) Δημ. Σχολ. Μαυρικίου Αιγίου, 77) Δημ. Σχολ. Μελισσιών Αιγίου, 78) Δημ. Σχολ. Μοναστηρίου Αιγίου, 79) Δημ. Σχολ. Νεραντζών Αιγίου, 80) Δημ. Σχολ. Νικολέικων Αιγίου, 81) Δημ. Σχολ. 'Οάσεως Αιγίου, 82) Δημ. Σχολ. Παραλ. Πλατάνου Αιγίου, 83) Δημ. Σχολ. Παρασκευής Αιγίου, 84) Δημ. Σχολ. Περιθωρίου Αιγίου, 85) Δημ. Σχολ. Πλατάνου Αιγίου, 86) 1ον Δημ. Σχολ. Πτέρης Αιγίου, 87) Δημ. Σχολ. Ροδόδαφνης Αιγίου, 88) Δημ. Σχολ. Σέλιανης Αιγίου, 89) Δημ. Σχολ. Σελιανιτίων Αιγίου, 90) Δημ. Σχ. Σελινούντος Αιγίου, 91) Δημ. Σχολ. Συλιβαινωτίων Αιγίου, 92) Δημ.

Σχολ. Τεμένης Αιγίου, 93) Δημ. Σχολ. Τούμπας Αιγίου, 94) Δημ. Σχολ. Τραπέζης Αιγίου, 95) Δημ. Σχολ. Φούρων Αιγίου, 96) Δημ. Σχολ. Χατζή Αιγίου, 97) 5ον Δημ. Σχολ. Α' Περιφ. Πατρών.
VI. 'Η δρᾶσις τῶν 'Ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν. τῶν ἀκολουθῶν 98 Σχολείων ἐκρίθη ἀξίας 'Επαίνου :
1) ΙΣΤ' Γυμν. Θηλ. 'Αθηνών, 2) ΙΑ' Γυμν. καὶ Λύκειον ἀρρ. 'Αθηνών, 3) Λύκειον 'Επανομῆς Θεσσαλονίκης, 4) Γυμν. Θηλ. Σάμου, 5) Γυμν. Μοιρῶν 'Ηρακλείου, 6) Οἰκ/κή Βιοτ/κή 'Επ/κῆς Σχολῆς «'Ελληνικὸ Σπίτι», 7) Δημ. Σχολ. Σαντορινεϊκῶν - Κοντοπεύκου 'Αθηνών, 8) 2ον Δημ. Σχολ. Μιχαλitsίου 'Ιωαννίνων, 9) Δημ. Σχολ. Λουτρακίου Μαγνησίας, 10) 5ον Δημ. Σχολ. Τρικάλων, 11) Δημ. Σχολ. Γεωργιτσίου Λακ/νος, 12) Δημ. Σχολ. 'Ισρ/κῆς Κοιν. 'Αθηνών, 13) 1ον Δημ. Σχολ. Καισαριανῆς Ζ' Περιφ. 'Αθηνών, 14) 5ον Δημ. Σχολ. Καισαριανῆς Ζ, Περιφ. 'Αθηνών, 15) 2ον Δημ. Σχολ. 'Αγ. Δημητρίου Ε' Περιφ. 'Αθηνών (Μπραχάμι), 16) Δημ. Σχολ. Οἰκισμοῦ Παπάγου Ζ' Περιφ. 'Αθηνών, 17) 1ον Δημ. Σχολ. Μεγάρων 'Αττικῆς, 18) 4ον Δημ. Σχολ. Διδυμοτείχου, 19) 1ον Δημ. Σχολ. 'Ορεστιάδος, 20) Δημ. Σχολ. 'Απιδέας Βοῦ, 21) Δημ. Σχολ. Δρυοβούνου Βοῦ, 22) Δημ. Σχολ. Μολόχας Βοῦ, 23) Δημ. Σχολ. Νεαπόλεως Βοῦ, 24) Δημ. Σχολ. Πολυκαστάνου Βοῦ, 25) Δημ. Σχολ. 'Ακρολίνης Γιαννιτσῶν, 26) Δημ. Σχολ. Μοναστηρακίου Β' Περιφ. Δράμας, 27) 51ον Δημ. Σχολ. Γ' Περιφ. Θεσσαλονίκης, 28) Δημ. Σχολ. Ν. Καρυᾶς Α' Περιφ. Καβάλας, 29) Δημ. Σχολ. 'Αργυρουπόλεως Κιλκίς, 30) Δημ. Σχολ. Κλεισσορείας Βοῦ Κοζάνης, 31) Δημ. Σχολ. Πολυανέμου Νεστορίου, 32) Δημ. Σχολ. Κομποτίου Α' Περιφ. 'Αρτης, 33) Δημ. Σχολ. Δρυοφύτου Α' Περιφ. Πρεβέζης, 34) Δημ. Σχολ. Καπνῶν Καρυδέας Πρεβέζης, 1,35) 1ον Δημ. Σχολ. Λιβαδίου 'Ελασσόνης, 36) Δημ. Σχολ. 'Αγ. Θεοδώρων Καλαμπάκας, 37) Δημ. Σχολ. 'Αγναντίας Καλαμπάκας, 38) Δημ. Σχολ. 'Αηδόνης Καλαμπάκας, 39) Δημ. Σχολ. 'Αμαράντου Καλαμπάκας, 40) Δημ. Σχολ. Αὔρας Καλαμπάκας, 41) Δημ. Σχολ. Βλαχάδας Καλαμπάκας, 42) Δημ. Σχολ. Γλυκομηλέας Καλαμπάκας, 43) Δημ. Σχολ. Θεο-

τόκου Καλαμπάκας, 44) Δημ. Σχολ. Κακοπλευρίου Καλαμπάκας, 45) Δημ. Σχολ. Καλαμάκας Καλαμπάκας, 46) 1ον Δημ. Σχολ. Καλαμπάκας, 47) Δημ. Σχολ. Καλλιρρόης Καλαμπάκας, 48) Δημ. Σχολ. Καλοψωρίου Καλαμπάκας, 49) Δημ. Σχολ. Καστανέας Καλαμπάκας, 50) Δημ. Σχολ. Μεγ. Κερασιᾶς Καλαμπάκας, 51) Δημ. Σχολ. Κερασούλας Καλαμπάκας, 52) Δημ. Σχολ. Κλεινοῦ Καλαμπάκας, 53) Δημ. Σχολ. Κρύας Βρύσης Καλαμπάκας, 54) Δημ. Σχολ. Νέας Ζωῆς Καλαμπάκας, 55) Δημ. Σχολ. 'Ορθοβουνίου Καλαμπάκας, 56) Δημ. Σχολ. Πεύκης Καλαμπάκας, 57) Δημ. Σχολ. Σταγιάδων Καλαμπάκας, 58) Δημ. Σχολ. Φωτεινοῦ Καλαμπάκας, 59) Δημ. Σχολ. Ψηλώματος Καλαμπάκας, 60) Δημ. Σχολ. Παιδοπόλεως Λαρίσης, 61) 1ον Δημ. Σχολ. Β' Περιφ. Λαρίσης, 62) 9ον Δημ. Σχολ. Α' Περιφ. Λαρίσης, 63) Δημ. Σχολ. Βαμβακοῦς Β' Περιφ. Λαρίσης, 64) Δημ. Σχολ. Δοξαρά Λαρίσης, 65) Δημ. Σχολ. Θετιδίου Λαρίσης, 66) Δημ. Σχολ. 'Υπερείας Λαρίσης, 67) 4ον Δημ. Σχολ. Βόλου Α' Περιφ. Μαγνησίας, 68) Δημ. Σχολ. Λουτρακίου Γλώσσας Α' Περιφ. Μαγνησίας, 69) Δημ. Σχολ. Λαγκαδίου 'Ανθηροῦ Μουζακίου, 70) Δημ. Σχολ. Ράξης Α' Περιφ. Τρικάλων, 71) Δημ. Σχολ. Χαϊδεμένης Α' Περιφ. Τρικάλων, 72) Δημ. Σχολ. Κρικέλλου 'Αμφιλοχίας, 73) Δημ. Σχολ. Βαγιῶν Θηβῶν, 74) 2ον Δημ. Σχολ. 'Αμφίσης Φωκίδος, 75) Δημ. Σχολ. Σκεπαστῆς 'Ιστιαίας, 76) Δημ. Σχολ. 'Αγ. Γεωργίου Λιχάδος 'Ιστιαίας, 77) 5ον Δημ. Σχολ. 'Αμαλιάδος, 78) Δημ. Σχολ. Λάδουκα 'Αργολίδος, 79) Δημ. Σχολ. Μεσορρουγίου Καλ/των, 80) Δημ. Σχολ. Βασιλίνης Κυνουρίας, 81) Δημ. Σχολ. Μηλιάς Μαντινείας, 82) Δημ. Σχολ. Ξηροχωρίου 'Ολυμπίας, 83) Δημ. Σχολ. 'Αποστόλων Α' Περιφ. Πατρῶν, 84) 1ον Δημ. Σχολ. Κ. 'Αχαΐας Α' Περιφ. Πατρῶν, 85) Δημ. Σχολ. Ρίου Β' Περιφ. Πατρῶν, 86) 4ον Δημ. Σχολ. Κιάτου Σικυῶνος, 87) Δημ. Σχολ. Ευλοσύρτου 'Ικαρίας, 88) 2ον Δημ. Σχολ. Ν. Καρλοβασίου Σάμου, 89) Δημ. Σχολ. Βαθέος Σάμου, 90) 2ον Δημ. Σχολ. Μυτιληνῶν Σάμου, 91) Δημ. Σχολ. 'Ανω Σύρου, 92) 2ον Δημ. Σχολ. (Εὐαγγελιστρίας) Χίου, 93) Δημ. Σχολ. Καλλιμασιᾶς Χίου, 94) Δημ. Σχολ. Γρᾶ Λυγιάς 'Ιεραπέτρας, 95)

1ον Δημ. Σχολ. 'Ιεραπέτρας, 96) 2ον Δημ. Σχολ. 'Ιεραπέτρας, 97) Δημ. Σχολ. 'Ορεινοῦ 'Ιεραπέτρας, 98) 1ον Δημ. Σχολ. 'Αργούς 'Ορεστικού.

*

ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

'Ο Σταθμός Πρώτων Βοηθειῶν τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ ἐξυπηρετήσε διὰ τῶν διαφορῶν 'Υπηρεσιῶν του κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα 'Ιανουάριον 8.730 ἀσθενεῖς καὶ τραυματίαι, ἐκ τῶν ὁποίων 808 ἐξηκριβωμέναι περιπτώσεις ἡσφαλισμένων Ι.Κ.Α.

Οἱ ἐξυπηρετηθέντες κατὰ κατηγορίας ἔχουν ὡς ἑξῆς :

α) Τραύματα, κατάγματα κλπ. 3.790, β) Παθολογικά νοσήματα 3.700, γ) Λοιπαὶ περιπτώσεις (δηλητηριάσεις, ἐγκαύματα κλπ.) 1.240.

Χ α ρ α κ τ η ρ ι σ τ ι κ α ἰ π ε ρ ι π τ ῶ σ ε ι ς : Δηλητηριάσεις τροφικαί, φαρμακευτικαί 122, Δηλητηριάσεις διὰ μονοξειδίου τοῦ ἀνθρακος 58, Καρδιολογικά νοσήματα 559, Λοιμώδη νοσήματα 50, 'Εγκαύματα 165, Μέθη 69, 'Ηλεκτροπληξίαι 2.

Παροχὴ διὰ τοῦ ἀσυρμάτου ἱατρικῶν ὁδηγιῶν εἰς ποντοπόρα πλοῖα δι' ἀσθενούντα μέλη τῶν πληρωμάτων των 39. Τὸ Κέντρον Αἱμοδοσίας Ε.Ε.Σ. παρέσχε δωρεὰν δι' ἀπόρους φιάλας αἵματος 257.

*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

'Εχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσωμεν ὅτι παρελάβομεν τὰ ὠραῖα ἐκθέματα, τὰ ὁποῖα εἶχατε τὴν καλωσύνην νὰ ἀποστείλετε διὰ τὴν διεθνή ἐκθεσὶν μας, καὶ νὰ ἐκφράσωμεν πρὸς ὑμᾶς καὶ τοὺς 'Ελληνας 'Ερυθροσταυρίτας τὰς εὐγνώμονας εὐχαριστίας μας διὰ τὴν συμμετοχὴν σας εἰς αὐτήν.

Μὲ τὰς καλλιτέρας μας εὐχὰς
SWANG VICHAKKHANA
Διευθ. 'Ερ. Στ. Νεότητος Ταυλάνδης

Σ η μ.: Εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐκθεσιν ἀπεστάλησαν Λευκώματα, ἐκθέματα καὶ φωτογραφίαι τῶν κάτωθι Σχολείων:

1) 'Ιδιωτ. Σχολ. Λυσικάτου Πειραιῶς, 2) 4ου Γυμν. Θηλ. 'Αθηνῶν, 3) Γυμν. Κιάτου, 4) Λυκείου «'Ελληνομόδος», 5) 30ου Δημ. Σχολείου 'Αθηνῶν.

ΒΟΗΘΕΙΑ ΕΙΣ ΣΕΙΣΜΟΠΑΘΕΙΣ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

1) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Δάφνης 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Καταρράκτου 'Αρτης, 2) Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Δάφνης 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Καταρράκτου 'Αρτης, 3) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Δάφνης 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Καταρράκτου 'Αρτης, 4) Τὸ Δημ. Σχολ. Κάτω Σουλίου 'Αττικῆς εἰς Δημ. Σχολ. Μικροῦ Περιστερίου 'Ιωαννίνων, 5) Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Χαλανδρίου 'Αττικῆς εἰς Δημ. Σχολ. Κράψης 'Ιωαννίνων, 6) Τὸ 'Ιδιωτ. Δημ. Σχολ. Μ. Κίντζιου 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Καταρράκτου 'Αρτης, 7) Τὸ 'Ιδιωτ. Δημ. Σχολ. Λαζαροπούλου 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Λεπιανῶν 'Αρτης, 8) Τὸ 'Ιδιωτ. Δημ. Σχολ. Τσώνη Παταριά Ν. Λιοσίων 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. 'Αετοῦ, Τρικάλων, 9) Τὸ Λύκειον «τὸ φῶς» Χαλανδρίου εἰς σεισμοπαθεῖς Κράψης 'Ιωαννίνων, 10) Τὸ Νηπ/γεῖον Ε. Χαλκιαδάκη 'Αθηνῶν εἰς σεισμ. Μικρ. Γοτίστης 'Ιωαννίνων, 11) Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Δάφνης 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Καταρράκτου 'Αρτης, 12) 'Η Σχολὴ «Ξενοπούλου» 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Λεπιανῶν 'Αρτης, 13) 'Η 'Εθνικὴ 'Εταιρεία Κοιν. 'Αλληλεγγύης 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Παλαιοχωρίου Τρικάλων, 14) 'Η Σχολὴ Γερμανοφώνων 'Ελλήνων Ψυχικοῦ 'Αθηνῶν εἰς σεισμοπαθεῖς Πλατανούσης 'Ιωαννίνων, 15) Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. 'Α-χαρνῶν εἰς Δημ. Σχολ. 'Αετοῦ Τρικάλων, 16) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Κορωπίου εἰς Δημ. Σχολ. 'Αγνά-Κορωπίου καὶ Μικροσπηλιάς 'Αρτης, 17) Τὸ Νηπ/γεῖον Κορωπίου εἰς Δημ. Σχολ. Μικροσπηλιάς 'Αρτης, 18) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Τερψιθέας εἰς Δημ. Σχολ. Λεπιανῶν 'Αρτης, 19) Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Καισαριανῆς εἰς Δημ. Σχολ. Θεοδωριανῶν 'Αρτης, 20) Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. 'Ανω Λιοσίων εἰς Δημ. Σχολ. 'Αγναντῶν 'Αρτης, 21) Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Χαλανδρίου εἰς σεισμοπαθεῖς Κράψης 'Ιωαννίνων, 22) Τὸ παθεῖς Κράψης 'Ιωαννίνων, 23) Δημ. Σχολ. Γλυκῶν Νερῶν 'Αττικῆς εἰς Δημ. Σχολ. Τετρακώμου 'Αρτης, 24) Τὸ 11ον Δημ. Σχολ. 'Αρτης, 25) Δημ. Σχολ. Πλατα-Αιγάλεω εἰς Δημ. Σχολ. Πλατα-νούσης 'Ιωαννίνων καὶ 'Ανθοχωρίου 'Ιωαννίνων, 26) Τὸ 13ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Μεγ. Περιστερίου Μετσόβου, 27) Τὸ 42ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Μεγ. Περιστερίου Μετσόβου, 28) Τὸ 7ον Δημ. Σχολ.

Μπραχαμίου 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχ. Λεπιανῶν 'Αρτης, 29) 'Η 'Ιδιωτ. Σχολὴ Π. Τσαμορᾶ 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Παχτουρίου Τρικάλων, 30) 'Η 'Ιδιωτ. Σχολὴ Μαρ. Μάϊνα Αιγάλεω εἰς σεισμοπαθεῖς 'Ανθοχωρίου καὶ Πλατανούσης 'Ιωαννίνων, 31) 'Η 'Ιδιωτ. Σχολὴ 'Αρμούτη 'Αθηνῶν εἰς σεισμοπαθεῖς Πλατανούσης 'Ιωαννίνων, 32) Τὸ 8ον Δημ. Σχολ. 'Ελευσίνος εἰς Δημ. Σχολ. Μεγ. Περιστερίου 'Ιωαννίνων, 33) 'Η 'Ιδιωτ. Σχολὴ «Βυζάντιον» 'Αθηνῶν εἰς σεισμοπαθεῖς Μικροῦ Περιστερίου 'Ιωαννίνων, 34) Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Ν. Σμύρνης εἰς Δημ. Σχολ. Λεπιανῶν 'Αρτης, 35) Τὸ 8ον Δημ. Σχολ. Δάφνης 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Καταρράκτου 'Αρτης, 36) Τὸ 8ον Ν. Λιοσίων εἰς σεισμοπαθεῖς Παλαιοχωρίου Τρικάλων, 37) Τὸ 1ον Δημ. Σχολ. Λεπιανῶν 'Αρτης, 38) Τὸ Δημ. Σχολ. 'Ασύλου 'Αγ. 'Ανδρέου 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Λεπιανῶν 'Αρτης, 39) Τὸ 15ον Δημ. Σχολ. 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Μεγ. Περιστερίου Μετσόβου, 40) Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. 'Αγ. Δημητρίου 'Αθηνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Λεπιανῶν 'Αρτης, 41) Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. 'Αχαρνῶν εἰς Δημ. Σχολ. Μικρ. Περιστερίου Μετσόβου, 42) Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Ν. Λιοσίων εἰς Δημ. Σχολ. Κορυφῆς Τρικάλων, 43) Τὸ Δημ. Σχολ. Νέας Περάμου 'Αττικῆς εἰς Δημ. Σχολ. 'Ανθοχωρίου 'Ιωαννίνων, 44) Τὸ Δημ. Σχολ. Φράγματος Μαραθῶνος εἰς Δημ. Σχολ. Πλατανούσης 'Ιωαννίνων, 45) 'Η 'Ιδιωτ. Σχολὴ 'Ελ. Δραγάτση 'Αθηνῶν εἰς σεισμοπαθεῖς 'Αλεποχωρίου 'Ιωαννίνων. (Συνεχίζεται)

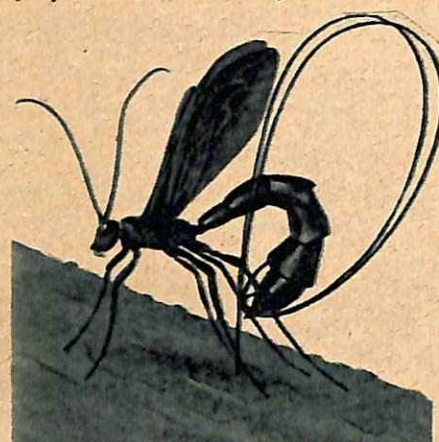
*

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΤΣΙΡΟΠΙΝΑ

Τὴν 46-2-68 εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν «Φίλων τοῦ Λαοῦ» ὁμιλήσεν ὁ Σύμβουλος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Δ. Τσιροπινᾶς με θέμα τὸ νέον ἐμβλημα τοῦ 'Ερυθρ. Σταυροῦ «Διὰ τοῦ 'Ανθρωπισμοῦ πρὸς τὴν Εἰρήνην». 'Ο ὁμιλητὴς ἀφοῦ ἀνέπτυξε τὴν σημασίαν τῶν ἀνθρωπιστικῶν ιδεῶν καὶ τὴν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ὑποδειγματικὴν καλλιέργειάν των ὑπὸ τῶν 'Ελλήνων, εἰσήρε τὸ ἔργον τοῦ Ε.Ε.Σ., ὁ ὁποῖος ἔχει προσφέρει εἰς τὸ 'Εθνὸς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας. Τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον συνεχάρη θερμῶς τὸν κ. Τσιροπινᾶν διὰ τὴν ἐνδιαφέρουσαν ὁμιλίαν του.

ΤΑ ΥΜΕΝΟΠΤΕΡΑ ΕΝΤΟΜΑ

Μια από τις μεγαλύτερες τάξεις των εντόμων είναι εκείνη που περιλαμβάνει τα λεγόμενα υμενόπτερα. Στην τάξη αυτή ανήκουν οι γνωστές σε όλους μας μέλισσες, τα διάφορα είδη των σφηκών και πάρα πολλά ακόμη είδη, άγνωστα στον πολύ κόσμο. Η ονομασία τους όφειλεται στη μεγάλη λεπτότητα και διαφάνεια που έχουν τα τέσσερα φτερά των, τα οποία μοιάζουν σαν

Ένας Ίχνωμων προσπαθεί να τρυπήσει με τον ώθητή του το φλοιό δέντρου για να τοποθετήσει τα αυγά του μέσα στην κάμπια που βρίσκεται από κάτω.

λεπτότατος υμένας, μια λεπτή δηλαδή μεμβράνη με πολύ λίγα νεύρα.

Η τάξεις των υμενοπτέρων περιλαμβάνει περί τις 50.000 είδη, όπως άλλωστε συμβαίνει με όλες τις τάξεις των εντόμων, αφού, όπως έχουμε είπει σε προηγούμενα, τα είδη των εντόμων μόνοι τους είναι πολύ περισσότερα από όλα τα είδη των άλλων ζωντανών οργανισμών, που ζουν επάνω στον πλανήτη μας. Εκείνο όμως που θα πρέπει να σημειώσουμε είναι, ότι στην τάξη αυτή περιλαμβάνονται τα περισσότερα είδη των ωφελίμων εντόμων. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι και ανάμεσα στα υμενόπτερα δεν υπάρχουν επιβλαβή έντομα. Όλες οι τάξεις των εντόμων περιλαμβάνουν και ωφέλιμα και βλαβερά. Δεν θα ήταν λοιπόν νοητό, τα υμενόπτερα να αποτελέσουν εξαίρεσι από αυτόν τον κανόνα. Αν όμως συγκρίνουμε τα υμενόπτερα με όλες τις άλλες τάξεις των εντόμων, ανάμεσα στα πρώτα θα βρούμε, κατ' αναλογία, τα περισσότερα ωφέλιμα. Και δεν εννοούμε μονάχα τις μέλισσες, που μας δίνουν το κερδί και το μέλι,

προϊόντα τόσο χρήσιμα για τον άνθρωπο, τα οποία κανένα άλλο είδος εντόμων δεν παράγει. Πολλά είδη υμενοπτέρων μας ωφελούν έμμεσα, διότι συντελούν στην επικονίαση των ανθέων διαφόρων δένδρων και φυτών. Καθώς δηλαδή πετούν από άνθος σε άνθος για να απομυζήσουν το νέκταρ, τα έντομα αυτά μεταφέρουν τη γύρι από το ένα λουλούδι στο άλλο και βοηθούν έτσι το δέσιμο των καρπών. Χωρίς την επικονίαση όχι μόνο πολλά είδη δένδρων δεν θα μας έδιναν καρπούς, αλλά ούτε και θα υπήρχαν, αφού χωρίς την παραγωγή καρπών και σπόρων θα ήταν αδύνατος ο πολλαπλασιασμός των. Ανάμεσα όμως στα υμενόπτερα υπάρχουν πολλά είδη, που μας ωφελούν καταστρέφοντας άλλα επιβλαβή έντομα. Και οι τρόποι με τους οποίους ενεργούν την εξόντωσή των είναι αρκετά περίεργοι και αξιοπρόσεκτοι.

Ας πάρουμε ως παράδειγμα ένα έντομο, που επιστημονικά ονομάζεται Ίχνωμων. Η οικογένειά του περιλαμβάνει κάπου 150 είδη, όλα ωφελιμώτατα για τον άνθρωπο. Ένα από τα είδη αυτά είναι άσπονδος έχθρος για τις κάμπιες της άσπρης πεταλούδας, οι οποίες κατατρώγουν τα λαχανικά. Είναι ένα έντομο λεπτό, με χρώμα κυανοπράσινο, φτερά μεγάλα, κοιλιά μακρουλή, που καταλήγει στην άκρη σ' ένα είδος κεντρί. Στην πραγματικότητα όμως το όργανο αυτό δεν είναι κεντρί, αλλά ο ώθητής του εντόμου. Από μέσα είναι κούφιος σαν ένας λεπτότατος σωλήνας. Όταν ο Ίχνωμων θα διακρίνει την πράσινη κάμπια της άσπρης πεταλούδας, θα όρμηση εναντίον της, θα καθίση στη ράχη της, θα καρφώσει τον ώθητή στο σώμα της και θα γεννήση μέσα της μερικά αυγά. Από τα αυγά αυτά θα γεννηθούν μικρές κάμπιες, που μένουν κρυμμένες μέσα στην κάμπια και τρώνε τις σάρκες της. Δεν πειράζουν όμως το στομάχι της. Η κάμπια πρέπει να τρώει λαχανόφυλλα και να παράγει κρέας για τη διατροφή τους. Όταν όμως έρθη η ώρα να μεταμορφωθούν οι κάμπιες του Ίχνωμονος σε χρυσάλιδες, τότε τρυπούν το σώμα της κάμπιας και βγαίνουν έξω, όποτε η κάμπια ψοφά.

Ένα άλλο είδος Ίχνωμονος είναι σπουδαίος προστάτης των δένδρων, από τα έντομα που τρώνε το ξύλο μέσα από το φλοιό και το κάνουν κούφιο. Ο Ίχνωμων αυτός έχει ένα ώθητή πολύ μακρύ και πολύ δυνατό, μολοντί είναι λεπτότατος σαν τρίχα. Αυτός ψάχνει τα δένδρα για να βρή κάμπιες ξυλοφάγων εντόμων. Και έχει σ' αυτό μια ικανότητα εξαιρετική. Χωρίς εξωτερικά να διακρίνεται τίποτε ο Ίχνωμων αυτός ανακαλύπτει σε ποιο μέρος του κορμού κάτω από το φλοιό υπάρχει κάμπια. Τότε με τον ώθητή του τρυπά το φλοιό, πολλές φορές πάχους αρκετών χιλιοστών, πετυχαίνει ακριβώς την κάμπια και γεννά μέσα στο σώμα της μερικά αυγά. Έτσι οι κάμπιες του Ίχνωμονος έχουν εξασφαλισμένη τροφή, αλλά και το δένδρο θα γλυτώσει από το σκουλήκι που το τρώει. Γιατί όταν οι κάμπιες του Ίχνωμονος φθάσουν στο στάδιο της μεταμορφώσεως, ή κάμπια, που τους έχρησιμευε για τροφή, θα ψοφήσει.

Ο άμμόφιλος — άλλο υμενόπτε-

Ο άμμόφιλος, αφού παρέλυσε με το κεντρί του μια κάμπια, τη σέρνει για να την πάη στη φωλιά του.

ρο έντομο αυτό — κατασκευάζει τη φωλιά του μέσα στη στεγνή άμμο και τοποθετεί εκεί τα αυγά του. Πριν να την κλείση όμως φροντίζει να εξασφαλίση για τα παιδιά του την αναγκαία τροφή. Αναζητεί και αυτός κάμπιες, τις οποίες τρυπά με το κεντρί του (γιατί αυτός έχει κεντρί). Η κάμπια δεν φοβά, αλλά απλώς παραλύει. Ζη και αναπνέει, αλλά είναι ανίκανη να κινή την παραμικρή κίνησι όχι μόνο εκείνη τη στιγμή, αλλά για πάντα. Ο άμμόφιλος τότε την τραβά και την (Συνέχεια στη σελίδα 30)

ΤΑ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑ βλάπτουν τον οργανισμό, όταν με οιοδήποτε τρόπο εισέλθουν εις αυτόν. Μερικά ουσία, που δεν είναι βλαβερά όταν λαμβάνονται εις κανονικήν ποσότητα, γίνονται δηλητηριώδεις όταν ληφθούν εις μεγαλύτεραν ποσότητα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ

Πολλά φάρμακα, που προορίζονται δι' εξωτερικήν χρήση, π.χ. αι αλοιφαί και αι αντισηπτικά διαλύσεις είναι δηλητήρια όταν ληφθούν έσωτερικώς. Άλλα και τα φάρμακα που προορίζονται δι' έσωτερικήν χρήση πρέπει να λαμβάνονται εις κανονικάς δόσεις. Πολλοί έδηλητηριάσθησαν, επειδή έπληραν υπερβολικήν ποσότητα άσπιρίνης, κινίνης ή άλλων φαρμάκων.

Μερικά διαλύσεις, που χρησιμοποιούνται δια καθαρισμόν, όπως π.χ. ή ποτάσσα, είναι πάρα πολύ δηλητηριώδεις. Άλλαι πάλιν ουσία γίνονται δηλητήρια όταν ληφθούν εις μεγάλην ποσότητα, όπως το πετρέλαιον, ή βενζίνη, το οινόπνευμα κλπ. Το ποντικοφάρμακον, το μηρυμκοφάρμακον, αι διαλύσεις που προορίζονται δια τον ψεκασμόν των δένδρων ή άλλων χρησίμων φυτών και χόρτων είναι δηλητήρια. Τα μικρά παιδιά, που δεν έχουν επίγνωσιν του κινδύνου, συχνά παθαίνουν δηλητηριάσεις από τέτοιας ουσίας.

Δηλητηριώδη επίσης είναι και ώρισμένα είδη μανιταριών. Είναι πολύ δύσκολο να ξεχωρίση κανείς τα δηλητηριώδη μανιτάρια από τα φαγώσιμα. Καλόν λοιπόν θα ήτο να αποφεύγωνται τα άγρια μανιτάρια, εκτός εάν ή διαλογή των γίνεται από πεπειραμένα πρόσωπα. Άλλα και τροφαι ήλλοιωμένοι, ήμπορούν να προκαλέσουν δηλητηρίασι.

Υπάρχουν βέβαια και πολλά άλλα δηλητήρια εκτός από αυτά που αναφέραμε.

ΠΡΩΤΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΙ ΕΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΙΝ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΣ

Κάθε περίπτωσις δηλητηριάσεως απαιτεί άμεσον παροχήν πρώτων βοηθειών. Άλλοιώς το δηλητήριο θα προσβάλη τον οργανισμόν και εις ώρισμένας περιπτώσεις θα έπιφέρη ίσως και τον θάνατον.

Εάν δεν ήμπορήτε να βρήτε άμέσως ιατρόν, αλλά είσθε βέβαιος ότι έχετε έμπρός σας μίαν περίπτωση δηλητηριάσεως, τότε δώσατε εις το θύμα να πιη νερό, το όποιον πρέπει να περιέχη ουσίας, που να προκαλούν έμετον. Αν έχετε πρόχειρη σόδα, ρίξτε 2 κουταλιές του καφέ εις κάθε ποτήρι νερό, που διδετε εις τον πάσχοντα. Ο αριθμός των ποτηριών που πρέπει να πιη ο πάσχων ήμπορεί να φθάση τα έξ (6) και πλέον.

Αν δεν έχετε πρόχειρη σόδα, χρησιμοποιήσατε γάλα, άσπράδι αυγού ή γλιαρό άλατόνερο, αναλόγως της περιπτώσεως και εις μεγάλας ποσότητας, έως ότου απομακρυνθή — κατά το δυνατόν — από το στομάχι το δηλητήριο.

Εν τώ μεταξύ τηλεφωνήσατε ή παρακαλέσατε κάποιον να τηλεφωνήση εις τον ιατρόν δια να πάρετε οδηγίαις.

Όταν το θύμα πιη αρκετά ποτήρια νερού — εάν μάλιστα αυτό περιέχει σόδα — πιθανώτατα θα κάμη

έμετόν. Εάν δεν συμβή αυτό, δώσατέ του και άλλο νερό με σόδα κλπ. και γαργαλίσατέ το εις τον ούρανισκον. Αφού το θύμα κάνει έμετόν, περιμένετε τον ιατρόν ή μεταφέρατέ το εις το Νοσοκομείον.

Εις περιπτώσεις δηλητηριάσεως από όξυ ή άλκάλια (ποτάσσα) μη προκαλέσετε έμετόν, διότι τα παρεχόμενα έμετικά ήμπορεί να προκαλέσουν διάτρησιν του στομάχου, αλλά δώσατε: Δια τα όξέα: Νερό με σόδα και κατόπιν γάλα, ελαιόλαδον ή άσπράδι αυγού. Δια τα άλκάλια: νερό με λεμόνι ή ξύδι (150 γραμ. περίπου εις 1 κιλό νερού) και κατόπιν γάλα. Όφελούν επίσης, και δια τας δύο περιπτώσεις, ή παροχή μικρών τεμαχίων πάγου, τα ψυχρά επιθέματα εις το στομάχι και ή θερμανσις του θύματος.

ΕΜΜΕΤΡΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΤΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΦΩΣΦΟΡΑ ΚΛΠ.

Με σπέρτα, στράχες, φώσφορα όταν σ'ας δώ, μικρά μου, καμιά φορά να παίζετε, μου σφίγγεται ή καρδιά μου.

Όχι, μην παίζετε μ' αυτά. Στο νού σας να το βάνετε, πως όσα φώκο παίρνουνε δεν πρέπει να πιάνετε. Γιατί ή φωτιά είναι κακιά, κι αν προσοχή δέ δίνετε, κοντά σ' αυτά μπορεί και σεΐς... βεγγαλικά να γίνετε...

(Α.Β.)

Ο ΠΑΠΟΥΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΑΣ

Η ΑΓΚΥΝΑΡΑ

Σε πάμπολλες ασθένειες φάρμακο είναι. Άρα είναι σχεδόν πανάκεια ή φίλη άγκινάρα!

Την άρτηριοσκληρυνσι σιγά - σιγά ελαττώνει.

Είναι πολύ τονωτική, καθώς και διουρητική, και το σικώτι γρήγορα το αποτοξινώνει.

Της άγκινάρας ο καρπός, κατά τους ειδικούς, είναι σπουδαίο φάρμακο για τους διαβητικούς, διότι έχει μέσα του τη θαυμαστή ινσουλίνη, που πολεμά το σάκχαρο και το απομακρύνει.

Και ωφελεί, και ωφελεί σε άλλα τόσα ακόμα, κ' είναι κ' ευχάριστη πολύ σαν φαγητό στο στόμα.

Και μέσ' στα τόσα τους καλά, στις τόσες τους τις χάρες, συχνά και για το γάλα μας φροντίζουν οι άγκινάρες: Όταν μ' άγκιναρόφυλλα τρέφεται μια άγγελάδα, πάντα αποκτά το γάλα της πιότερη νοστιμάδα.

(Α.Β.)

Η ΓΙΑΓΙΑ

Ο Ε.Ε.Σ. ΒΟΗΘΕΙ ΤΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΠΛΗΚΤΟΥΣ ΤΗΣ ΣΙΚΕΛΙΑΣ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ, όσο και αν κατάφερε να διευθύνει τώρα διαστημόπλοια στους πλανήτες, δεν είναι ωστόσο εντελώς προφυλαγμένος από ξαφνικά δεινά. Άφησε τους πολέμους, που γι' αυτούς φαίνεται ο ίδιος, είναι και η ίδια η γη που κάθε τόσο του παρουσιάζει εκπλήξεις, μια και μέσα στα σπλάχνα της φλέγεται ακόμα η πρωταρχική πυρηνική ήλιακη

Αποστολή δεμάτων υπό του Ε.Ε.Σ. εις σεισμοπλήκτους Σικελίας.

οδία που την ἐγέννησε. Στη Σικελία, προερχόμενοι προφανώς από την ήφαιστειακή ρίξα της Αίτνας, έγιναν σεισμοί που κατέστρεψαν χωριά και οικισμούς και άφησαν άστεγους χιλιάδες κατοίκους μέσα στην καρδιά του χειμώνα. Συνεργαζόμενος με το Έλληνικό Κράτος, ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός έσπευσε να στείλει βοήθεια στους σεισμοπλήκτους Σικελούς: διατηρημένες τροφές, κλινοσκεπάσματα, φάρμακα, μεγάλη ποσότητα ξερής σταφίδας και άλλα χρήσιμα είδη. Ο στρατός έβοήθησε να φορτωθούν τα δέματα στο πλοίο, που ήρθε έπίτηδες για να τα παραλάβει. Οι Ιταλικές αρχές εξέφρασαν την εγνωμοσύνη τους για τη γενναιοδωρή προσφορά της χώρας μας. Ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός έκαμε πάλι το χρέος του προς γειτονικόν, αδελφόν λαόν, πιστός στην ανθρωπιστικήν αποστολή του.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΗΔΙΚΟΥ Ε.Σ.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ «ΕΒΔΟΜΑΣ» του Έρυθρού Σταυρού της Σουηδίας εγκαινιάσθη εκεί κατά πρωτότυπον τρόπο: Σ' ολόκληρη τη χώρα έτοιποτήθηκαν «πηγάδια τυχερών» σε ελεύθερους χώρους, πλατείες κλπ. Οι περαστικοί διαβάτες καλούνται να ρίξουν μέσα όσα νομίσματα θέλουν. Ο δωρητής όχι μόνον έχει την ευκαιρία να βοηθήσει ανθρώπους της ανάγκης, αλλά και να κερδίσει ελεύθερο ταξίδι στη Ρώμη, αν είναι τυχερός. Ο δήμαρχος της Ρώμης έβαλε στη διάθεσι του «Σουηδ. Έρ. Στ.» για τον σκοπόν αυτό 24 φιάλες νερό από την εξακουσμένη

Βρύση του Τρέβι, νερό που θα μοιρασθή στα διάφορα «πηγάδια». Συμβολική πράξις που δίνει στους Σουηδούς τυχερούς την πρόγευσι του ταξιδιού.

ΣΤΗΝ ΑΛΓΕΡΙΑ

ΜΕΛΗ του Σουηδικού Έρυθρού Σταυρού Νεότητος μελετούν την εφαρμογή σχεδίου παροχής περιθάλψεως στην Αλγερία. Με την ευκαιρία των εκατόχρονων της Αλγερινής Έρυθρας Ήμισελήνου ή οργάνωσις αυτή έκάλεσε τον Σ.Ε.Σ. να όρίση δέκα μέλη του Σ.Ε.Σ. Νεότητος, που θα λάβουν μέρος σε κάποιο φροντιστήριο και στον γύρο της Αλγερίας, γύρο που θα τους δώση τη δυνατότητα να γνωρίσουν διάφορες περιοχές της βορειοαφρικανικής αυτής χώρας.

Ο ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΣ Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΟΠΩΣ ΚΑΙ Σ' ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ, ο Αυστριακός Έρ. Σταυρός Νεότητος, που εκδίδει και ιδικό του περιοδικό, αναπτύσσει ζωηρή δραστηριότητα, πολύπλευρη και αποτελεσματική. Οι σχετικές εικόνες μας το μαρτυρούν. Οι μαθηταί των έμπορικόν επαγγελματικών σχολών του Τυρόλου είχαν την πρωτοβουλία ν' αγοράσουν και να χαρίσουν σε ανάπηρα παιδιά, θύματα της πολιομυελίτιδος και άλλων παθήσεων, τροχοφόρα καθίσματα. Στο Περού Αυστριακοί μετανάστες από το Τυρόλο έχουν εγκατασταθή μέσα σε παρθένα δάση για να ξεχερσώσουν έδαφη και να τα

Ο δημοσπονδιακός Πρόεδρος του Αύστρ. Έρ. Στ. Νεότητος επιδίδει σε εξαίρετικούς συνεργάτας της περιοχής Στάιερμαντ το χρυσό μετάλλιο «Ερρίκος Ντυνάν».

καλλιεργήσουν. Ο Αυστριακός Έρυθρός Σταυρός Νεότητος έχει συμπεριλάβει τα παιδιά των μεταναστών αυτών στο πρόγραμμα βοήθειάς του. Στο Κρέμς της Αυστρίας λειτουργούν ειδών ειδών σχολεία και σχολές. Οι μαθηταί και οι μαθήτριες — μέλη του Αύστρ. Έρ. Στ. Νεότητος — με την καθοδήγησι εμπνευσμένων ομάδων, οργανώνουν ψυχαγωγικές

έσπερίδες σε άστυλα αναπήρων, μαζεύουν ρούχα, τρόφιμα και παιχνίδια που μοιράζουν σε οικογένειες πολυτέκνων, κατά τις παραμονές ιδίας Χριστουγέν-

Στον Αυστριακόν έποικισμό του περουβιανού παρθένου δάσους ο Αυστριακός αυτός δάσκαλος μοιράζει διάφορα έφδδια, προερχόμενα από τη μητέρα πατρίδα, στους προστατευόμενους του.

νων, στήνουν δέντρα χριστουγεννιάτικα σε νοσοκομεία και οργανώνουν μικρές συναυλίες που μεταδίδονται με μεγάφωνα σ' όλες τις αίθουσες κλπ. κλπ. Από

Τα ανάπηρα παιδιά του θεραπευτηρίου «Ελισάβετ» στο Ίνσμπρουκ φανερώνουν τη χαρά τους για τα τροχοφόρα καθίσματα που τους έδωρε ο Αυστριακός Ε. Σ. Νεότητος.

όσα διαβάζομε στο αυστριακό περιοδικό συνάγομε την εντύπωσι πως οι νέοι, αγόρια και κορίτσια, της Αυστρίας, μέλη των ερυθροσταυρικών οργανώσεων, άσκουν έμπρακτον χριστιανισμόν.

ΟΙ ΠΙΣΤΟΙ ΤΟΥ ΒΟΥΛΛΑ ΚΑΙ Ο Ε.Σ.

ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΝΕΠΑΛ, μέλος της Ινδικής δημοσπονδίας, εγεννήθηκε ο Βούδδας, που πολλά εκα-

τομύρια όχι μόνον Ινδών αλλά και άλλων Ασιατών τιμούν ως μεγάλον προφήτη και άγιον άνθρωπο. Κάθε χρόνο χιλιάδες χιλιάδων προσκυνηταί ταξιδεύουν στο Νεπάλ, άλλοι πεζοπορώντας, άλλοι με το σιδηρόδρομο, άλλοι επάνω σε λογής λογής όχήματα, για να εορτάσουν τις θρησκευτικές εορτές, που παίρνουν εξαιρετικά επίσημο και κατανακτικό χαρακτήρα. Για να ανακουφίσουν εξητλημένους προσκυνητάς με πληγώμενα πόδια τα διάφορα τμήματα του Έρυθρού Σταυρού του Νεπάλ εγκαθιστούν στο μάκρος της κεντρικής οδού, που ακολουθούν οι προσκυνηταί, σταθμούς πρώτων βοηθειών. Στους σταθμούς αυτούς ύπηρετούν και περιθάλλουν τους όδοιπόρους όχι μόνο ένήλικοι αλλά και νέοι και νέες του Ε.Σ. Νεότητος.

Στο Νεπάλ γίνονται εορτές όχι μόνο προς τιμήν του Βούδδα, αλλά και για να τιμηθούν οι θεότητες της άλλης μεγάλης Ινδικής θρησκείας των «Ινδού», όπως λέγονται οι όπαδοί της. Με την ευκαιρία της εορτής τους στο Σιβαράτρί Μέλα μέλη του Έρ. Στ. Νεότητος της Ινδίας προσέφεραν πρώτες βοήθειες, στο μέρος αυτό και στο μάκρος των μεγάλων δρόμων ανάμεσα Νεπάλ και Ινδία, σε περισσότερες από χίλιες περιπτώσεις.

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ 1967

Σχεδιάγραμμα οιακρεπούς ζωγράφου εμπνευσμένο από την περυνή Συναντήσι των εκπροσώπων του Έρυθρού Σταυρού Νεότητος εις τον Καναδάν.

Παρακαλούμεν όπως γίνη το ταχύτερον έξοφλησις του όφειλομένου αντίτιμου του περιοδικού, διότι η χαμηλή τιμή αυτού μόλις καλύπτει τα έξοδα εκδόσεώς του.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Η... ΚΟΥΦΙ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Ένα πρακτικό καί, σχετικά, ανώδυνον μέσον για την διάλυσι διαδηλώσεων, ήταν άλλοτε το... νερό. Η αστυνομία, έφωδιασμένη με αντλίες, ακατάβρεχε τους διαδηλωτές και συνήθως η φασαρία έληγε μάλλον εύθυμα.

Ο Σουρής περιγράφει την διάλυσι μιας τέτοιας συγκεντρώσεως, όπου εμφανίζεται ηγέτης της ο άλησμώνητος Φασουλής του, ως εξής:

Φασουλής ο γενναίος ήγειται του μαχίμου εκείνου χοροῦ και με σκέψεις ανδρός τολμηροῦ πρώτος πάντων κινείται.

Με σημαίας και λάβαρα τρέχει πρὸς τὰ κάτω γοργῶς νὰ τραπή, μὰ δὲν πρόφτασε «μῶς» νὰ εἰπῇ και μὴ τρόμπα τὸν βρέχει.

Τοῦ δροσίζον και μούτρα και σκέλια και τὸν πῆρε θυμὸς στὴν ἀρχή, μὰ τὸν λούζον με νέα βροχή και τὸν πιάνουν τὰ γέλια.

Δὲ μπορεῖ ὅπως πρὶν ν' ἀλαλάξῃ κ' ἐν τῷ μέσῳ ραγδαίας βροχῆς εἰς τὸ σπῖτι του τρέχει ταχὺς τὰ βρεγμένα ν' ἀλλάξῃ.

Ξέραμε λοιπὸν ὅτι τὸ νερὸ κόβει τὸν... ἐνθουσιασμὸ τῶν διαδηλωτῶν. Ἀλλὰ ὅτι ἔχει τὴν ιδιότητὰ νὰ κόβῃ και κορμούς δέντρων, αὐτὸ τὸ μαθαίνομε μόλις τώρα: Ξένοι μηχανικοὶ κατεσκεύασαν ἕνα μηχανήμα νέου τύπου ποὺ χρησιμοποιοῦ νερὸ γιὰ τὴν κοπή τῶν δένδρων.

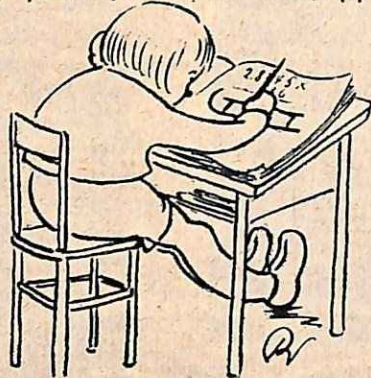
Ἡ ὑδραυλικὴ αὐτὴ μηχανὴ ρίχνει στὸν κορμὸ τοῦ δένδρου πεπιεσμένο νερὸ με δύναμι 3.500 κιλῶν κατὰ τετραγωνικὸ ἑκατοστό, και κόβει τὸ δένδρο καλύτερα και γρηγορώτερα ἀπὸ ὅλα τὰ μέχρι σήμερα γνωστὰ μέσα, χωρὶς νὰ χρησιμοποιοῦ καθόλου πρίονι.

Ε. Ρ. ΑΝΙΣΤΗΣ

Ἐρυθροσταυρίτης Φιλολόγος

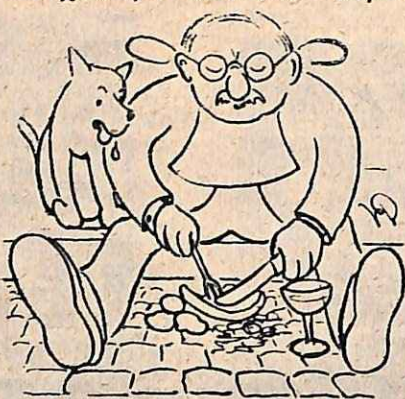
ΗΡΘΕ Η ΑΝΟΙΞΙ

Πέρασε ὁ χειμῶνας και ἦρθε ἡ χιλιετραγουδημένη ἀνοιξί. Πρόβαλε ἐπάνω στὴ χρυσοστόλιστὴ ἀμαξά της, γελαστὴ σὺν μιᾷ πεντάμορφῃ

βασιλοπούλα. Ὅλες οἱ ἐποχές εἶναι καλές και ἡ κάθε μιὰ ἔχει τίς χάρες της. Ἀλλὰ ἡ ὁμορφότερη ἀπὸ ὅλες εἶναι ἡ ἀνοιξί.

Σιγά - σιγά πλησιάζει, και ἡ φύσις ὁμορφαίνει. Ἀπλωσε τὸ καταπράσινο χαλὶ με τὰ λογίων - λογίων

εὐδιαστά πολὺχρωμα λουλούδια. Πάει πιά ὁ χειμῶνας με τὰ κρύα, τὰ χιόνια και τίς βροχές. Ἀνοιξίς. Οὔτε ζέστη, οὔτε κρύο, ἕνα ἀπαλὸ ἀεράκι σκορπίζεται και δίνει σ' ὅλα τὰ πάντα τὴ χαρά. Οἱ πεταλούδες κ' οἱ μέλισσες πᾶνε και ρουφοῦν τὸ

ΓΝΩΜΙΚΑ

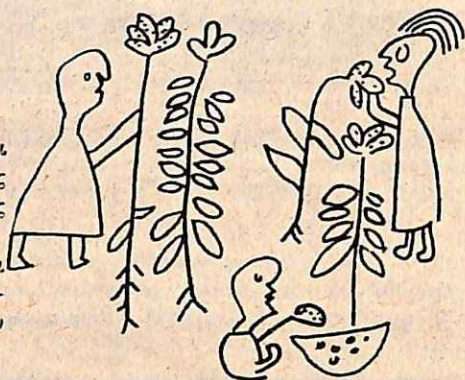
★ Δύο πράγματα εἶναι ἀχώριστα ἀπὸ τὸ ψεῦδος: Οἱ πολλὲς ὑποσχέσεις και οἱ πολλὲς δικαιολογίες.

★ Κανένα ἀπόκτημα δὲν εἶναι σεμνότερον και ἀσφαλέστερον ἀπὸ τὴν ἀρετὴν.

★ Καμμιὰ εὐτυχία δὲν εἶναι πιὸ

γλυκὸ νέκταρ ἀπὸ τὰ διάφορα λουλούδια τῆς ἀνοιξῆς. Τὰ μπουμπουκία τῶν δέντρων ἔσκασαν.

Τὰ σχολεῖα ξανάρχισαν τίς ἐκδρομές. Ὅλα εἶναι χαρὰ Θεοῦ. Οἱ τσοπάνηδες ἀφήνουν τὰ χειμαδιὰ κι ἀνηφορίζουν στὰ ψηλά βουνά. Τὰ ἀρνάκια χοροπηδοῦν χαρούμενα. Τὰ καλά χελιδόνια με τὰ ψαλιδωτὰ φτερά γύρισαν ἀπὸ τίς ἄλλες χώρες και ἄρχισαν νὰ φτιάχνουν τίς πρώτες φωλίτσες τους. Οἱ παπαρούνες

φόρεσαν τὰ κόκκινα σκουφάκια τους, τὰ χαμομήλια στολίστηκαν με τίς λευκοκίτρινες φορεσιές τους και πιάσανε τὸ χορὸ, με τὸν ἀνάλαφρο σκοπὸ τῆς αὔρας.

Οἱ κῆποι ζωντάνεψαν και πῆραν ἄλλην ὄψιν. Θάλασσα καταπράσινη ἡ στεριά και ἡ θάλασσα γαλάζιο ἀτλάζι, ποὺ τὴν περιζώνει. Κι ἀπάνω ὁ οὐρανὸς ἀσυννέφιαστος και γελαστός. Τὰ δέντρα τοῦ περιβολιοῦ, ἡ κερασιά, ἡ ἀγλαδιά, ἡ βερυκοκιά, ἄρχισαν νὰ ἀνθίζουν. Ἡ ἀμυγδαλιά ἐτοιμάζεται νὰ δέσῃ τὸν καρπὸ της. Τὰ παιδιὰ τραγουδοῦνε ξέγνοιαστα: «Στὸ καλὸ, γέρο - Χειμῶνα, στὸ καλὸ»!

ΣΤΥΛ. Α. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

Ε' τάξ. Δημ. Κουπίων Λακωνίας

μεγάλῃ ἀπὸ τὴν γαλήνη τοῦ πνεύματος.

★ Ἡ ἀμάθεια εἶναι θρασεῖα ἡ δὲ γνώσις ἐπιφυλακτικὴ.

★ Σοφὸς εἶναι ὁ γνωρίζων χρῆσιμα και ὅχι ὁ γνωρίζων πολλὰ.

Ἐστάλησαν ὑπὸ ΕΛ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

Δ' τάξ. Γυμν. Ἀμπελώνος

ΑΣΥΝΕΝΝΟΗΣΙΑ

Ένας χωροφύλακας πιάνει ἀπὸ τὸ αὐτὶ ἕνα μικρὸ ζητιανάκι.

— Δὲν σοῦ εἶπα, τοῦ λέει, νὰ φύγῃς ἀπὸ δῶ και νὰ πᾶς στὸ σχολεῖο;

— Πῆγα, λέει κλαίοντας ὁ μικρὸς, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἔδωκαν τίποτα.

ΝΙΚ. ΓΚΟΥΖΙΩΝΗΣ

Ε' τάξ. Γυμν. Ἀμπελώνος

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ

Ὁ μικρὸς παραπονεῖται στὴ μαμά του ὅτι τοῦ πονάει τὸ στομάχι.

— Ναί! τοῦ λέει ἡ μαμά του: Σὲ πονάει γιατί εἶναι ἄδειο.

Σὲ λίγες ἡμέρες, παραπονεῖται ἡ μαμά ὅτι τὴν πονεῖ τὸ κεφάλι.

Καὶ ὁ μικρὸς ἐρωτᾷ ἀθῶα:

— Εἶναι ἄδειο, μαμά;

ΑΘΑΝ. ΜΠΑΝΤΗ

Α' Δημοτ. Σχολ. Νικησιάνης

ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ

Δάσκαλος: στὸν μαθητὴ:

— Ἄν μάρθῃ τὴν διαγωγὴν σου ὁ πατέρας σου θάτρα βᾶ τὰ μαλλιά του.

Μαθητῆς:

— Ἀδύνατον κύριε... εἶναι φαλακρός.

ΣΙΜΟΣ ΠΑΡΑΣΧΙΑΚΟΣ

Μαθ. Ε' τάξ. Α' Δημ. Νικησιάνης

ΕΚΛΟΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

Καθηγητοῦ Φιλολογίας

ΜΕΘΟΔΟΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ

Περιέχει: Ὅλους τοὺς κανόνες ὀρθογραφίας - τοὺς κανόνες στίξεως - συνώνυμα, παρώνυμα, ὁμόηχα - ὁλας τὰς δασυνομένας λέξεις - 235 γυμνάσματα.

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλὰ εἶναι τὰ θίματα κυρίως μετὰ τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἀγνοία τοῦ σοβαροῦ καὶ κινδύνου περιεργάζονται ἐγκαταλειμμένα πολυεφόδια (χειροβομβίδες, νάρκες κ.λπ.) Γι' αὐτὸ τονίζομεν και πάλιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιεργάζονται τέτοια ἀντικείμενα, οὔτε ν' ἀφήνουν ἄλλους νὰ τὰ πλησιάζουν, ἀλλὰ μόλις τ' ἀντικρίουν νὰ εἰδοποιούν ἀμέσως τὴν πλησιέστεραν ἀστυνομικὴν ἢ στρατιωτικὴν Ἀρχήν.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ - ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									

Στις παρακάτω λέξεις ἂν προστεθῇ ἀπὸ ἕνα ἀκόμα γράμμα ὡς ἀρχικὸ τῆς κάθε λέξεως, θὰ σχηματισθοῦν ἄλλες τόσες λέξεις, τὰ ἀρχικὰ τῶν ὁποίων θ' ἀποτελοῦν ἑλληνικὸν ὄρος.

φάσμα, ἔλος, ρέμα, ὄνος, ὦρα, Βόλος, πείρα.

ΤΑΣΟΣ Ι. ΣΟΥΛΤΟΥΚΗΣ
Ε' τάξ. Γυμν. Ἀμπελώνος-Λαρίσης.

ΑΙΚΑΤ. ΔΟΒΑ

2ον Δημ. Σχολ.

Σ. Κ. ΚΟΝΤΟΥΖΟΣ

Βαρβαρή Κυνουρίας

ΤΡΙΑΝΤ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Γ' τάξ. 12' Γυμν. Θηλ. Ἀθηνῶν

Με τίς συλλαβές αὐτές νὰ σχηματισθοῦν ἔξι (6) μεγάλοι ποταμοὶ τῆς Εὐρώπης.

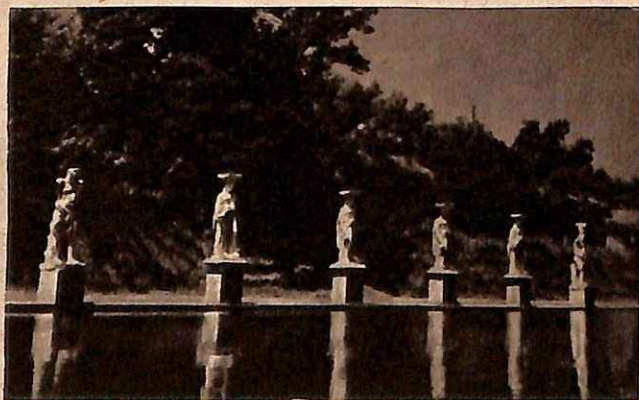
ΜΑΤΙΕΣ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΟΒΑΔΙΣΤΟΝ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ

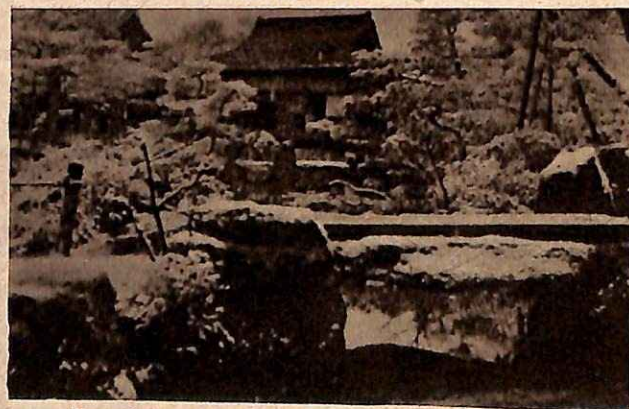
Αύλη της ιερᾶς Μονῆς Ἀγίας Αικατερίνης.

ΕΛΒΕΤΙΑ

Ἐνα τμήμα τῆς περίφημης «Βίλλας Ἀντριάννα».

ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗ

Σπιτάκι σὲ μιὰν εἰδυλλιακὴ τοποθεσία.

ΜΑΤΙΕΣ Σ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ

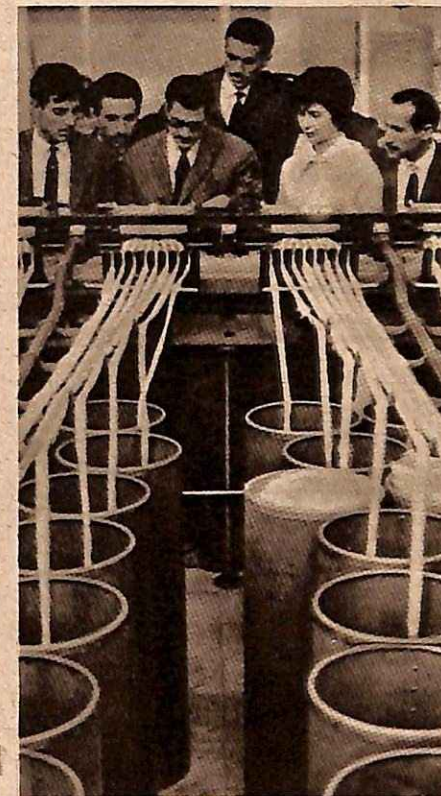
Στὸ ἀρχαῖο Μοναστήρι τῶν Καπουτσίνων, τέσσαρες ζωγράφοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀντιγραφή παλαιῶν καλλιτεχνημάτων.

ΚΑΝΑΔΑΣ

Κορμοὶ δέντρων ρίχνονται στὸ ποτάμι γιὰ νὰ τοὺς πᾶν ὡς τὸ ἐργοστάσιο χαρτοποιίας.

ΙΡΑΝ

Νεαρὸς Ἰταλὸς δίδει μαθήματα ὑφαντουργίας.

ΙΝΔΙΑ

Πύλη ἀρχαίου ναοῦ.

(Οἱ φωτογραφίες ἐλήφθησαν ἀπὸ διάφορα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ «Ὁ Ταχυδρόμος»)

ΤΑ ΤΡΙΑ ΟΝΕΙΡΑ

(Συνέχεια από τη σελ. 9)

κρεμόταν ένα σπαθί. Ο Ίβαν ξεκίνησε πάλι για την πρωτεύουσα, όπως και οι άλλοι υπήκοοι. Σκέφτηκε πόσο πολέμιμη θα του ήταν και τώρα η συμβουλή του φιδιού και το αναζήτησε στο ίδιο μονοπάτι. Το φίδι, μ' όλο που ο Ίβαν δεν είχε κρατήσει το λόγο του, φάνηκε πρόθυμο να του δώσει και πάλι την εξήγησι του όνειρου, με τη συμφωνία πως θα μοίραζαν την αμοιβή.

— Το σπαθί, του είπε, που κρεμόταν στη στέγη του παλατιού, είναι σημάδι πως θα γίνουν ταραχές και πόλεμος, γιατί οι έχθροι του βασιλιά συνωμοτούν εναντίον του και μέσα στη χώρα και έξω.

Ο Ίβαν παρουσιάστηκε στο βασιλιά και του εξήγησε το όνειρο. Γυρίζοντας ύστερα στο χωριό του με τα καινούργια βασιλικά δώρα, πέρασε από το μονοπάτι και συνάντησε το φίδι. Αυτή τη φορά, όχι μόνον δεν του έδωσε μερίδιο, αλλά θύμωσε μαζί του και του έκοψε με μια μαχαίρα την ουρά, τη στιγμή που το φίδι χωνόταν στην τρύπα του.

Πριν περάσει πολλούς καιρούς έγινε ο πόλεμος, αλλά ο στρατός του βασιλιά, καλά προετοιμασμένος σύμ-

φωνα με την εξήγησι του όνειρου, ενίκησε τους έχθρους.

Τότε ο βασιλιάς είδε τρίτο όνειρο: από τη στέγη του παλατιού κρεμόταν ένα άρνι. Εκάλεσε στο παλάτι τον Ίβαν, για να του εξηγήσει. Πώς όμως να συμβουλευθή τώρα ο Ίβαν το φίδι, αφού όχι μόνον δεν του έδωσε το μερίδιό του, αλλά και το τραυμάτισε; Ο βασιλιάς δεν μπορούσε να κάμει κι αλλιώς — ο βασιλιάς τον περιμένε. Επηρεάστηκε, φοβισμένος και ντροπισμένος, το δρόμο και ζήτησε πάλι τη βοήθεια του φιδιού. Έγινε κι αυτή τη φορά η συνηθισμένη συμφωνία και το φίδι του έδωσε την εξήγησι.

— Το άρνι που είδε ο βασιλιάς κρεμασμένο από τη στέγη του παλατιού, θα πη πως στη χώρα του θα βασιλεύσει ειρήνη και οι υπήκοοί του θα ζήσουν ήσυχoi κι ευτυχισμένοι.

Όταν ο βασιλιάς άκουσε την εξήγησι του όνειρου που του έδωσε ο Ίβαν, ευχαριστήθηκε πάρα πολύ και τον φόρτωσε χρυσάφι και δώρα. Τώρα όμως ο Ίβαν κράτησε το λόγο του.

— Φάνηκες πολύ υπομονητικό μαζί μου — είπε στο φίδι — μ' όλο

που εγώ σε γέλασα δύο φορές και σε χτύπησα. Τώρα σου δίνω τ' αμισιό από τα δώρα του βασιλιά και, μόλις φτάσω στο χωριό μου, θα σου στείλω το μερίδιό σου κι από τα παλιά. Σε παρακαλώ μόνον να με συγχωρήσεις για τον κακό μου τρόπο.

— Μην κακοκαρδίζεις για όσα έγιναν — απάντησε το φίδι — το φταίξιμο δεν ήταν δικό σου. Το πρώτο όνειρο με την αλεπού που είδε ο βασιλιάς, ήθελε να πη ότι σ' δλόκληρο το βασίλειό του ήταν άπλωμένη η αιτιά, η καταγεγραμμένη και η υποκρισία. Ένας από τους καταγεγραμμένους και τους άπαιτώνες ήσουν και σ'ε. Το δεύτερο όνειρο έδειχνε ότι βία, ξεσηκωμός και πόλεμος απειλούσαν τη χώρα. Όλοι οι υπήκοοι του βασιλιά είχαν γίνει σκληροί και διψούσαν αίμα — και σ' ήσαν σαν τους άλλους. Τώρα όμως που βασιλεύει ειρήνη και ήσυχία, έγινες και σ'ε δίκαιος και ανοιχτοχέρης και ζητάς να μοιραστής τα πλούτη σου μαζί μου. Έμένα, φίλε μου, μου φτάνει η ειρήνη που έστειλε ο Θεός. Τα πλούτη σου κράτησέ τα.

Και μόλις είπε τα σοφά του λόγια, το φίδι κρύφτηκε στην τρύπα του.

ΣΤ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΓΙΟΙ

(Συνέχεια από τη σελίδα 8)

Φόρεσε τ' άρματα, χαιρέτισέ με. Ξύπνα, ζωντάνεψε, κι ήθελε η αϊγή. Έδώ με πότισες δροσιά και άερα, πρώτος σ'ε μ' έμαδες να πολεμώ...ν.

Στα άτακτα σώματα οι ψυχογιοί διατηρήθηκαν ως την εποχή που έγιναν τα πρώτα τμήματα του τακτικού στρατού, μετά το τέλος της Έπαναστάσεως. Τότε πήραν τ' όνομα «Παίδες λόγου» και διατηρήθηκαν έτσι ως τη βασιλεία σχεδόν Γεωργίου του Α'. Από τους «Παίδες λόγου» κατά την περίοδο της βασιλείας Όθωνος έγιναν πολλοί αξιωματικοί και μερικοί μάλιστα πήραν και ανώτερο βαθμό.

ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΤΑ ΥΜΕΝΟΠΤΕΡΑ ΕΝΤΟΜΑ

(Συνέχεια από τη σελίδα 22)

βάσει κι αυτή στη φωλιά του μαζί με τ' αυγά, ώστε οι κάμπιες που θα βγούν να εύρουν την απαραίτητη τροφή. Αν την έσκότανε, σε μερικές ημέρες θα ήταν βρώμια, άπιαστή για φάγωμα. Ένώ έτσι ζωντανή και παράλυτη, τρώγεται σιγά - σιγά, ώσπου να μεταμορφωθεί σε χρυσαλλίδες οι κάμπιες του άμμόφιλου.

Ατέλειωτη είναι η σειρά των ωφελίμων εντόμων από την τάξη των υμενοπτερών. Θα αναφέρουμε ένα παράδειγμα ακόμη: την κερκίδα. Η κερκιδίς κινηγά ένα κολεόπτερο, τον κλεινό, που κατατρώγει τις ρίζες των λαχανικών. Έχει και αυτή κεντρί. Μόλις ιδη τον κλεινό, όρμα έναντίον του και βυθίζει το κεντρί της κάτω από

την κοιλιά του, σε ώρισμένο σημείο, όπου βρίσκεται ένα γάνγλιο, ένας κόμπος σαν να πούμε, απ' όπου ξεκινούν όλα τα κινητήρια νεύρα του κλεινού. Ελάχιστο δηλητήριο χύνει εκεί η κερκιδίς και ο κλεινός μένει παράλυτος για πάντα. Και να ιδήτε που ποτέ δεν κάνει λάθος, ούτε που πρέπει να βυθίσει το κεντρί της ούτε πόσο δηλητήριο χρειάζεται για να παραλύσει το κολεόπτερο. Γιατί αν το δηλητήριο είναι περισσότερο από όσο χρειάζεται θα φοφή αν είναι λιγώτερο δεν θα παραλύσει. Παράλυτον λοιπόν τον αρπάζει η κερκιδίς και τον μεταφέρει στη φωλιά της εξασφαλίζοντας έτσι θρεπτική τροφή για τα παιδιά τα οποία, σαν θα γίνουν κι αυτά κερκιδίδες θα συνεχίσουν την εξολόθρευση των κλεινών.

Ν. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ

(Συνέχεια από τη σελίδα 12)

και μελέτην του σχετικόν, που την διατυπώνει εις μίαν του αιτιολογικήν έκθεσιν τής 27 Αυγούστου 1828, ίδρυε τα Γενικά Ταχυδρομεία του Έλληνικού Κράτους. Συνεστήθησαν αρχικώς 11 ταχυδρομικά γραφεία στας κυριωτέρας πόλεις τής Ελλάδος, τα οποία ανέλαβαν οι κατά τόπους άστυνόμοι, η ύγειονόμοι. Την μεταφοράν όμως τής αλληλογραφίας διετήρησε πάντοτε ο άθάνατος καπετάν - Καρδαράς, ως εργολάβος πλέον, αλλά κατά τ' ιδιον πάντα σύστημα. Τα ταχυδρομικά τέλη είχαν όρισθ' 10 παράδες για ένα γράμμα μονόφυλλο, και 40 παράδες αν είχε περισσότερα φύλλα, διότι τα γράμματα τότε δεν είχαν φακέλλους, αλλά ούτε και γραμματόσημα υπήρχαν ακόμη. Αργότερα ιδρύθησαν και άλλα ταχ. γραφεία και κατά τα πρώτα χρόνια του Όθωνος ήταν εν όλω 45, όταν μετεφέρθη η πρωτεύουσα από το Ναύπλιον στας Αθήνας, τον Δεκέμβριον του 1834. Όμως δεν φαίνεται να προτιμούσε το κοινόν την ταχυδρομικήν υπηρεσίαν του Κράτους, είτε γιατί εύρισκεν ότι τα τέλη ήταν ακριβά, είτε γιατί έφοβείτο άδικαιολόγητα ενίοτε ότι η Κυβέρνησις έκανε λογοκρισία στα γράμματα των ιδιωτών.

Πάντως όμως η διανομή τής αλληλογραφίας έγινε, κατ' αρχάς τουλάχιστον, κατά τρόπον έντελώς άστεϊόν και πρωτότυπον, όπως μ'ας πληροφορεί ξένος περιηγητής και αυτόπτης μάρτυς, που είδε μια διανομήν έπιστολών στας Αθήνας τ' 1834. Ο ταχυδρόμος, φθάνοντας από το Ναύπλιον, μετά τα τυπικά χαιρετίσματα και μια κανάτα κρασί, που άπαιτούσε από τους έχοντας λαμβάνειν γράμμα, ανέβαινε σε ένα άδειο κρασσοβάρελο και άρχιζε να έκφωνη τ' όνόματα των παραληπτών των έπιστολών, εις τους όποιους και τις παρέδιδε, αν ήταν παρόντες εκεί. Των άπόντων τα γράμματα έγινοντο «μπουρλότο», όπως έλεγαν, δηλ. έκαλοντο, για να μη περιτέσουν εις τρίτους. Αυτό έγινε, διότι δεν υπήρχε τότε ακόμη ταχυδρομικόν γραφείον.

Αργότερα το πρώτον ταχυδρομικόν γραφείον έγινε σε μια παράγκα τής σημερινής όδου Ευριπίδου, η οποία τότε ήτο στα χωράφια

τής πόλεως των Αθηνών, και είχε 5 - 6 υπαλλήλους, καθώς και μερικούς διανομείς. Σε κάμποσα χρόνια ύστερα το Ταχυδρομείον μετεφέρθη στον πρώτον όροφον του Υπουργείου Έσωτερικών, έπειτα στην όδον Λυκαβηττού και κατά τας αρχάς του παρόντος αιώνος στο σημερινόν μέγαρον, το όποιον ανήκει στο κληροδότημα Β. Μελά. Ένας από τους πρώτους διευθυντάς του Κεντρικού Ταχυδρομείου Αθηνών και από τους πρώτους οργανωτάς του ήταν και ο Γεώργιος Σούτσος. Περί αυτού ο όμώνυμός του ποιητής (ο Άλέξ. Σούτσος) έγραψε τους παρακάτω στίχους, που δίδουν και μια εικόνα τής εποχής.

Παρατηρείς τους τρέχοντας εις το ταχυδρομείον, τους δίδοντας έπιστολάς στού Σούτσου το άρχειον; Οί τόσοι αυτοί φάκελλοι τί τάχα περιέχουν; Φαντάζεσαι πως θα ιδής, αν τους άποσφραγίσης, είδήσεις οικογενειακάς και φιλικάς διαχύσεις, Πλανάσαι, φίλε μου καλέ, και πρέπει να πιστεύσης ότι εγκρύπτουν πονηράς, καταχθονίους σκέψεις. Εις την τρανήν πολιτικήν δοσμένοι δλοκλήρωσ, γυναικες, νέοι, γέροντες, και λαϊκοί και κλήρος, δεν γράφουν άλλο, ει μη αν το ύπουργείον πίστη, και ποίος φαιτιάχης μας τον άλλον κάτω ρίπτει!...

Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Όσοι μ'ας στέλνουν χειρόγραφα, πρέπει να έχουν υπ' όψιν τους ότι:

- Αυτά που κυρίως μ'ας ενδιαφέρουν είναι τα κείμενα που συμβάλλουν στην διάδοσι των ανθρωπιστικών ιδεών του Έρυθρού Σταυρού και τη διάπλασι νέων με Έλληνοχριστιανικές αρχές (π.χ. περιγραφή έρυθροσταυρικών δραστηριοτήτων, έξασεις γενναίων πράξεων, προβολή μορφών που συνετέλεσαν στην ανακούφισι πασχόντων συνανθρώπων κ.λ.π.).
- Τα παιδικά σχέδια πρέπει να είναι πρωτότυπα και όχι αντιγράφα ξένων σχεδίων.

ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΞΙΖΕΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ

Βουσσινά Μαρ.
46ον Δημ. Σχ.
Αθηνών.

Φραγκάκης Δημ.
Δημ. Σχολ. Γεμενίων
Χανίων Κρήτης

Σιδέρης Χρήστος
Γραμδής Χρήστος
Μεντής Γεωργ.
Δημ. Σχολ. Κεφαλοβρύτου
Παγωνίου

Παπαδιώτης Χρήστος Δημ.
Σχ. Κρανίας
Πρεβέζης

Γιαμούρης Μάρκος
Δημ. Σχολ. Κωμιακής Νάξου

Μπελεσιώτης Γεώργ.
Οικ.κου Γυμν. Αργους

Καλόδη Αβιατ.
20ον Δημ. Σχολ. Ηρακλείου Κρήτης

Καρατζάς Γεώργ.
Α' Δημ. Σχολ. Κάμπου Χίου

Παπακωνσταντίνου Κ. Δηλ. Σχ. Πουλίτσας
Κορινθίας

Τσουράσης Θωμάς
μας 17ον Δημ. Σχολ. Καβάλας

Ανεύρον χρήματα και αντικείμενα και τα παρέδωσαν εις τους δικαιούχους.

ΜΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Μυθιστόρημα του Έκτορος ΜΑΛΟ

(6) Όπως της τα διηγόταν ο πατέρας της

— Ναί δυστυχώς, είπε η Ροζαλία. Ο κ. Ζώρζ είναι τυφλός... Από τον καπνό του, που δεν έβλεπε το γιό του να γυρίζει πίσω, άρρωσθηκε και σιγά-σιγά έχασε και το φως του. Όλο το Μαρωκούρ τότε καταλυπήθηκε, γιατί είναι πολύ αγαπητός, κι όλοι αναρωτιόνταν τί θα γίνουν τώρα τα εργοστάσια, αφού τ' άφεντικό δέ θα μπορούσε να δουλέψει πιά. Γελάστηκαν όμως. Γιατί εύτυχώς, χίλιες φορές εύτυχώς, ο κ. Ζώρζ Παιναβουάν, σάν να μην του είχε συμβή τίποτα, ξανάρχισε τη δουλειά με την ίδια όρεξη όπως και πρίν, και τίποτα δεν αφήνει να γίνεται χωρίς την έγκρισή του.

— Δόξα Σοι ο Θεός, έκανε η Παυλίνα.

Η Ροζαλία κάτι πήγε ακόμα να πη, μα ξαφνικά μια άγριοφωνή της έκλεισε το στόμα.

— Ροζαλία... Θάρτης τελοσπάντων καμιά φορά, τεμπελοκόριτσο;

Ήταν η θεία Ζηνοβία.

— Ετρώγα, θεία. Τώρα έρχομαι.

— Έχομε δουλειά, τί κάθεσαι; Ξαναφώναξε η θεία προβάλλοντας στην πόρτα.

— Πρέπει να πάω μέσα, είπε η Ροζαλία. Με συγχωρείς, ξ;

— Καλά, καλά, κάν' τη δουλειά σου, αποκρίθηκε η Παυλίνα.

— Θα σέ δω το βράδυ, της ψιθύρισε η Ροζαλία κ' έφυγε τρεχάτη.

Η Παυλίνα, άμα έμεινε μόνη της, έρριξε μια ματιά ολόγυρα, κι όταν επέστρεψε πώς βρίσκεται πραγματικά στο Μαρωκούρ, έπεσε σε σκέψεις, κάτι σκέψεις συγκινητικές που δεν είχαν τελειωμό. Ήταν επιτέλους στο Μαρωκούρ, τη γη της επαγγελίας, όπως την έπίστευε από χρόνια η μητέρα της κι αυτή, μα που η μοίρα δεν την άφησε την καμένη τη μητέρα να φτάσει. Κ' έφτασε τώρα μόνη της, έρημη, όρφανή κι άπροστάτευτη, έχοντας για μοναδική της συντροφιά την ελπίδα πώς έδω άργά η γρήγορα θα έβλεπε την ανατολή κάποιας καλύτερης μέρας, την αρχή μιας νέας ζωής χωρίς πολλές περιπέτειες και μεγάλα βάσανα.

— Θάρτης, τεμπελοκόριτσο.

Ανακουφισμένη από τη σκέψη αυτή, βγήκε τώρα απ' την αψιλή και πήρε σιγά-σιγά τους δρόμους του χωριού. Όλα τ' αναγνώριζε από τις περιγραφές που της είχε κάνει ο μακαρίτης ο πατέ-

ρας της. Νά, αυτό εκεί θα είναι το παλιό σπίτι, όπου είχε εγκατασταθή ο κ. Ζώρζ όταν πήγε στο χωριό. Σ' αυτό άρχισε τη δουλειά, που σιγά-σιγά, δεκάρα-δεκάρα είχε μεταβληθή σ' επιχείρησι, κ' οι δεκάρες έγιναν χιλιάδες κι άργότερα εκατομμύρια, και πλούσιος πιά έχτισε τον ώραίο του πύργο. Νά, πιο κει το πρώτο εργοστάσιό, που γρήγορα το διαδέχτηκε το επιβλητικό εκείνο εργοστάσιο πλαί στον ποταμό, να και τα διάφορα παραρτήματά του, που έχτιζε ύστερα το ένα μετά το άλλο, όσο η επιχείρησι προώδευε. Μα περπατώντας έτσι έδω κ' εκεί, η Παυλινούλα κάποτε κουράστηκε και κάθισε στον γκρεμισμένο φράχτη μιας μάντρας, εξακολουθώντας πάντα το νερό ταξίδι της στα περασμένα. Θυμήθηκε και τη μητέρα της, που της είχε πη τις τελευταίες της ώρες «θα γίνης εύτυχισμένη» και την πήραν τα δάκρυα... Μ' αυτά κι αυτά όμως, είχαν κυλήσει μερικές ώρες χωρίς να τις καταλάβη. Λίγο ακόμα και δέ θα ένοιωθε πώς ο ήλιος άρχισε να χαμηλώνη, και σιγά-σιγά το χωριό να βουτιέται στο θάμψωμα του σούρουπου. Έπρεπε πιά να γυρίση πίσω. Και παραμερίζοντας κάθε άλλη σκέψη απ' το μυαλούδάκι της, πήρε το δρόμο για το σπίτι της κυρίας Φρανσουάζ.

Αμα μπήκε στην αψιλή, είδε στην πόρτα του σπιτιού τη Ροζαλία, που καθισμένη στο κατώφλι έπαιρνε δροσιά.

— Καλώς τηνε, της είπε. Σάν κουρασμένη σε βλέπω.

— Ναί. Περπάτησα αρκετά και κουράστηκα, είπε η Παυλίνα.

— Μήπως θέλεις να κοιμηθής;

— Ω, ναί.

— Πάμε να σου δείξω την κάμαρά σου. Άλλά πρώτα θα πρέπει να μιλήσης με τη γιαγιά Φρανσουάζ. Άς μπούμε στο μαγαζί.

Η Ροζαλία μίλησε λίγο με τη γιαγιά της, η Παυλίνα πλήρωσε το νοίκι μιας εβδομάδας και η υπόθεσι ταχτοποιήθηκε.

— Έ, θα μείνης λοιπόν για πάντα στο χωριό μας; Ρώτησε χαμογελαστή η γιαγιά Φρανσουάζ.

— Άν μπορέσω...

— Άν θέλεις να δουλέψης, θα μπορέσης.

— Μα και βέβαια θέλω, κυρία Φρανσουάζ.

— Έ, τότε όλα θα πάνε καλά. Με τον καιρό θα σου κάνουν κι αυξήσεις, θα φτάσης και το φράγκο, ίσως και τα δυό... Είναι εύτυχία αυτή η δουλειά που έδωσε ο κ. Ζώρζ Παιναβουάν στον τόπο μας.

ΔΙΑΣΚΕΥΗ Β. (Συνεχίζεται)

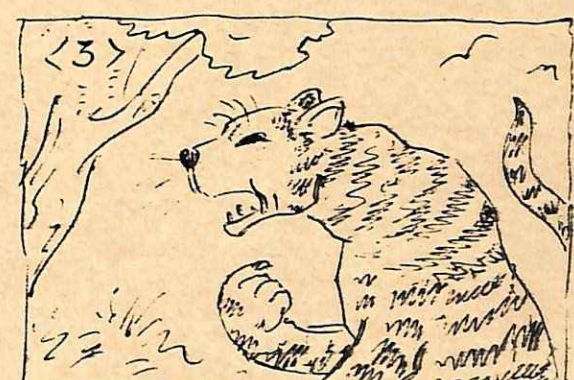
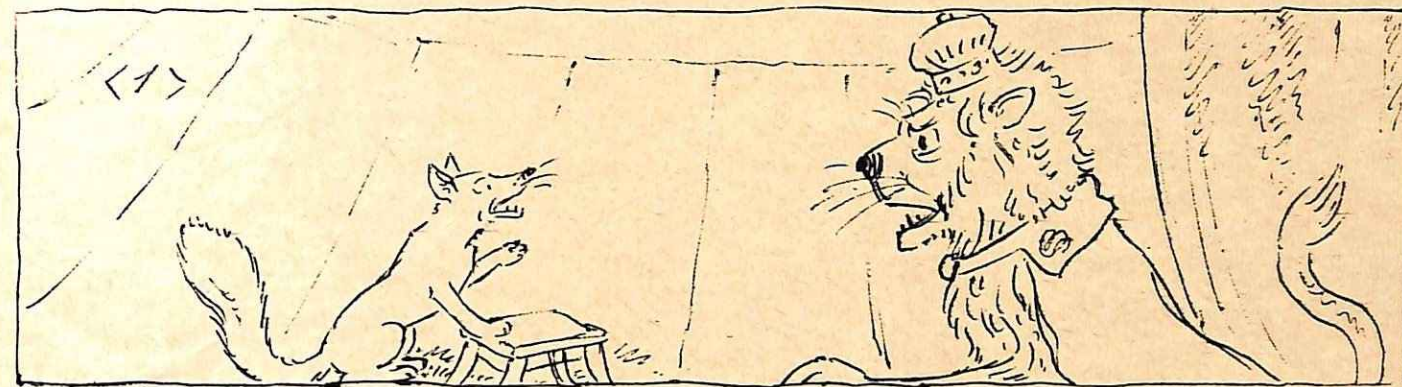
4 Ροζαλία μίλησε με τη γιαγιά.

Με το επιβλητικό εκείνο εργοστάσιο...

Θεριών δικαιοσύνη

Στίχοι, σκίτσα Α. Β.

Επιδημία έπεσε σε κάποιο δάσος πέρα και ζώα άμετρητα γραμμή φοφούσαν κάθε μέρα. Και τότε ο μέγας βασιλιάς, το ξακουτό λιοντάρι, τη συμβουλή της άλεπούς έζήτησε να πάρη.

Για να σωθούμε το λοιπόν, πρέπει χωρίς ν' άργήσωμε να βρούμε αυτόν που τόκανε και... να τον συν-ρίσωμε.

Κι άμέσως είπε ο βασιλιάς: «Όλοι έδω νάρθουνε. Και μόλις πήγαν πρόσταξε να ξομολογηθούνε.

Και το έλε αυτή: «Για να μās βοη τέτοιο κακό μεγάλο, αυτό, μεγαλειότατε, σημαίνει δίχως άλλο, μιάν άμαρτία κάποιος μας πώς έχει καμωμένη, κάποιο κακούργημα φριχτό, που όλους μās βαραίνει.

Πρώτος ο τίγρις προχωρεί και λέει: «Λοιπόν έγώ φέτος άγρίμια ξέσκισα διακόσια, βασιλιά μου. κι αυτό το έκανα, γιατί — εθός σου το έξηγώ — μόλις με βλέπαν τόσχαζαν... χωρίς την άδειά μου».

Κι όλοι φωνάζουν: «Φέρθηκες πολύ σωστά και τίμια». Κ' είπ' η άρκουδά: «Έίκοσι τρώω το μήνα άγρίμια». «Αθώα» όλοι φώναξαν. «Έίκοσι τί σημαίνουνε...». Τέτοια κ' οι άλλοι όμολογούν κι όλοι αθώοι βγαίνουνε.

Και τέλος λέει ο γάδαρος κοινώντας την οδρά: «Από έναν κήπο τσίμπησα... δυό φύλλα μιá φορά». Κι όλοι μεμιάς του φώναξαν: «Κακούργο, τί έχεις κάνει!»...

Κι ο βασιλιάς με μιá σπρωξιά τον ρίχνει στο καζάνι.

Και πρίν φοφήση ο δύστηνος, με τόνο τραγικό μουρμουρίζει: «Απίστευτο, αλλά και φυσικό. Άπό θεριά μπορεί ποτέ κάτι καλό να γίνη; ως κ' η δικαιοσύνη τους... θεριών δικαιοσύνη».

Περιοδικές εκδόσεις ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ για παιδιά

ΛΕΞ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΛΑΣΣΙΚΑ

Εικονογραφημένα

"Όλα τὰ κλασσικά έργα τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας με φροντισμένη εικονογράφιση καὶ συναρπαστικές ἀφηγήσεις. Γιά μεγάλα παιδιά, νέους καὶ μεγάλους."

Κυκλοφοροῦν κάθε **Τρίτη**. Τιμὴ δρχ. 5

ΤΑ ΜΙΚΡΑ

Εικονογραφημένα

ΚΛΑΣΣΙΚΑ

Ἐκλεκτὰ παραμῦθια ἀπ' ὅλες τῖς χώρες εἰδικὰ διασκευασμένα γιά μικρά παιδιά. Πολύχρωμη ἐμφάνιση.

Κυκλοφοροῦν κάθε **Πέμπτη**. Τιμὴ δρχ. 5

ΓΕΛΙΟ ΚΑΙ ΧΑΡΑ

Τὰ κατορθώματα καὶ τὰ παθήματα τῶν ξεκαρδιστικῶν ἡρώων τοῦ Σινεάκ. Συμμετέχουν οἱ: Μπάγκς Μπάννυ, Μικρὴ Λουλού, Τόμ καὶ Τζέρρυ, Γκονζάλες, Τουήτυ, Σουλβέστρος, Φίξι-Φόξ καθὼς καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι τύποι τῶν γνωστοτέρων κινηματογραφικῶν παραγωγῶν. Ἐξ ὁλοκλήρου τετράχρωμα.

Κυκλοφοροῦν κάθε **Τετάρτη**. Μεγάλο σχῆμα, δρχ. 3

ΧΟΝΔΡΟΣ - ΛΙΓΝΟΣ

Γιά πρώτη φορά στὴν Ἑλλάδα ἀπολαμβάνετε τὰ ἀμέτρητα ἐπεισόδια τῆς κοσμαγάπητης κωμικῆς дуάδας Λώρελ Χάρντυ. Κωμικοτραγικὲς ἱστορίες ποὺ προκαλοῦν ἀκράτητα γέλια-γέλια-γέλια. Πολύχρωμη εἰκονογράφιση.

Κυκλοφοροῦν κάθε **δεύτερο Σάββατο**. Τιμὴ δρχ. 5

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ. ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε.
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ: "ΑΤΛΑΝΤΙΣ", ΚΟΡΑΗ 8 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 222.846